

RECLASSERING IN CURAÇÃO

December 2013

Colofon

Uitgever: Raad voor de rechtshandhaving
Jaar: 2013
Maand: December
Plaats: Willemstad, Curaçao
Vindplaats Internet: www.raadrechtshandhaving.com

Inhoudsopgave

Colofon	2
Lijst met gebruikte afkortingen	7
Voorwoord	9
Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	10
1. Inleiding	18
1.1. Aanleiding	18
1.2. De Onderzoeksvraag	20
1.3. Doelstelling en toetsingskader	21
1.4. Onderzoeksaanpak en - methode	22
1.5. Leeswijzer	23
2. Wettelijk kader van de reclassering	24
2.1. Inleiding	24
2.2. Verdragen	24
2.3. Wetboek van Strafvordering	25
2.4. Wetboek van Strafrecht	26
2.5. Landsverordening beginselen gevangeniswezen	27
2.6. Reclasseringsbesluit 1953	28
2.7. Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht	31
3. Onderzoekresultaten	33
3.1. De bevindingen met betrekking tot de organisatie en inrichting van de reclassering	33
3.1.1. Organisatie, formatie en structuur	33
Het Centraal College voor de Reclassering	33
De strafgevangenis of huis van bewaring	34

De Stichting Reclassering Curaçao _____	36
3.1.2. Doelstelling en activiteiten _____	40
Het Centraal College voor de Reclassering _____	40
De strafgevangenis of huis van bewaring _____	42
De Stichting Reclassering Curaçao _____	43
3.1.3. De Administratieve Organisatie van de Stichting Reclassering Curaçao _____	46
Orgaan- en Functiebeschrijvingen _____	46
Beschrijvingen van werkprocessen en kwaliteitseisen _____	46
Opleidingen en trainingen voor medewerkers _____	47
3.2. Digitale verwerking van de activiteiten van de Stichting Reclassering Curaçao _____	47
Inleiding _____	47
Relevante cijfers van de reclassering _____	48
3.3. De bevindingen met betrekking tot voorlichting en advies _____	52
3.4. De bevindingen met betrekking tot reclasserings-begeleiding _____	58
3.5. De bevindingen met betrekking tot taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering) _____	60
3.6. De bevindingen met betrekking tot coördineren van de uitvoering van de alternatieve straffen _____	63
3.7. Nieuwe ontwikkelingen _____	65
4. De bevindingen met betrekking tot andere instellingen die worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering _____	66
4.1. De rol van Brasami binnen het reclasseringstraject _____	66
4.2. De rol van de FMA binnen het reclasseringstraject _____	68
4.3. De rol van de monitorgroep binnen het reclasserings-traject _____	70
5. Analyse _____	71
5.1. Analyse met betrekking tot de organisatie en inrichting van de reclassering _____	71
5.1.2. Doelstelling en activiteiten _____	74
Doelstelling _____	74
Activiteiten _____	75

5.1.3. De Administratieve Organisatie	76
Orgaan- en Functiebeschrijvingen	76
Beschrijvingen van werkprocessen en kwaliteitseisen	76
Opleidingen en trainingen voor medewerkers	76
5.2. Verwerking digitale gegevens	77
5.3. Analyse met betrekking tot voorlichting en advies	79
5.4. Analyse met betrekking tot de reclasseringsbegeleiding	85
5.5. Analyse met betrekking tot taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering)	87
5.6. Analyse met betrekking tot coördineren van de uitvoering van de alternatieve straffen	94
5.7. Analyse met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen	96
6.1. Algemeen: de samenwerking	98
6.2. Het Centraal College voor de Reclassering	98
6.3. Het gevangeniswezen	99
6.4. Brasami	99
6.5. De FMA	99
6.6. De monitorgroep	101
7. Conclusies en aanbevelingen	102
Inleiding	102
7.1. Algemeen	102
7.2. De bij de reclassering van volwassenen betrokken organisatie(s) en de samenwerkingsafspraken	104
7.3. De deelactiviteiten in het kader van de reclassering	105
7.3.1. Vroeghulp na de eerste detentie	105
7.3.2. Voorlichting en advies aan de justitiële instellingen	105
7.3.3. Voorlichting aan derden	105

7.3.4. Aanwezigheid ter zitting	105
7.3.5. Voorlichting en advies in het kader van verlof en VI met of zonder ET	106
7.3.6. Reclasseringsbegeleiding	106
7.3.7. Taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering)	106
7.3.8. Coördineren van de uitvoering van alternatieve straffen	107
7.4. Geldende nadere voorschriften / richtlijnen ten aanzien van de te onderscheiden deelactiviteiten en hun uitvoering	108
7.5. Andere instellingen die worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering en de samenwerking	108
7.6. Aanbevelingen	108
Bijlage I: Artikelen van het Wetboek van Strafrecht betreffende het wettelijk kader van de Reclassering	111
Bijlage II: Artikelen van de Landsverordening beginselen gevangeniswezen betreffende het wettelijk kader van de Reclassering	114
Bijlage III: Artikelen van het Reclasseringsbesluit 1953 betreffende het wettelijk kader van de Reclassering	115
Bijlage IV: Artikelen van de Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht betreffende het wettelijk kader van de Reclassering	122
Bijlage V: Lijst van geïnterviewden	127
Bijlage VI: Lijst van Geraadpleegde Documenten	128

Lijst met gebruikte afkortingen

Bupo verdrag	Het Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
CCvR	Centraal College voor de Reclassering
CEPR	Council of Europe Probation Rules / European Prison Rules
ECPT	European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment
ECS	European Rules on Community Sanctions and Measures
ET	Elektronisch Toezicht
EVRM	Europees verdrag inzake de rechten van de mens
FMA	Fundashon Maneho di Adikshon
HvB	Huis van Bewaring
HvJ	Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba
LB	Landsbesluit
LB HAM	Landsbesluit, houdende algemene maatregelen
MB	Ministeriële Beschikking
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van Justitie
Raad	Raad voor de rechtshandhaving
RvM	Raad van Ministers
SDKK	Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou
SMR	Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners van de Verenigde Naties

SRC	Stichting Reclassering Curaçao
UORC	Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curaçao
VI	Voorwaardelijke Invrijheidsstelling
WvSv	Wetboek van Strafvordering van Curaçao
WvSr	Wetboek van Strafrecht van Curaçao

Voorwoord

In zijn 'Jaarplan 2013' heeft de Raad voor de rechtshandhaving vastgelegd welke onderzoeken in 2013 worden uitgevoerd. Eén van deze onderzoeken betreft een doorlichting onderzoek reclassering Curaçao. Uitvoering van de reclassering is dan ook het onderwerp van dit inspectierapport van de Raad voor de rechtshandhaving (hierna ook: de Raad).

De inspectie vond tegelijkertijd plaats in Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Dit rapport bevat de uitkomsten van dit onderzoek naar de uitvoering van de reclassering in Curaçao.

Net als bij alle eerdere onderzoeken het geval was, werkten de betrokken organisaties en personen op constructieve wijze mee aan het onderzoek. De Raad is de personen die zijn benaderd zeer erkentelijk voor hun medewerking.

De Raad spreekt de hoop en de verwachting uit dat deze inspectie zal bijdragen aan een betere realisering en uitvoering van de reclassering.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. J.J. van Eck, voorzitter

Mr. G.H.E. Camelia en

Mr. F.E. Richards.

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Dit inspectierapport betreft de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de reclassering in Curaçao. Reclassering in Curaçao omvat het geheel aan activiteiten verricht door het Centraal College voor de Reclassering, particuliere bemoeiingen en rechtstreekse overheidsbemoeiingen vanaf het moment dat de Stichting Reclassering Curaçao in kennis wordt gesteld van de eerste detentie van een verdachte. Reclassering omvat een breed scala van activiteiten ontplooid vanaf het eerste moment van detentie, tijdens de duur van de gevangenisstraf en de periode na het beëindigen van de gevangenisstraf. Deze activiteiten zijn wettelijk geregeld in nationale wetgeving zoals het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en het Reclasseringsbesluit 1953. Het voorbereiden van gedetineerden op hun terugkeer naar de maatschappij is ook verankerd in diverse internationale verdragen en richtlijnen van de Verenigde Naties. Bijvoorbeeld artikel 77, tweede lid, van de Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners van de Verenigde Naties stelt dat: “de opleiding van gevangenen wordt, voor zover mogelijk, geïntegreerd met het onderwijssysteem van het land, zodat de gedetineerden na hun vrijlating hun opleiding zonder problemen kunnen voortzetten”.

De Raad onderzoekt in deze inspectie in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de (volwassenen)reclassering in Curaçao. Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. welke organisatie(s) voeren de reclassering van volwassenen uit en welke samenwerkingsafspraken zijn er?
2. welke deelactiviteiten worden verricht in het kader van reclassering?
3. welke nadere voorschriften en richtlijnen ten aanzien van de te onderscheiden deelactiviteiten gelden er en worden deze uitgevoerd en nageleefd?
4. welke andere instellingen worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering en hoe is de samenwerking?

Op grond van de eerste en de volgende deelvragen kunnen verschillende activiteiten worden geïdentificeerd. De Raad heeft die activiteiten als toetsingskader gehanteerd bij de beoordeling op welke wijze invulling wordt gegeven aan de reclassering in Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is. Aan de hand van dit toetsingskader beoordeelt de Raad in hoeverre de reclassering haar taken uitvoert. Die activiteiten zijn¹:

¹ ¹ Wettelijke basis voor alle reclasseringsactiviteiten zijn terug te vinden in hoofdstuk 2.

- Voorlichting en advies, inhoudende:
 - vroeghulp na eerste detentie
 - voorlichting en advies aan de justitiële instellingen
 - voorlichting aan derden
 - aanwezigheid ter zitting
 - voorlichting en advies in het kader van het verlof, de VI met of zonder ET
- Reclasseringsbegeleiding. .
- Taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering).
- De coördinatie van de uitvoering van alternatieve straffen.

Uit het wettelijk kader van de reclassering blijkt dat in ieder geval drie instanties betrokken zijn bij het reclasseringsproces. Deze instanties zijn: het Centraal College voor de Reclassering (CCvR), de strafgevangenis of huis van bewaring (SDKK) en de Stichting Reclassering Curaçao (SRC). De taken en werkzaamheden van de CCvR en SDKK zijn rechtstreekse overheidsbemoeiingen met reclassering terwijl de taken en werkzaamheden van de SRC wettelijk als particuliere bemoeiingen worden gecategoriseerd. De structuur is zodanig dat het College algemeen toezicht houdt op de werkzaamheden van de Stichting Reclassering Curaçao.

Activiteiten binnen het reclasseringstraject zijn niet alleen voorbehouden aan het Centraal College voor de Reclassering, huis van bewaring en de Stichting Reclassering Curaçao. Diverse andere instellingen worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering. Onderdeel van het onderzoek is ook om deze instellingen en hun werkzaamheden in kaart te brengen. Deze zijn respectievelijk de Stichting Brasami (hierna Brasami), Fundashon Maneho di Adikshon (FMA) en de Monitorgroep.

De Raad concludeert dat met het besluit van de RvM in februari 2011 tot de geleidelijke overname van de reclasseringstaken van de Stichting Reclassering Curaçao door een nieuw op te richten uitvoeringsorganisatie, de regering in feite besloten heeft om de reclassering te bevorderen door rechtstreekse overheidsbemoeiingen.

Het concept-landsbesluit LB HAM tot wijziging van het Reclasseringsbesluit 1953 dat een nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curaçao als uitvoeringsorganisatie binnen het

Ministerie van Justitie moet formaliseren was ten tijde van het onderzoek nog niet door de regering vastgesteld. De reclasseringstaken werden uitgevoerd door de Stichting Reclassering Curaçao onder leiding van een door het Ministerie van Justitie ter beschikking gestelde interim-directeur van de stichting.. Dezelfde functionaris moest derhalve aan twee organen, te weten aan het bestuur van de SRC en aan het bevoegd gezag bij het Ministerie van Justitie, verantwoording afleggen. Vooruitlopend op de formalisering van de nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering werd deze per 1 januari 2012 op de begroting van het land Curacao opgevoerd.

De Raad heeft slechts over het jaar 2009 een goedgekeurd jaarverslag aangetroffen. Van de jaren 2010 tot en met 2012 zijn er nog geen goedgekeurde jaarverslagen. De verantwoording van de stichting jegens de regering dient te zijn geformaliseerd in een bereidverklaring. De Raad heeft tijdens het onderzoek niet geconstateerd dat de reclassering een bereidverklaring heeft afgelegd. Op grond van het vorengestelde concludeert de Raad dat de verantwoording van de SRC over de periode 2010 - 2012 niet conform regels is geschied. Tevens constateert de Raad dat er geen goedgekeurde jaarplannen en begroting over de periode van 2011 tot en met 2013 zijn.

De Raad concludeert dat de trainingen voor de medewerkers de afgelopen twee jaren niet hebben plaatsgevonden vanwege het korten op desbetreffende begrotingspost, een hoge werkdruk en tekort aan personeel. De Raad concludeert dat bovengenoemde feiten niet hebben bijgedragen om speciale projecten ten behoeve van cliënten en hun relaties te realiseren.

Voor wat betreft de beleidsprioriteiten geformuleerd door de regering concludeert de Raad dat er weinig programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden zijn ontwikkeld en uitgevoerd. Voorts komt de Raad tot de conclusie dat de lokale gevangenis geen samenwerkingsverbanden is aangegaan met gevangenissen in de regio op het gebied van resocialisatieprogramma's.

Voor wat betreft de aanbevelingen van de commissie Camelia-Römer² concludeert de Raad dat de Minister in de loop der jaren op herkenbare wijze zijn verantwoordelijkheid voor het reclasseringswezen heeft aanvaard. De Raad constateert dat er een evaluatie van de reclasseringsinstellingen en CCvR heeft plaatsgevonden en dat er een reclasseringsbeleid is geformuleerd met accent op de resocialisatie. Het Reclasseringsbesluit 1953 is echter nog niet conform het advies van de commissie Camelia-Römer gereviseerd en aangepast aan de eisen

² Voor een samenvatting van de adviezen zie hoofdstuk 1.1. van dit rapport.

des tijds en er is geen uitvoering gegeven aan artikel 7 en 8 van genoemd besluit. De Raad concludeert dat, ondanks de uitbreiding van de alternatieve straffen deze straffen in de praktijk niet effectief worden uitgevoerd wegens een tekort aan locaties voor de uitvoering van de straffen. De Raad concludeert aan de hand van de bevindingen van dit onderzoek dat de regering er niet volledig in is geslaagd om de gevangenen adequaat te equiperen zowel met betrekking tot infrastructuur als met betrekking tot resocialisatieprogramma's. Middels een schrijven gedateerd 16 januari 2014 (nr. 2013/072635) heeft de Minister van Justitie de Raad geïnformeerd dat in 2013 vier nieuwe werkzalen zijn opgeleverd waarvan een compleet is ingericht. In november 2013 is deze zaal volgens de Minister operationeel geworden.

Aangezien ten tijde van het onderzoek het proces om personeel van de reclasseringsinstellingen aan te trekken nog niet was afgerond concludeert de Raad dat ook dit advies van de commissie Camelia-Römer nog niet volledig is uitgevoerd. Tenslotte concludeert de Raad dat er nog onvoldoende bekendheid door de reclassering aan de burgers wordt gegeven van hun werkzaamheden en resultaten door middel van de media. De eindconclusie is dat van alle adviezen van de commissie Camelia-Römer er slechts enkele zijn uitgevoerd in de periode van 7 jaren sinds de publicatie van het rapport van genoemde commissie.

De Raad concludeert dat er een goede samenwerking is tussen de instellingen die betrokken zijn bij de uitvoering van de reclassering. De overlegmomenten en samenwerkingsafspraken zijn echter niet-structureel en niet geformaliseerd. De Raad komt tevens tot de conclusie dat betrokken partijen (SRC en SDKK) zo snel mogelijk tot concrete samenwerkingsafspraken dienen te komen met betrekking tot de resocialisatie van (ex) gedetineerden.

Op grond van de vastgestelde normen en deadlines komt de Raad tot de conclusie dat een hoog percentage van het aantal verzoeken om vroeghulp niet wordt afgerond met een vroeghulprapport. De Raad merkt echter op dat de vroeghulp rapporten in het kader van Relationeel Geweld (RG rapporten) aan de verwachting voldoen. De Raad komt voorts tot de conclusie dat de doelstellingen van SRC met betrekking tot het totaal aantal uit te brengen vroeghulprapporten jaarlijks worden gehaald.

De Raad concludeert dat op grond van de vastgestelde normen en deadlines voor de meeste cliënten een voorlichtingsrapport wordt opgemaakt. De doelstellingen van SRC met betrekking tot het totaal aantal uit te brengen voorlichtingsrapporten jaarlijks worden gehaald.

Aan de hand van de feiten en bevindingen concludeert de Raad voor wat betreft voorlichting aan derden dat alle verzoeken volledig zijn afgehandeld.

De Raad komt tot de conclusie dat de SRC in de meeste gevallen niet aanwezig is ter zitting bij de behandeling van zaken betreffende hun cliënten. Het is de Raad gebleken dat het OM tevreden is over de opzet, inhoud en adviezen van de rapporten die door de SRC worden geleverd ten behoeve van de zittingen. Ook concludeert de Raad dat de SRC naar tevredenheid deelneemt aan de HURA zittingen³.

De Raad concludeert dat nagenoeg alle adviezen betreffende Elektronisch Toezicht en Voorwaardelijke Invrijheidsstelling binnen de vastgestelde termijnen worden uitgebracht.

Reclasseringsbegeleiding / resocialisatie van de cliënten is een van de belangrijkste taken van de SRC. Naar het oordeel van de Raad wordt echter onvoldoende invulling gegeven aan de reclasseringsbegeleiding / resocialisatie van de cliënten. Tevens komt de Raad tot de conclusie dat er achterstanden zijn met betrekking tot opstellen van de hulplannen en het verzorgen van trainingen voor de cliënten. Voor het overgrote deel van de cliënten is er nog geen activiteitenprogramma opgesteld. De Raad concludeert dat dit taakgebied mede door onvoldoende financiële middelen, een tekort aan personeel en uitblijven van adequate trainingen voor de medewerkers niet konden worden ingevuld. Voorts concludeert de Raad dat wegens gebrek aan financiële middelen en tekort aan personeel geen concrete stappen zijn ondernomen om via algemene bewustwording campagnes de acceptatie van ex-gedetineerden in de samenleving te bevorderen.

De Raad concludeert dat aan de beleidsprioriteiten van de Minister van Justitie weinig tot geen invulling is gegeven door de daarvoor verantwoordelijke diensten en organisaties. De reden zijn: 1) er is onvoldoende aandacht voor de resocialisatie en vorming van de gedetineerden 2) er zijn geen samenwerkingsverbanden aangegaan met gevangenen in de regio waar succesvolle resocialisatieprogramma's worden toegepast 3) er wordt onvoldoende aandacht besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden 4) er zijn wegens gebrek aan financiële middelen en tekort aan personeel geen concrete stappen ondernomen om via algemene bewustwording campagne een betere acceptatie van ex-gedetineerden in de samenleving te bevorderen. Tevens concludeert de Raad dat er sprake is van een inkrimping / afname van het vormingsplan voor gedetineerden en dat er geen sprake is van (meer) mogelijkheden voor de gedetineerden om buiten de gevangenis werkzaamheden te doen ten behoeve van de gemeenschap.

³ Het betreft het HURA (Hustisia Rapido) concept geïntroduceerd door het OM waarbij eenvoudige strafzaken snel worden afgedaan. Deze zaken kunnen worden afgedaan met taakstraf, boete of sepot.

Positief is dat de Raad heeft kunnen concluderen dat een groter percentage gedetineerden werkzaam waren in het kader van hun resocialisatietraject gedurende de inspectieperiode in vergelijking met de jaren daarvoor. Daar staat tegenover dat de mogelijkheden voor de gedetineerden voor het volgen van cursussen of (vak)opleidingen in het kader van hun resocialisatietraject zeer beperkt zijn en dat het aanbod de afgelopen jaren tevens is afgenomen. De Raad concludeert aan de hand van de beschikbare informatie en interviews met de respondenten ten tijde van het onderzoek dat in beperkte mate invulling werd gegeven aan de coördinatie van de uitvoering van leerstraffen. Er werd uitsluitend invulling gegeven aan de coördinatie van werkstraffen. Er vond geen sprake van coördinatie van de leerstraffen plaats. De Raad concludeert dat de meerderheid van de opgelegde straffen positief worden afgerond, maar dat er tevens een groot aantal personen (meer dan 30%) hun taakstraf met negatieve beoordeling afronden. De Raad heeft tevens geconstateerd dat er onvoldoende fondsen zijn om de cursussen uit te besteden en dat er gebrek is aan tijd en personeel bij de SRC om gedurende kantooruren cursussen als leerstraffen aan de cliënten te geven.

De Raad komt tot de algemene conclusie dat de samenwerking tussen de verschillende instellingen goed is. De samenwerking is echter niet geformaliseerd. De Raad concludeert met volle tevredenheid, dat ondanks het feit dat de monitorgroep geen formele grondslag heeft, diens werkzaamheden een belangrijke en waardevolle bijdrage leveren binnen het adviserings- en besluitvormingstraject van VI of ET.

Aanbevelingen aan de Minister

Algemene aanbevelingen aan de Minister

- Stel op korte termijn het (concept)landsbesluit, houdende algemene maatregelen tot wijziging van het Reclasseringsbesluit 1953, dat tevens een nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curaçao als uitvoeringsorganisatie binnen het Ministerie van Justitie moet formaliseren, vast.
- Draag er op korte termijn zorg voor dat de organisaties, verantwoordelijk voor de uitvoering van de reclassering beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel voor het uitvoeren van de taken.
- Stel op de financiële middelen beschikbaar voor de opleidingsplannen van de organisaties verantwoordelijk voor de uitvoering van de reclassering.

Aanbevelingen aan de Minister met betrekking tot de reclassering

- De betrokken instanties in het reclasseringstraject moeten zo snel mogelijk tot concrete samenwerkingsafspraken komen.
- De jaarverslagen over de jaren 2010 tot en met 2012 dienen te worden vastgesteld en door de verantwoordelijke organen c.q. instanties te worden goedgekeurd.
- Draag zorg voor voldoende locaties voor het tenuitvoerleggen van de alternatieve straffen.
- Stel op de financiële middelen beschikbaar voor het uitvoeren van leerstraffen in de vorm van cursussen en trainingen.
- Zie erop toe dat de achterstanden met betrekking tot opstellen van de hulpplannen voor de cliënten worden weggewerkt. Zie er tevens op toe dat voor alle cliënten een activiteitenprogramma wordt opgesteld.
- Draag er zorg voor dat op middellange termijn daadwerkelijk via een algemene bewustwordings campagne een betere acceptatie van ex-gedetineerden in de samenleving wordt bevorderd.
- De vastgestelde normen en deadlines voor het afronden van verzoeken om vroeghulp met een vroeghulprapport moeten worden aangescherpt.

Aanbevelingen aan de Minister met betrekking tot de gevangenisreclassering

- Stel de financiële middelen beschikbaar voor de resocialisatietrajecten binnen de SDKK.
- De betrokken partijen moeten ertoe werken om zo snel mogelijk tot concrete samenwerkingsafspraken te komen tussen de SRC en SDKK met betrekking tot de resocialisatie van (ex) gedetineerden.
- Zie erop toe dat de mogelijkheden voor de gedetineerden voor het volgen van cursussen of (vak)opleidingen in het kader van hun resocialisatietraject worden uitgebreid en daadwerkelijk worden geïmplementeerd.
- Zie erop toe dat meer aandacht wordt gegeven aan het vormingsplan voor gedetineerden en creëer binnen aanvaardbare veiligheidsnormen meer mogelijkheden voor de gedetineerden om buiten de gevangenis werkzaamheden te doen ten behoeve van de gemeenschap.

- Zie erop toe dat daadwerkelijk invulling wordt gegeven aan de implementatie van zowel de actiepunten opgenomen in het regeerprogramma als aan de (accentverschuiving in) beleidsprioriteiten van de Minister van Justitie, met name:
 - a) Zie erop toe dat er in de praktijk nadruk wordt gelegd op de resocialisatie en vorming van de gedetineerden
 - b) Zie erop toe dat er samenwerkingsverbanden worden aangegaan met gevangenen in de regio waar succesvolle resocialisatieprogramma's worden toegepast
 - c) Zie erop toe dat er voldoende aandacht wordt besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden

Aanbevelingen met aan de Minister betrekking tot het Centraal College voor de Reclassering

- Draag op korte termijn zorg voor een geschikt onderkomen met bijbehorende werk-, vergader- en archiveringsfaciliteiten voor het Centraal College voor de Reclassering.
- Draag er zorg voor dat het Centraal College voor de Reclassering zelfstandig over de aan haar toebedeelde fondsen kan beschikken.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Het onderwerp van deze inspectie is de (volwassenen)reclassering.

In het jaarplan van de Raad voor de rechtshandhaving (verder: de Raad) is bepaald dat in 2013 een (doorlichtings)onderzoek zal worden gedaan naar de instelling belast met de reclassering van volwassenen. De reclassering bestaat volgens artikel 2 van het Reclasseringsbesluit 1953 (P.B. 1953, no. 191) uit het Centraal College voor de Reclassering (CCvR) en de particuliere instanties die daarvoor een bereidverklaring hebben afgelegd. In Curaçao is slechts één particuliere instelling belast met reclasseringswerkzaamheden zoals bedoeld in artikel 2 van het Reclasseringsbesluit en dat is de Stichting Reclassering Curaçao (SRC). Aangezien de Stichting SRC in de praktijk het overgrote deel van de reclasseringstaken ten aanzien van volwassenen uitvoert, zal het onderzoek van de Raad zich voornamelijk richten op bovengenoemde particuliere instelling en het Centraal College voor de Reclassering.

Reclassering in Curaçao omvat het geheel aan activiteiten verricht door het Centraal College voor de Reclassering, particuliere bemoeiingen en rechtstreekse overheidsbemoeiingen vanaf het moment dat de reclassering in kennis wordt gesteld van de eerste detentie van een verdachte. De taken binnen het reclasseringstraject bestaan uit het houden van een algemeen toezicht op de arbeid der reclasseringsinstellingen⁴, het verstrekken van inlichtingen en advies betreffende de persoonlijkheid, de levensomstandigheden of de reclassering van een verdachte aan de justitiële instellingen⁵, het verlenen van bijstand⁶ aan voorwaardelijk veroordeelden voor zover de rechter dit heeft bepaald, het adviseren van de Minister van Justitie met betrekking tot de verzoeken om Voorwaardelijke Invrijheidstelling, het adviseren van de

⁴ Dit is een taak van het Centraal College voor de Reclassering.

⁵ Voorlichting en advies aan de rechterlijke macht is gebaseerd op artikel 197 WvSv en artikel 302 en 352 WvSv. Voorlichting en advies in het kader van voorwaardelijke invrijheidstelling is gebaseerd op artikel 28 lid 1 van het Reclasseringsbesluit 1953.

⁶ Begeleiding is gebaseerd op artikel 1:22 WvSrCUR (bij voorwaardelijke straffen) en artikel 1:33 WvSrCUR (in geval van vervroegde invrijheidstelling).

Minister van Justitie met betrekking tot verzoeken om Elektronisch Toezicht, het begeleiden van gevangenen kort voordat zij ontslagen worden uit de gevangenis en begeleiden van de voorwaardelijk in vrijheid gestelden gedurende hun proeftijd.

Ook de regering heeft herhaaldelijk blijk gegeven van het belang van de reclasseringswerkzaamheden voor de samenleving. In het regeerprogramma 2010 - 2014 staat als taak van het Ministerie van Justitie vermeld: bijdrage leveren aan het algemeen gevoel van veiligheid van de burgers⁷." Dit is een algemene doelstelling die de regering heeft en welke door de justitiële instellingen zoals de reclassering en gevangenis dienen te worden uitgewerkt in hun programma's en werkzaamheden. Voor wat betreft de gevangenis staat specifiek vermeld⁸: "In het implementatieplan van de gevangenis dient rekening te worden gehouden met nadruk op resocialisatie - vorming – verbeteren van de infrastructuur zodat het voldoet aan de internationale normen⁹".

Bij brief d.d. 15 februari 2013 heeft de Minister van Justitie de beleidsprioriteiten (accentverschuiving) binnen zijn Ministerie bekend gemaakt. Voor wat betreft activiteiten die de reclassering in algemene zin aangaan zijn daarbij de volgende punten opgenomen:

- Speciale aandacht dient te worden besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden;
- Er dient een algemene bewustwording campagne te worden opgezet om acceptatie van ex-gedetineerden in onze samenleving te verbeteren.

Voor wat betreft de gevangenisreclassering zijn de volgende specifieke aandachtspunten opgenomen:

- De lokale gevangenis dient samenwerkingsverbanden aan te gaan met gevangenissen in de regio waar succesvolle resocialisatieprogramma's worden toegepast;
- Speciale aandacht dient te worden besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden;

⁷ Vrij vertaald van het originele tekst in het papiaments.

⁸ Vrij vertaald uit het originele tekst in het papiaments.

⁹ Zie pagina 56 van het Regeerprogramma.

- Er dient een algemene bewustwording campagne te worden opgezet voor een betere acceptatie van ex-gedetineerden in onze samenleving.

Er is tevens aanleiding onderzoek naar de reclassering te doen, omdat de Commissie Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving Nederlandse Antillen (commissie Camelia-Römer) in haar rapport 'Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving: de keten is zo sterk als de zwakste schakel' van februari 2006, als knelpunten bij de reclassering o.a. heeft geconstateerd dat het aantal formatieplaatsen ter uitvoering van resocialiserings-werkzaamheden te gering was en er onvoldoende overleg was van de reclassering met Directie van Justitie en de gevangenis. Voorts constateerde de commissie: Er vond geen onderzoek of gestructureerde vastlegging van cijfers plaats, het gebrek van een eenduidig registratiesysteem belemmerde een goede begeleiding van mensen en er was geen reclasseringsbeleid (o.a. inhoudende: alternatieve straffen waren niet in de wet opgenomen, het aantal alternatieve straffen was gedaald wat leidde tot erosie van de reclasseringskansen, de gevangenis had geen resocialiseringsprogramma's).

De commissie deed de aanbeveling om het Reclasseringsbesluit 1953 te reviseren en aan te passen aan de eisen des tijds. Tevens moest uitvoering worden gegeven aan de uitvoeringsregelingen van artikel 7 en 8 van genoemd besluit, er moest een grondige evaluatie van de reclasseringsinstellingen en CCvR te geschieden teneinde een reclasseringsbeleid te formuleren en om de grove miskenning van resocialisatie te beëindigen, uitbreiden van de alternatieve straffen (met o.a. Elektronisch Toezicht), het equiperen van de gevangenis voor hun taken op het gebied van de resocialisering (zowel met betrekking tot infrastructuur als met betrekking tot resocialisatieprogramma's), uitbreiden van het personeel van de reclasseringsinstellingen en de reclasseringsinstellingen moesten meer bekendheid aan hun werkzaamheden geven door middels de media de burgers van hun werkzaamheden en resultaten te informeren.

1.2. De Onderzoeksvraag

De Raad voor de rechtshandhaving heeft het onderzoek toegespitst op beantwoording van de volgende onderzoeksvraag:

In hoeverre en op welke wijze wordt invulling gegeven aan de (volwassenen)reclassering in Curaçao?

Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- welke organisatie(s) voeren de reclassering van volwassenen uit en welke samenwerkingsafspraken zijn er?
- welke deelactiviteiten worden verricht in het kader van reclassering?
- welke nadere voorschriften en richtlijnen ten aanzien van de te onderscheiden deelactiviteiten gelden er en worden deze uitgevoerd en nageleefd?
- welke andere instellingen worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering en hoe is de samenwerking?

1.3. Doelstelling en toetsingskader

Het doel van deze inspectie is inzicht te verkrijgen in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de (volwassenen)reclassering in Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is.

Op grond van de deelvragen kunnen enkele activiteiten worden geïdentificeerd. Volgens algemeen geaccepteerde definities vallen de volgende activiteiten onder het begrip reclassering:

- Voorlichting en advies:
- Reclasseringsbegeleiding.
- Taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering).
- Coördineren van de uitvoering van de alternatieve straffen.

De Raad heeft deze activiteiten als toetsingskader gehanteerd bij de beoordeling op welke wijze invulling wordt gegeven aan de reclassering in Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is. Aan de hand van dit toetsingskader beoordeelt de Raad in hoeverre de reclassering haar taken

uitvoert. De uitkomsten van het onderzoek kunnen de betrokken autoriteiten handvatten bieden om, waar nodig, de kwaliteit van de werkzaamheden van reclassering te verbeteren met als doel een effectievere uitvoering van de reclasseringswerkzaamheden.

1.4. Onderzoeksaanpak en - methode

1.4.1. Het onderzoeksteam

Het onderzoek is uitgevoerd door de inspecteurs van de Raad in de maanden april 2013 tot en met juni 2013. De inspecteurs hebben elkaar wederzijds ondersteund door - onder andere - het uitwisselen van gegevens en expertise.

1.4.2. Reikwijdte onderzoek

Het proces dat de verdachte / gedetineerde vanaf het moment dat de reclassering in kennis wordt gesteld van zijn detentie of aan wie begeleiding door de reclassering is opgelegd heeft doorlopen staat centraal in dit onderzoek. Dit betekent dat de volgende activiteiten in het onderzoek betrokken worden:

- Voorlichting en advies:
 - vroeghulp na de eerste detentie;
 - voorlichting en advies aan de justitiële instellingen;
 - voorlichting aan derden;
 - aanwezigheid ter zitting;
 - voorlichting en advies in het kader van verlof en VI met of zonder ET;
- Reclasseringsbegeleiding.
- Taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering).
- Coördineren van de uitvoering van de alternatieve straffen.

1.4.3. Onderzoeksmethode

Het onderzoeksteam heeft allereerst een juridisch en literatuuronderzoek uitgevoerd. Vervolgens is onderzocht, door het bestuderen van – onder andere – beleidsplannen, werkprocedures, interne verslagen, rapporten en werkplannen hoe de feitelijke reclasseringswerkzaamheden plaatsvinden. Ten slotte zijn, om het beeld te completeren, interviews afgenomen bij medewerkers van de organisaties die betrokken zijn bij het beleid en de uitvoering van reclassering.

Het veldonderzoek vond plaats door individuele interviews met functionarissen van het Ministerie van Justitie, waaronder het Openbaar Ministerie, het Centraal College voor de Reclassering, bestuurslid van de Stichting Reclassering Curaçao, personeelsleden van de Stichting Brasami, FMA en Stichting Slachtofferhulp Curaçao. Tenslotte werden ook interviews gevoerd met medewerkers en leidinggevenden van de instellingen waar reclasseringswerkzaamheden worden uitgevoerd.

Van alle interviews zijn gespreksverslagen opgesteld en alle geïnterviewden werden in de gelegenheid gesteld om de verslagen van hun interviewgesprek te verifiëren. De gespreksverslagen zijn vastgelegd nadat ze door de betrokken personen op inhoud zijn geaccordeerd. Een lijst van personen en functionarissen die geïnterviewd werden is aan dit rapport toegevoegd (bijlage II).

1.5. Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit zeven hoofdstukken. Het begint met de samenvatting, conclusies en aanbevelingen. In het eerste hoofdstuk zijn aanleiding, doelstelling van het onderzoek, toetsingskader, de diverse onderzoeksvragen en de onderzoeksaanpak en methode uitgewerkt. Hoofdstuk twee omvat het wettelijk kader van de reclassering. Hoofdstuk drie en vier behelst een beschrijving van de bevindingen van dit onderzoek. In hoofdstuk vijf en zes worden de bevindingen geanalyseerd en beoordeeld en hoofdstuk zeven bevat een verslag met conclusies en aanbevelingen.

2. Wettelijk kader van de reclassering

2.1. Inleiding

Het wettelijk kader voor de reclassering is geregeld in verdragen, het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht, de Landsverordening beginselen gevangeniswezen, het Reclasseringsbesluit 1953 en de Ministeriele Beschikking Elektronisch Toezicht. Het Wetboek van Strafvordering is in 1997 in werking getreden terwijl het Wetboek van Strafrecht in november 2011 van kracht is geworden. Beide wetboeken behelzen verschillende artikelen die de taken en verantwoordelijkheden van de reclassering omschrijven. Ook het Reclasseringsbesluit 1953 en de Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht behelzen bepalingen met betrekking tot reclassering.

2.2. Verdragen

Het voorbereiden van gedetineerden op hun terugkeer naar de maatschappij is verankerd in diverse internationale verdragen en diverse richtlijnen van de Verenigde Naties. Artikel 77 lid 2 van de Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners van de Verenigde Naties¹⁰ stelt dat:

“de opleiding van gevangenen wordt, voor zover mogelijk, geïntegreerd met het onderwijssysteem van het land, zodat ze na hun vrijlating hun opleiding zonder problemen kunnen voortzetten”.

Andere noemenswaardige verdragen en richtlijnen zijn het Europees verdrag inzake de rechten van de mens¹¹, het verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten¹², European Convention

¹⁰ Artikel 77 (2): So far as practicable, the education of prisoners shall be integrated with the educational system of the country so that after their release they may continue their education without difficulty.

¹¹ Verdrag is geldig voor Curaçao.

¹² Verdrag is geldig voor Curaçao.

for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment¹³, European Rules on Community Sanctions and Measures en Council of Europe Probation.

2.3. Wetboek van Strafvordering

Voorlichting en advies door de reclassering aan de justitiële instellingen, met name het openbaar ministerie en het Gemeenschappelijk Hof van justitie in het Wetboek van Strafvordering is geregeld in artikel 197 WvSv en 352 WvSv. Het gaat daarbij om zowel mondeling en/of schriftelijk advies als aanwezigheid op een zitting. Het betreft hierbij zowel vroeghulp na de eerste detentie in de vorm van vroeghulprapportage als de daarna volgende voorlichtingsrapporten. De artikelen in het Wetboek van Strafvordering betreffende de zorg voor de reclassering luiden als volgt:

Artikel 197

1. Het openbaar ministerie kan in het belang van het onderzoek in strafzaken de medewerking inroepen van personen en lichamen, die op het gebied van de reclassering werkzaam zijn en aan deze, ingeval zij zich daartoe bereid hebben verklaard, opdrachten geven tot het verzamelen van gegevens betreffende de persoonlijkheid, de levensomstandigheden of de reclassering van een verdachte. Het verslag betreffende de uitvoering van de opdracht wordt schriftelijk of mondeling gegeven naar gelang het openbaar ministerie dat verzoekt.

2. Indien het openbaar ministerie aan personen of lichamen, als bedoeld in het eerste lid, verzoekt om tot het bekomen van opdrachten of het uitbrengen van verslag betreffende de uitvoering van opdrachten ter terechtzitting of bij enig ander onderzoek in een strafzaak tegenwoordig te zijn of zich te laten vertegenwoordigen, geven zij daaraan zoveel mogelijk gevolg.

¹³ Verdrag is geldig voor Curaçao.

Artikel 352

Het Hof heeft gelijke bevoegdheid als in artikel 197 aan het openbaar ministerie is toegekend. Het oefent die uit hetzij ambtshalve, hetzij op de vordering van de procureur-generaal, of op het verzoek van de verdachte.

2.4. Wetboek van Strafrecht

In het nieuwe Wetboek van Strafrecht zijn diverse artikelen opgenomen die gerelateerd zijn aan de reclassering. De aanwijzing van een reclasseringsinstelling is geregeld in artikel 1:18¹⁴. Voor wat betreft de volwassenenreclassering zijn voornamelijk de artikelen 1:20 tot en met 1:40 WvSr van belang. De begeleiding en toezicht door de reclassering is geregeld in artikel 1:21 juncto 1:22 WvSr (bij voorwaardelijke straffen) en artikel 1:32 juncto 1:33 WvSr (in geval van voorwaardelijke invrijheidstelling). Artikel 1:32 WvSr maakt melding van de mogelijkheid om de veroordeelde te onderwerpen aan elektronisch toezicht. Het coördineren van de uitvoering van de alternatieve straffen is opgenomen in artikel 1:47 WvSr. De artikelen 1:21 en 1:32 zijn integraal opgenomen in bijlage I van dit rapport. De tekst, met uitzondering van de in de vorige zin genoemde artikelen van het wetboek van strafrecht luiden als volgt:

§2 Voorwaardelijke straffen

Artikel 1:22

1. Het openbaar ministerie is belast met het toezicht op de naleving van de voorwaarden, bedoeld in artikel 1:21.

2. Zowel de rechter als het openbaar ministerie kunnen aan een in het landsbesluit, bedoeld in artikel 1:18, aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar opdracht geven de veroordeelde begeleiding te bieden bij en toezicht te houden op de naleving van de voorwaarden. Indien een voorwaarde niet wordt nageleefd, maakt de reclasseringsinstelling of reclasseringsambtenaar daarvan terstond melding aan het openbaar ministerie.

¹⁴ Artikel 1:18 Wetboek van Strafrecht: Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, wordt een reclasseringsinstelling aangewezen en worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het verlenen van hulp en steun aan veroordeelden, en het uitoefenen van toezicht op de naleving van bijzondere voorwaarden.

§3 Voorwaardelijke invrijheidstelling

Artikel 1:33

- 1. Het openbaar ministerie is belast met het toezicht op de naleving van de voorwaarden.*
- 2. De Minister van Justitie kan aan een in het landsbesluit, bedoeld in artikel 1:18, aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar opdracht geven de veroordeelde begeleiding te bieden bij en toezicht te houden op de naleving van de bijzondere voorwaarden. Indien een voorwaarde niet wordt nageleefd, maakt de reclasseringsinstelling of reclasseringsambtenaar daarvan melding aan het openbaar ministerie en aan het Centraal College voor de Reclassering.*

Artikel 1:47

- 1. Het openbaar ministerie is belast met het toezicht op de uitvoering van de taakstraf.*
- 2. Zowel de rechter als het openbaar ministerie kunnen aan een in het landsbesluit, bedoeld in artikel 1:18 aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar opdracht geven de veroordeelde begeleiding te bieden bij en toezicht te houden op de wijze waarop de taakstraf wordt verricht. Indien een taakstraf niet naar behoren is verricht maakt de reclasseringsinstelling daarvan terstond melding aan het openbaar ministerie.*

2.5. Landsverordening beginselen gevangeniswezen

In de Landsverordening beginselen gevangeniswezen (P.B. 1996, no. 73) is het wettelijk kader opgenomen van zowel het reclasseringstraject binnen de gevangenis (gevangenisreclassering)¹⁵ als de basis voor het verlenen van Elektronisch Toezicht (ET)¹⁶ aan gedetineerden. De artikelen 33, 34 en 35 verankeren het recht van de gedetineerden op sociaal-maatschappelijke

¹⁵ Deze verplichting vindt haar grondslag in diverse internationale verdragen die hiervoor zijn behandeld.

¹⁶ Zie artikel 39 Landsverordening beginselen gevangeniswezen.

begeleiding, onderwijs, vorming, recreatie en schoolonderricht. Artikel 39 is integraal opgenomen in bijlage I van dit rapport.

HOOFDSTUK VIII Sociale verzorging

Artikel 33

Het behoort tot de taak van de directeur de gedetineerden te helpen bij het zoeken naar een oplossing van de maatschappelijke moeilijkheden, die met het feit van hun detentie of met de omstandigheden, die tot het plegen van het strafbare feit hebben geleid, in verband staan.

HOOFDSTUK IX Ontwikkeling en ontspanning

Artikel 34

De gedetineerden worden in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van de in het gesticht aanwezige mogelijkheden tot onderwijs, vorming en recreatie.

Artikel 35

Aan gedetineerden, voor wie zulks wenselijk wordt geacht, wordt zoveel mogelijk aanvullend schoolonderricht gegeven.

2.6. Reclasseringsbesluit 1953

In het Reclasseringsbesluit 1953 worden regels gesteld ten aanzien van de algemene zorg voor de reclassering. Daarbij worden de instellingen genoemd (Centraal College voor de Reclassering, reclasseringsinstelling, strafgevangenis of huis van bewaring, het openbaar ministerie) en worden tevens enkele taken expliciet genoemd, waaronder het adviseren bij voorwaardelijke invrijheidstelling. Het Reclasseringsbesluit 1953 bepaalt dat het land de reclassering bevordert door 1. steun aan particuliere bemoeiingen; 2. rechtstreekse overheidsbemoeiingen¹⁷. De particuliere bemoeiingen kunnen alleen worden uitgevoerd door

¹⁷ Artikel 2 Reclasseringsbesluit 1953.

in de in Curaçao gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of stichting, wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen het aanwenden van reclasseringspogingen voorschrijven of gedogen voorzover zij een bereidverklaring overeenkomstig artikel 4 van het Reclasseringsbesluit heeft afgelegd en deze door de Minister is aanvaard¹⁸. De enige particuliere instelling is de Stichting Reclassering Curaçao. In de bereidverklaring staat dat de instelling zich onderwerpt aan de bepalingen van dit landsbesluit houdende algemene maatregelen, alsmede aan de bepalingen, die ter uitvoering van het Reclasseringsbesluit zijn of zullen worden gegeven¹⁹. In het Reclasseringsbesluit zijn ook de voorwaarden verbonden aan voorwaardelijke invrijheidstelling vermeld. Diverse artikelen omschrijven de taken en bevoegdheden die zowel de SRC²⁰ als het hoofd van de strafgevangenis of huis van bewaring²¹ in dit proces hebben. Het Reclasseringsbesluit stelt ook het Centraal College voor de Reclassering in²². Tevens zijn de diverse taken²³ en bevoegdheden²⁴ van het CCvR hierin opgenomen. De artikelen 2, 3, 6, 7, 9, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 39, 40, 41, 42, 43 van het Reclasseringsbesluit 1953 zijn integraal opgenomen in bijlage III van dit rapport. Noemenswaardig zijn de voorlichting en advies functie die zowel aan de SRC als de gevangenis worden toegekend in het Reclasseringsbesluit in geval van voorwaardelijke invrijheidstelling.

HOOFDSTUK I Algemene bepalingen

Artikel 1

In dit landsbesluit worden verstaan onder:

instelling: de in de Nederlandse Antillen gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of stichting, wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen het aanwenden van

¹⁸ Zie artikel 1 en 3 Reclasseringsbesluit 1953.

¹⁹ Zie artikel 4 Reclasseringsbesluit 1953.

²⁰ Zie o.a. artikel 29 lid 2 en 31 Reclasseringsbesluit 1953.

²¹ Zie artikel 27 lid 1, 28 lid 1, 29 lid 1 en 31 Reclasseringsbesluit 1953.

²² Zie artikel 9 Reclasseringsbesluit 1953.

²³ Zie artikel 16 lid 1, 13 lid 1, 32, 42 en 43 Reclasseringsbesluit 1953.

²⁴ Zie artikel 13 lid 2, 14, 16 lid 2 en 3 Reclasseringsbesluit 1953 .

reclasseringspogingen voorschrijven of gedogen voorzover zij een bereidverklaring overeenkomstig artikel 4 heeft afgelegd en deze door de Minister is aanvaard;

College: het Centraal College voor de Reclassering;

gestichtshoofd: het hoofd van de betreffende strafgevangenis of het betreffende huis van bewaring;

HOOFDSTUK III Het Centraal College voor de Reclassering

Artikel 13

- 1. Het College houdt een algemeen toezicht op de arbeid der reclasseringsinstellingen.*
- 2. Deze geven daartoe aan het College alle gewenste inlichtingen.*

Artikel 14

- 1. De besturen der strafgestichten geven aan het College alle gewenste inlichtingen.*

Artikel 16

- 1. Het College dient de Minister van bericht en raad in alle gevallen waarin dit is voorgeschreven en voorts in die gevallen waarin de Minister dit wenselijk oordeelt.*
- 2. Het College houdt de Minister voor zover nodig op de hoogte van de feiten en omstandigheden die te zijner kennis zijn gekomen en is bevoegd daaraan bepaalde voorstellen te verbinden.*
- 3. Het neemt voorstellen op het gebied der reclassering in onderzoek, deelt de Minister de uitkomsten daarvan mede en vestigt diens aandacht op middelen ter bevordering van de reclassering.*

Artikel 27

- 1. Tenminste twee maanden voor de dag waarop een tot gevangenisstraf veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid kan worden gesteld, zendt het gestichtshoofd te zijnen aanzien aan de*

Minister hetzij een gemotiveerd voorstel tot voorwaardelijke invrijheidsstelling, hetzij een gemotiveerd bericht, dat niet tot voorwaardelijke invrijheidstelling behoort te worden overgegaan, hetzij een gemotiveerd bericht, dat nog niet tot voorwaardelijke invrijheidstelling behoort te worden overgegaan.

Artikel 28

1. Alvorens een voorstel tot voorwaardelijke invrijheidstelling te doen, wint het gestichtshoofd bericht en raad in van reclasseringsinstellingen omtrent de persoon en de vooruitzichten van de veroordeelde. Bij het verzoek om bericht en raad, dat schriftelijk wordt gedaan, wordt een staat van inlichtingen overgelegd.

2.7. Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht

De Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht regelt de (nadere) voorwaarden voor toekennen²⁵, afwijzen²⁶ of intrekken van Elektronisch Toezicht en de voorwaarden²⁷ die aan het ET worden gesteld. Tevens worden alle betrokken instanties vermeld. Hieronder vallen de reclassering, het huis van bewaring en de gevangenis. Hieronder wordt artikel 3 van de Ministeriële Beschikking aangehaald, waarin de hoofdlijnen inzake de procedure voor toekenning van elektronisch toezicht zijn geregeld. De artikelen 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 zijn integraal opgenomen in bijlage IV van dit rapport.

²⁵ Zie Paragraaf 2 van de Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht: Gedetineerden die in aanmerking komen voor verlof. Artikel 3, 4 en 5.

²⁶ Zie paragraaf 3 van de Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht: Gevallen waarin het verlof wordt geweigerd. Artikel 6 en 7.

²⁷ Zie paragraaf 5 van de Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht: Voorwaarden voor verblijf buiten het gesticht in het kader van verlof en duur elektronisch toezicht. Artikel 8, 9 en 10.

Artikel 3

- 1. Aan een gedetineerde die is veroordeeld tot onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, niet zijnde vervangende hechtenis, kan op diens verzoek of op verzoek van de directeur of op verzoek van een reclasseringsinstelling die dit verzoek mede in het algemeen belang en in het belang van de gedetineerde doet, door de minister worden vergund om bij wijze van verlof, voorafgaand aan de ommekomst van de straf danwel van tweederde, of vier vijfde van de gevangenisstraf, tijdelijk het gesticht te verlaten onder de voorwaarde dat de gedetineerde onder elektronisch toezicht wordt gesteld.*
- 2. Het verlof kan geheel of gedeeltelijk met gebruikmaking van een technische voorziening, ter beoordeling van de minister, plaatsvinden met dien verstande dat het verlof immer wordt aangevangen onder voorwaarde van elektronisch toezicht.*
- 3. Het verzoek bedoeld in het eerste lid, moet worden ingediend door tussenkomst van de directeur, die zijn advies en die van de reclasseringsinstelling of voogdijraad terzake bijvoegt.*
- 4. Alvorens de minister beslist op dit verzoek, stelt hij het Centraal College voor de Reclassering in de gelegenheid om terzake advies uit te brengen.*
- 5. Onder de voorwaarden van het verlof, als bedoeld in het eerste lid, wordt steeds opgenomen dat de gedetineerde aan een programma deelneemt.*
- 6. Het opstellen van het programma in het kader van de toepassing van elektronisch toezicht geschiedt door de Voogdijraad, in geval van een minderjarige, onderscheidenlijk door de reclasseringsinstelling in overleg met het openbaar ministerie.*

3. Onderzoekresultaten²⁸

3.1. De bevindingen met betrekking tot de organisatie en inrichting van de reclassering

3.1.1. Organisatie, formatie en structuur²⁹

Binnen het wettelijk kader van de reclassering worden drie belangrijke instanties benoemd. Het Centraal College voor de Reclassering (CCvR), de strafgevangenis of huis van bewaring (SDKK) en de Stichting Reclassering Curaçao (SRC). De taken en werkzaamheden van de CCvR en SDKK zijn rechtstreekse overheidsbemoeiingen met reclassering terwijl de taken en werkzaamheden van de SRC wettelijk als particuliere bemoeiingen worden gecategoriseerd. De structuur is zodanig dat het College algemeen toezicht houdt op de werkzaamheden van de reclassering. In dit kader geven ze aan het College alle gewenste inlichtingen. Ook de strafgestichten geven aan het College alle gewenste inlichtingen.

Het Centraal College voor de Reclassering

Het Centraal College voor de Reclassering werd ingesteld bij het Reclasseringsbesluit 1953. Tot 10 oktober 2010 bestond het oude Centraal College voor de Reclassering voor de Nederlandse Antillen uit vertegenwoordigers van Curaçao, Bonaire en de Bovenwinden, en werden ze benoemd voor een periode van drie jaren³⁰. Na 10 oktober 2010 werd vervolgens overgegaan tot benoeming van de leden van het college voor Curaçao en werd het college een orgaan voor

²⁸ Diverse instellingen praten niet van gedetineerden, veroordeelden of verslaafden. Er wordt gesproken van cliënten. Vandaar dat deze term vaak in dit rapport wordt gebruikt.

²⁹ Bron: jaarplan 2013 en diverse rapportages project afbouw Stichting Reclassering Curaçao en opbouw nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curaçao.

³⁰ Dit was voor de Nederlandse Antillen gedaan middels een Ministeriële Beschikking van de Minister van Justitie d.d. 11 januari 2010 (no. MJ/150).

uitsluitend Curaçao. De leden ten tijde van het onderzoek waren per 1 januari 2013 voor een periode van 3 jaren (her)benoemd³¹. Na drie jaren zijn de leden hernoembaar of kunnen andere leden worden benoemd. Het CCvR bestond ten tijde van het onderzoek uit 3 leden, namelijk een voorzitter, een secretaris en een lid.

Het college beschikte ten tijde van de inspectie niet over een permanent onderkomen waar zij haar werkzaamheden kon verrichten. Tevens was er volgens respondenten geen duidelijkheid over de begrotingspost waaronder hun uitgaven vallen. Kosten gemaakt ten behoeve van en door het college werden door het Ministerie van Justitie vergoed.

De strafgevangenis of huis van bewaring

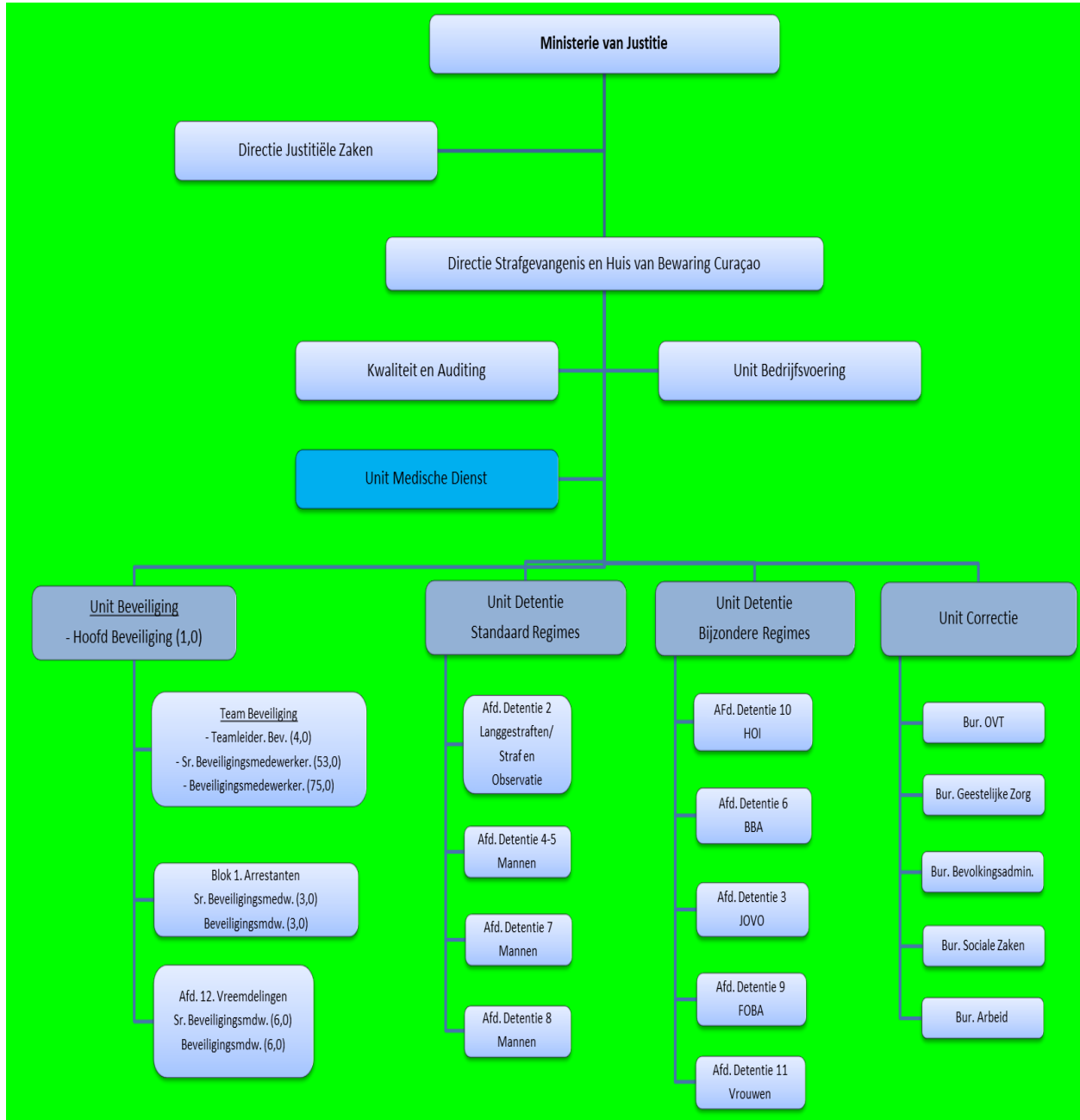
De strafgevangenis en het huis van bewaring “Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou” is sinds 1960 operationeel. Het werd gebouwd als gevolg van de toename van criminaliteit

De gevangenis kent vijf (5) ondersteunende afdelingen die aan resocialisatie werken:

- de afdeling onderwijs, vorming en training;
- de afdeling sociale dienst;
- het bureau geestelijke zorg;
- arbeidsvoering;
- de inkomstenafdeling.

De gevangenis en de Stichting Reclassering Curaçao zijn zelfstandige entiteiten en functioneren geheel zelfstandig. Bij de gevangenis waren ten tijde van het onderzoek zes (6) maatschappelijk werkers en een afdelingshoofd, werkzaam en waren onder meer belast met de begeleiding van de gedetineerden. Volgens respondenten was er een tekort aan personeel (5 personen) bij de afdeling sociale dienst, aangezien de zes maatschappelijk werkers belast waren met de zorg en begeleiding van om en nabij 500 gedetineerden, wat overbelasting van de medewerkers met zich meebrengt. De structuur van de SDKK en de afdelingen belast met de resocialisatie en rehabilitatie van de gedetineerden kan schematisch als volgt worden weergegeven:

³¹ Zie Ministeriële Beschikking van de Minister van Justitie d.d. 30 december 2012 (no. 2012/067053).

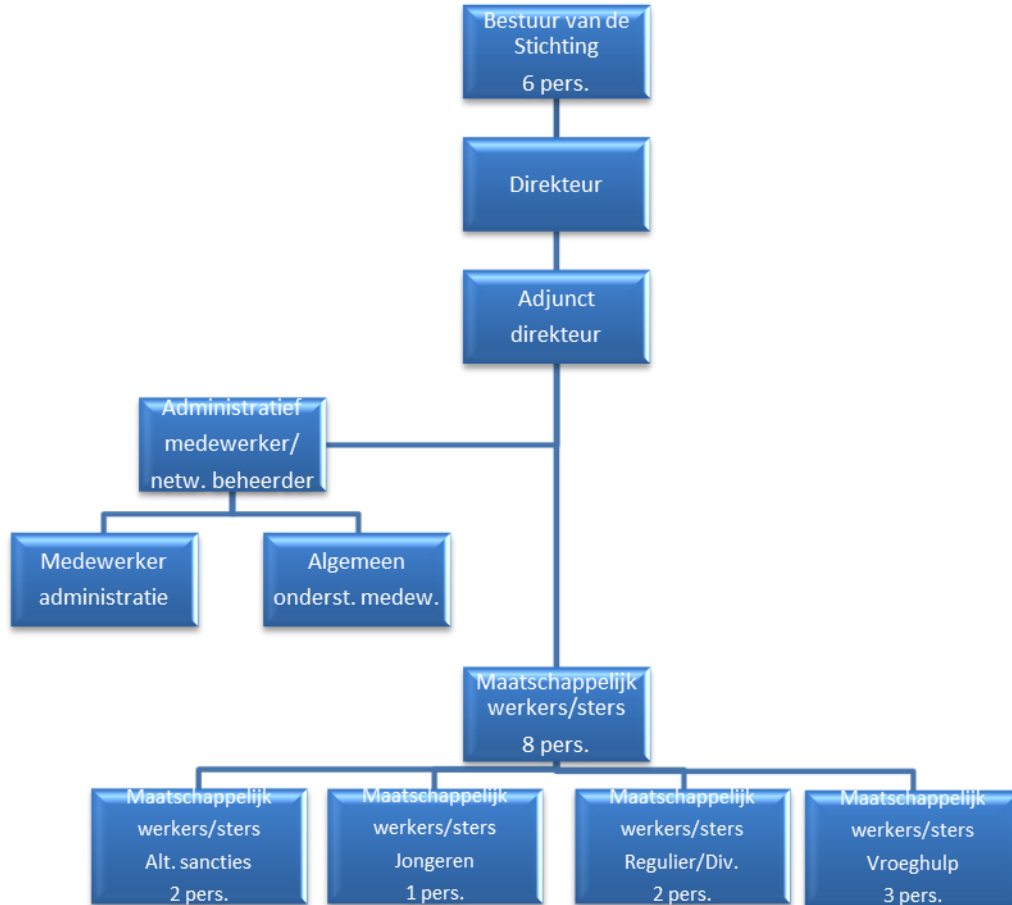
De Stichting Reclassering Curaçao

De Stichting Reclassering Curaçao is opgericht op 16 januari 1947³². De SRC heeft een bestuur bestaande uit 5 leden. Ten tijde van het onderzoek fungeerde de vice-voorzitter als voorzitter aangezien de laatste voorzitter zijn ontslag had ingediend. Het proces om een nieuw lid te benoemen was reeds opgestart.

Er is een directeur die belast is met de leiding en dagelijkse werkzaamheden van de stichting. De directeur legt verantwoording af aan het bestuur. Conform artikel 1 en 4 van het Reclasseringsbesluit 1953 moet de Stichting Reclassering Curaçao een bereidverklaring afleggen. De Raad heeft tijdens het onderzoek niet geconstateerd dat de reclassering genoemde bereidverklaring heeft afgelegd.

De structuur van de Stichting Reclassering Curaçao kan schematisch als volgt worden weergegeven:

³² Bron: handelsregister van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Curaçao, onder nummer 109056

Op initiatief van de toenmalige Minister van Justitie is de Raad van Ministers op 16 februari 2011 akkoord gegaan met de geleidelijke overname van de reclasseringstaken van de Stichting Reclassering Curaçao door een nieuw op te richten uitvoeringsorganisatie, vallende onder het Ministerie van Justitie. Op 14 maart 2011 heeft justitie een ambtenaar ter beschikking gesteld van de stichting die belast werd met de leiding van de stichting. Een maand later werd op initiatief van de toenmalige Minister van Justitie een nieuw bestuur voor de SRC geformaliseerd. Het bestuur kreeg als taak om zorg te dragen voor de verantwoorde afbouw van de stichting.

In het eerste kwartaal van 2011 waren twee projectleiders belast met het begeleiden van het reorganisatietraject. In die periode werd een van de projectleiders benoemd tot interim-directeur belast met de leiding bij de Stichting Reclassering Curaçao. De benoeming tot interim-directeur gebeurde nadat de toenmalige Minister had besloten om de taken van de SRC onder te brengen bij een overheidsdienst.

Hoewel het project nog niet is afgerond en het LB HAM dat ten grondslag aan de oprichting van de nieuwe uitvoeringsorganisatie nog niet is vastgesteld, worden de reclasseringstaken uitgevoerd door de SRC onder leiding van de interim directeur. De bekostiging geschiedt uit de begroting van het Ministerie van Justitie.

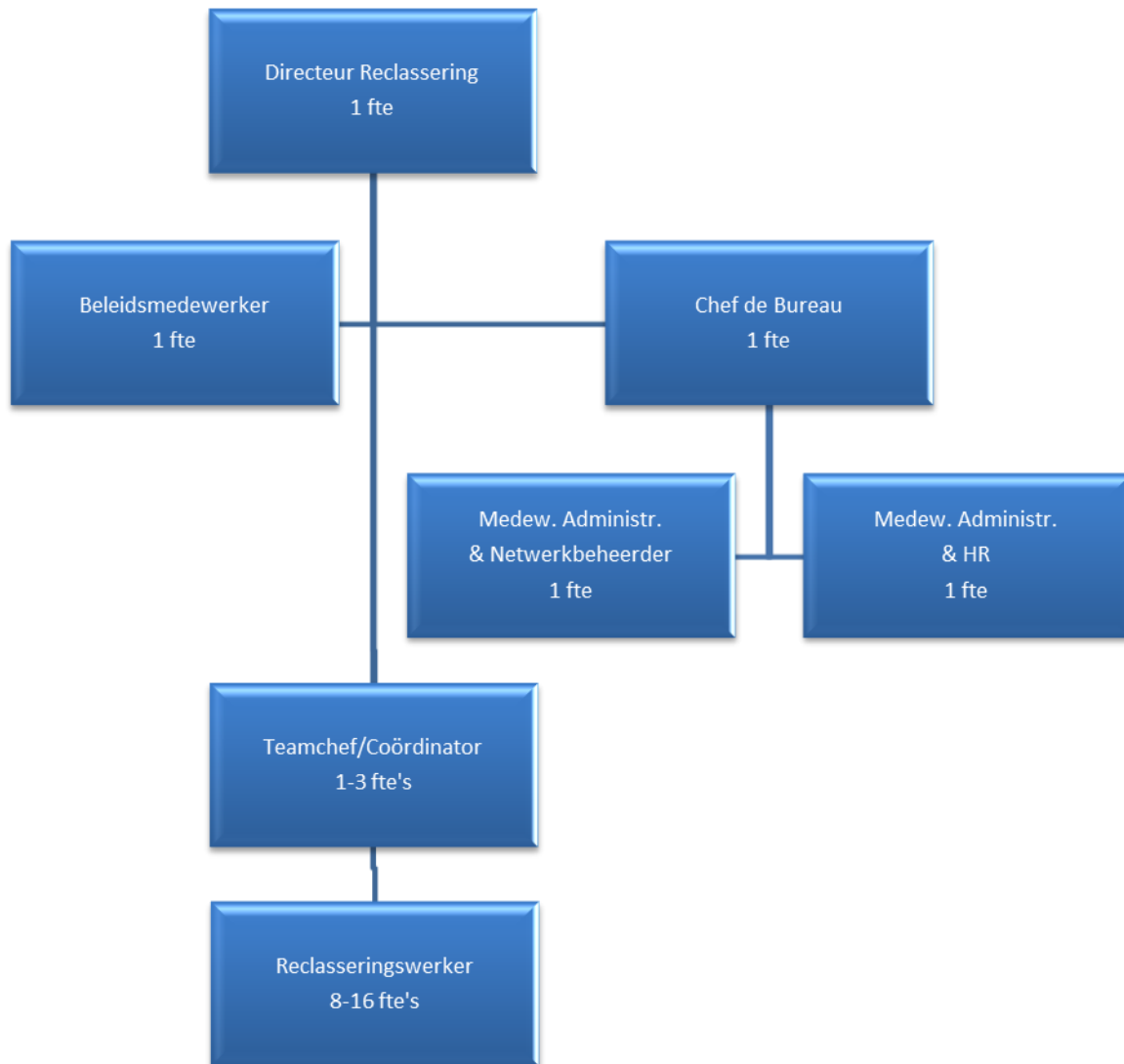
Het personeel werkzaam bij de SRC is sinds eerdergenoemde datum in dienst van de regering en de interim-directeur is nog steeds ter beschikking gesteld aan de stichting. De facto vervult de interim-directeur zowel de functie van interim-directeur van de SRC als interim-directeur van de uitvoeringsorganisatie reclassering.

De SRC was al enige tijd bezig met een verbetertraject dat tot een nieuwe organisatiestructuur had moeten leiden. Conform het verbeterplan was het totaal benodigd personeel bepaald op 21 personen. De nieuwe organisatie structuur is in 2009 door de Raad van Ministers geaccordeerd³³.

Uit de jaarverslagen en diverse rapportages blijkt dat de reclassering over zeven actieve reclasseringswerkers beschikt, waarvan twee teamchefs zijn. Derhalve zijn er vijf actieve reclasseringswerkers beschikbaar voor het uitvoeren van de wettelijke taken. De overige FTE's zijn vacant. Uit het onderzoek blijkt echter dat de reclassering over negen reclasseringswerkers beschikt. Daarvan zijn twee niet actief en twee teamchefs. Er zijn derhalve vijf actieve reclasseringswerkers voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

De huidige organisatiestructuur ziet er als volgt uit:

³³ Bron: brief van de Minister van Constitutionele en Binnelandse Zaken d.d. 11 november 2009, nr. 3376/RNA'09

De interim-directeur heeft voor het jaar 2012 een management overeenkomst getekend met het ministerie van Justitie. Zij legt verantwoording af aan de minister via de Secretaris generaal,

door wie zij ook wordt beoordeeld. Geïnterviewde heeft als interim-directeur o.a. als taak de kwaliteit en de continuïteit van de werkzaamheden te controleren en te garanderen.

Doordat de transformatie van de stichting naar een nieuwe uitvoeringsorganisatie nog niet geconcretiseerd is, legde de interim-directeur ook één keer per maand verantwoording af aan het bestuur. Deze vergaderingen waren voornamelijk bedoeld om “lopende zaken” zoals personeels- en financiële aangelegenheden af te handelen.

Verantwoording geschiedt eveneens aan de hand van jaarverslagen. De Raad heeft een goedgekeurd jaarverslag van het jaar 2009 aangetroffen. Van de daarna volgende jaren (2010-2012) zijn er nog geen goedgekeurde jaarverslagen.

3.1.2. Doelstelling en activiteiten

Het Centraal College voor de Reclassering

Activiteiten

De activiteiten oftewel taken van het CCvR zijn opgenomen in de wet. Ingevolge artikel 13 van het Reclasseringsbesluit 1953 houdt het college een algemeen toezicht op de arbeid der reclasseringsinstellingen. Tevens dient het college de Minister van bericht en raad in alle gevallen waarin dit is voorgeschreven en voorts in die gevallen waarin de Minister dit wenselijk oordeelt³⁴. Hierna zullen de werkzaamheden en activiteiten van het CCvR in de diverse reclasseringswerkzaamheden worden toegelicht.

Advies inzake Voorwaardelijke Invrijheidstelling³⁵

Het CCvR adviseert de Minister met betrekking tot de verzoeken om VI.

Aanvraag voor een VI is een verzoek dat door de administratie van de gedetineerden bij de gevangenis wordt opgestart. Bij de gevangenis worden alle vonnissen gemonitord en voordat de gedetineerde in aanmerking kan komen voor VI wordt de procedure opgestart. De gevangenis maakt een rapport waarin het gedrag van de gedetineerde wordt beschreven.

Het intern multidisciplinair team (MDT) van de gevangenis controleert de gedragsrapportage en stelt een conceptadvies op en stuurt het vervolgens naar de directeur. De directeur stelt het

³⁴ Zie artikel 16 van het Reclasseringsbesluit 1953.

³⁵ Artikel 32 e.v. van het Reclasseringsbesluit 1953.

eindadvies op en het dossier gaat rechtstreeks naar het CCvR³⁶. Vervolgens wordt de rapportage naar de SRC opgestuurd voor verder onderzoek. Het SRC stelt een eigen rapportage over de gedetineerde op, met het oog op de advisering met betrekking tot de vraag of de gedetineerde wel of niet in aanmerking komt voor VI. Beide rapporten worden door CCvR behandeld die dan een eindadvies geeft. Na afhandeling door het CCvR wordt hun eindadvies aan de directeur van de gevangenis toegestuurd. Alle besluiten worden vastgelegd in een MB waarbij positieve besluiten door de directeur van de gevangenis worden getekend namens de minister. Ministeriële Beschikkingen inhoudende een negatief besluit inzake VI worden door de minister ondertekend.

De VI geschiedt in beginsel onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. Tevens kan het CCvR adviseren om aan de VI bijzondere voorwaarden betreffende het gedrag van de veroordeelde te verbinden³⁷.

Het CCvR is ook bevoegd om de Minister te adviseren om de voorwaardelijke invrijheidstelling te schorsen of te herroepen³⁸. Dit gebeurt in de gevallen waarbij de gedetineerde zich niet houdt aan de voorwaarden waaronder de VI is toegekend.

Advies inzake Elektronisch Toezicht³⁹

Het CCvR adviseert de Minister met betrekking tot de verzoeken om ET.

De procedure en stappen voor het proces van ET zijn identiek aan de procedure voor VI. De redenen waarom een verzoek om ET kan worden geweigerd of uitgesteld staan limitatief opgesomd in artikel 7 van de MB elektronisch toezicht.

³⁶ De VI-stukken van de SDKK hoeven niet naar de Stichting Reclassering opgestuurd te worden.

³⁷ Artikel 1:32 Wetboek van strafrecht.

³⁸ Artikel 42 van het Reclasseringsbesluit 1953.

³⁹ Zie artikel 3 (e.v.) van de Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht.

De strafgevangenis of huis van bewaring

Doelstelling

Door middel van preventie binnen de gevangensmuren “intramuraal”, de re-integratie te garanderen en recidive te voorkomen.

Activiteiten

Op het moment dat een verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt komt het contact met SRC tot stand. De reclassering bezoekt de gedetineerde in de gevangenis om een vroeghulrapport op te maken. Vervolgens wordt er aan het einde van de strafperiode door een maatschappelijk werker van de SRC wederom een rapport opgemaakt in verband met het verzoek om VI en / of ET. Het gedrag van de gedetineerde over de gehele periode van verblijf in de gevangenis wordt meegenomen en geëvalueerd bij het opstellen van deze rapporten.

Elektronisch Toezicht

De coördinator gedetineerden administratie is belast met de interne bewaking van de gegevens van de gedetineerden die al dan niet in aanmerking komen voor ET/VI. Voor alle verzoeken wordt er een gedragsrapportage opgemaakt. De ET rapporten worden door de maatschappelijk werkers opgemaakt. De rapportages worden intern besproken in een intern multidisciplinair team (MDT). Het MDT wordt gevormd uit het unithoofd detentie, het unithoofd bijzonder regime de coördinator gedetineerde administratie, hoofd afdeling sociale dienst en het unithoofd correctie. Er waren ten tijde van het onderzoek plannen om in de toekomst ontbrekende expertise (in de vorm van een psycholoog en psychiater) in te kopen of in dienst te nemen. In het MDT overleg wordt een besluit genomen inzake het advies dat zal worden verstrekt.

Er is een ministeriële beschikking ET waarin de voorwaarden zijn opgenomen om in aanmerking te komen voor ET. Enkele factoren die van invloed zijn op de genoemde rapportage zijn: het al dan niet in bezit hebben gehad van verboden artikelen (b.v. een telefoon) en eventuele interne rapporten inzake (wan)gedrag en / of overtredingen.

De ET-stukken worden doorgestuurd naar de Stichting Reclassering Curaçao zodra de SDKK zijn advies heeft gegeven. De SRC verricht haar eigen onderzoek formuleert een eigen advies, dat vervolgens wordt teruggestuurd naar de gevangenis. De directeur van de SDKK neemt kennis van beide adviezen en geeft zijn eindadvies. Het eindadvies voor ET wordt door de directeur ondertekend. Het complete dossier (inclusief het eindadvies voor ET) wordt aan het CCvR ter

hand gesteld welke instantie de bevoegdheid heeft om hun eindadvies aan de Minister van Justitie uit te brengen met betrekking tot het verzoek.

Alle besluiten inzake ET worden in een Ministeriële Beschikking vastgelegd. In geval van een negatief besluit wordt de MB door de Minister getekend en een positief besluit wordt door de directeur van de gevangenis getekend.

Voorwaardelijk Invrijheidsstelling

Er is in de wet een vaste formule om VI te berekenen⁴⁰. Vroeger was VI een gunst en dit hing uitsluitend af van het gedrag van de gedetineerde of hij het kon verkrijgen. Sinds de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht op 15 november 2011 is VI een recht van de gedetineerde. VI rapporten worden door het afdelingshoofd van de respectievelijke huisblok opgemaakt en getekend en vervolgens gecontroleerd door het MDT. De VI-rapporten worden weliswaar door het afdelingshoofd opgemaakt, maar zij moet daarbij ook informatie van de andere afdelingshoofden (b.v. werkplaats, keuken) opvragen met betrekking tot het gedrag van de gedetineerde. Ook in geval van een verzoek om VI wordt dezelfde procedure als bij ET gevolgd. De rapportage wordt ook in deze gevallen besproken in het intern multidisciplinair team waarbij een besluit wordt genomen inzake het advies. Het eindadvies wordt ondertekend door de directeur en vervolgens ter beschikking gesteld aan het CCvR voor besluitvorming.

Voor de VI's zijn onder meer de voorwaarden opgenomen in het Wetboek van Strafrecht, namelijk artikel 1:30 t/m 1:40. Criteria die meewegen zijn: disciplinaire rapporten, gedrag gedurende gevangenschap of er sprake is van zeer ernstige misdrijving.

De Stichting Reclassering Curaçao

Doelstelling

De doelstelling van SRC wordt in de statuten als volgt omschreven⁴¹:

- a. Het behartigen van het zedelijk en geestelijk belang van door de rechter tot gevangenisstraf al dan niet voorwaardelijk veroordeelden of door enige door de rechter op te leggen straf bedreigen, zowel voor, tijdens als na afloop van hun straf;

⁴⁰ Artikel 91 Wetboek van strafrecht (oud) en artikel 1:215 Wetboek van strafrecht (nieuw).

⁴¹ Bron: Statuten SRC zoals gewijzigd d.d. 9 juli 1993.

- b. Het treffen van maatregelen ten behoeve van minderjarigen boven de leeftijd van zestien jaar, die met zedelijke en/of lichamelijke ondergang worden bedreigd, ongeacht tot welke bevolkingsgroep de sub a en b bedoelde personen behoren. Voorzover zij aan één harer oprichters of aan enig orgaan of lid van haar personeel geldelijke uitkering verstrekt, heeft zodanige uitkering ideële of sociale strekking.

In de jaarplannen voor 2012 en 2013 is de doelstelling van de reclassering als volgt verwoord:

De reclassering begeleidt delictplegers en ex-gedetineerden in hun proces van gedragsverandering en scheidt voorwaarden waardoor zij op een verantwoorde manier terug kunnen keren en kunnen functioneren. De oorspronkelijke missie van de reclassering was het bevorderen van het algemeen maatschappelijk welzijn door middel van het begeleiden en resocialiseren van delinquenten en door middel van het positief beïnvloeden van potentiële delinquenten en hun omgeving.

Sinds het jaar 2007 heeft de reclassering gekozen voor een scherpere missie, waarbij de veiligheid van de samenleving voorop staat. *De reclassering stelt zich namelijk ten doel om de veiligheid van de Curaçaose samenleving te vergroten door het actief verminderen van recidive.*

Reclassering Curaçao werkt hoofdzakelijk met delictplegers en ex-gedetineerden die verplicht worden om begeleiding, reclasseringsinterventies, te ondergaan. *De strategische doelstelling die hieruit voortvloeit, is dat de verdachten en daders op Curaçao aangesproken worden op hun gedrag en afhankelijk van de risico's voor herhaling verplicht worden een traject van passende reclasseringsinterventies te doorlopen ten behoeve van gedragsverandering*

Ook in het kader van preventie is voor de reclassering een belangrijke taak weggelegd. *Gesteld moet worden dat de reclasseringsinterventies, preventief, verplicht of in een vrijwillig kader, gericht moeten zijn op het terugdringen van recidive en om een bijdrage te leveren aan een veiligere samenleving.*

Activiteiten

De Raad gaat in zijn toetsingskader uit van een aantal activiteiten van de reclassering⁴² Uit de jaarplannen⁴³ van de reclassering blijkt dat zij haar taken uitoefent vanaf de inverzekeringstelling van de verdachte door de politie tot het moment van beëindiging van een

⁴² Zie het toetsingskader opgenomen in paragraaf 1.3.

⁴³ In de plannen voor de jaren 2012 en 2013.

eventueel opgelegde straf. Uit het jaarplan volgt dat de reclassering is belast met de volgende taken:

1. Vroeghulp en vroeghulprapportage;
2. Onderzoek en rapportage t.b.v. het opstellen van voorlichtingsrapporten;
3. Rapporteren aan derden (VI-rapporten, gratierapporten, milieurapporten, lots-rapporten en adviesrapporten Elektronisch Toezicht);
4. Bemiddeling ter verkrijging van een voorziening of een te nemen maatregel t.b.v. resocialisatie c.q. rehabilitatie van cliënten;
5. Coördineren van de uitvoering van alternatieve straffen (werkstraffen en leerstraffen);
6. Organiseren en verzorgen van herstelgerichte praktijken;
7. Detentiebezoeken aan gedetineerden;
8. Monitoring en steun in het kader van verlof / Elektronisch Toezicht;
9. Hulpverlening, (intensieve) begeleiding en nazorg aan onder toezicht gestelden en ex-gedetineerden in het algemeen;
10. Voorlichting in het kader van preventie;
11. Opstellen en uitvoeren van begeleidingstrajecten in het kader van resocialisatie;
12. Casemanagement t.b.v. ex-gedetineerden met meerdere problematieken;
13. Bijwonen van zittingen in het kader van Hustisia Rapido (HURA);
14. Bijwonen van Snelrechtzittingen teneinde advies uit te brengen voor alternatieve afdoening en begeleiding (snelrecht).

De activiteiten 11 tot en met 14 zijn voor het eerst opgenomen in het jaarplan 2013.

Bij brief d.d. 15 februari 2013 heeft de Minister van Justitie zijn beleidsprioriteiten (accentverschuiving) aan zijn Ministerie bekend gemaakt. Voor wat betreft activiteiten die de reclassering aangaan zijn de volgende punten opgenomen:

- Speciale aandacht dient te worden besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden;
- Er dient een algemene bewustwording campagne te worden opgezet voor een betere acceptatie van ex-gedetineerden in onze samenleving.

De reclassering heeft ook deze beide additionele beleidsprioriteiten als activiteiten in haar jaarplan 2013⁴⁴ opgenomen. Dit is weer uitgewerkt in de verschillende resocialisatietrajecten.

3.1.3. De Administratieve Organisatie van de Stichting Reclassering Curaçao

Orgaan- en Functiebeschrijvingen

Het functieboek⁴⁵ van de SRC bevat een organogram van de organisatiestructuur en functiebeschrijvingen. Tijdens het onderzoek is niet gebleken dat het functieboek geaccordeerd is door het bestuur. Het functieboek is in augustus 2009 door de ministerraad goedgekeurd⁴⁶. Volgens het conceptjaarverslag 2012 is het inmiddels duidelijk geworden dat het in 2009 door de Raad van Ministers geaccordeerd functieboek van de Stichting Reclassering Curaçao en bijbehorende functieprofielen en organogram niet meer als zodanig bruikbaar zijn binnen de nieuwe organisatie. Sommige functies en / of profielen passen niet meer binnen de nieuwe situatie.

Beschrijvingen van werkprocessen en kwaliteitseisen

Tijdens het onderzoek van de Raad is gebleken dat de meeste activiteiten van de reclassering beschreven en vastgelegd zijn in passende werkprocesbeschrijvingen. De Raad heeft geconstateerd dat voor de taken beschreven in de werkprocessen kwaliteitseisen zijn geformuleerd.

⁴⁴ Het jaarplan 2013 is gedateerd maart 2013, wat verklaart hoe deze aanpassingen alsnog na het schrijven van de Minister van februari 2013 alsnog konden worden verwerkt.

⁴⁵ Functieboek 2009.

⁴⁶ Bron: brief van de Minister van Constitutionele en Binnelandse Zaken d.d. 11 november 2009, nr. 3376/RNA'09

Opleidingen en trainingen voor medewerkers

Voor het jaar 2013 is er geen opleidingsplan opgemaakt en ingeleverd voor de medewerkers. In het jaarplan 2012 zijn een aantal cursussen / trainingen opgenomen t.b.v. het personeel om de kwaliteit, het functioneren, de ontwikkelingsmogelijkheden en de arbeidssatisfactie te bevorderen. De reclassering is van mening dat elke medewerker een basispakket van verplichte opleidingen moet volgen bestaande uit o.a.: conflicthantering, rapportage- en interviewtechnieken. Naar aanleiding hiervan stonden voor het jaar 2012 de volgende trainingen gepland: cursus Herstelrecht, een training voor omgaan met licht verstandelijk gehandicapten in de hulpverlening, supervisie, gesprekstechnieken en conflicthantering⁴⁷.

Als gevolg van de werkdruk heeft het personeel volgens respondenten geen ruimte om deel te nemen aan opleidingen of trainingen in het kader van deskundigheidsbevordering. Er zijn voorts volgens informatie van de reclassering onvoldoende fondsen om cursussen en trainingen voor het personeel te verzorgen. Het bedrag welk door de reclassering onder de begrotingspost “deskundigheidsbevordering” op de wenselijkheidsbegroting is opgevoerd voor trainingen is door de overheid ingekort. Door bovengenoemde feiten hebben diverse trainingen geen doorgang kunnen vinden. Deze trainingen / cursussen zijn wederom gepland voor het jaar 2013.

3.2. Digitale verwerking van de activiteiten van de Stichting Reclassering Curaçao

Inleiding

De reclassering beschikt over relevante digitale cijfers en data over de jaren 2011, 2012 en 2013. De reclassering heeft in 2011 een totaal van 1316 verzoeken ontvangen en aan de hand daarvan 884 rapporten en 266 brieven geproduceerd. De cijfers van 2012 en 2013 (januari tot en met maart) zijn als volgt: in 2012 waren er 1356 verzoeken die hebben geresulteerd in 797 rapporten en 340 brieven. Over het jaar 2013 waren tot op het moment van het onderzoek de volgende cijfers beschikbaar: 354 verzoeken en een voorlopig aantal van 164 rapporten en 155 brieven.

⁴⁷ zie jaarplan 2012 onder deskundigheidsbevordering personeel.

Deze productiecijfers kunnen schematisch als volgt worden weergegeven.

Relevante cijfers van de reclassering

2011

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:
Vroeghulp	735	406 rapporten 178 brieven
Relationeel Geweld Rapporten	162	114 rapporten 47 brieven
Voorlichting	205	169 rapporten 29 brieven
Briefrapport	0	0 rapport 0 brief
Aanvullend	21	17 rapporten 3 brieven
VI	55	47 rapporten 4 brieven
VI/ET	129	124 rapporten 3 brieven
Milieu- rapport	9	7 rapporten 2 brieven
Totaal	1316	884 rapporten 266 brieven

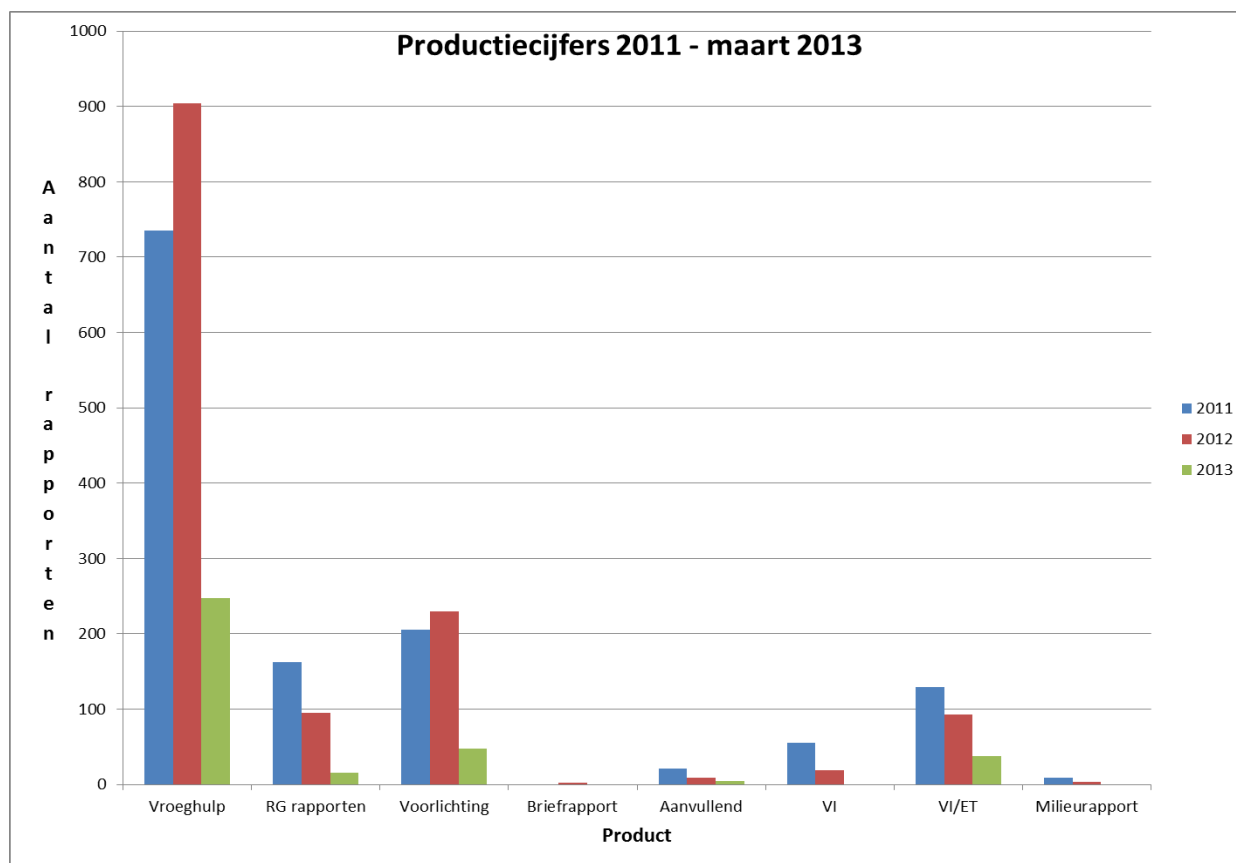
2012

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:
Vroeghulp	904	444 rapporten 255 brieven
Relationeel Geweld Rapporten	95	62 rapporten 28 brieven
Voorlichting	230	175 rapporten 47 brieven
Briefrapport	2	1 rapport 1 brief
Aanvullend	9	8 rapporten 1 brief
VI	19	15 rapporten 3 brieven
VI/ET	93	89 rapporten 4 brieven
Milieu- rapport	4	3 rapporten 1 brief
Totaal	1356	797 rapporten 340 brieven

2013

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:
Vroeghulp	247	106 rapporten 120 brieven
Relationeel Geweld Rapporten	16	5 rapporten 11 brieven
Voorlichting	48	31 rapporten 14 brieven
Briefrapport	0	0 rapport 0 brief
Aanvullend	5	5 rapporten 0 brief
VI/ET	38	17 rapporten 10 brieven
Milieu- rapport	0	0 rapport 0 brief
Totaal	354	164 rapporten 155 brieven

De cijfers geven grafisch het volgende beeld:

De reclassering maakt een onderscheid tussen brieven en rapporten. Het verschil tussen rapporten en brieven is het volgende:

Rapporten

Het product wordt in de productiecijfers aangemerkt als 'rapportage' wanneer de reclasseringswerker ten behoeve van het op te stellen rapport een uitgebreid onderzoek heeft verricht om informatie in te winnen met betrekking tot verschillende leefgebieden rondom de cliënt. De ingewonnen informatie tijdens het onderzoek wordt, eventueel aangevuld met informatie uit het dossier van betrokken cliënt, tot een rapport vervaardigd.

Om van rapportage te spreken dient de reclasseringswerker minimaal de volgende activiteiten te hebben verricht:

- Gesprek(ken) met de cliënt
- Gesprekken met meerdere referenten (familieleden en/of derden)
- Afleggen van huisbezoek(en)

Bij rapportage ligt zowel de norm als de deadline hoger dan bij andere producten zoals brieven en adviezen.

Brieven

Door de reclassering wordt bij brieven onderscheid gemaakt tussen brieven, waarbij de brieven worden onderverdeeld in brief standaard en brief met inhoud⁴⁸. Bij brief standaard gaat het volgens de reclassering om een standaardbrief met een korte berichtgeving (vaak naar het O.M. toe). Bij deze brieven heeft de reclasseringswerker vaak geen contact gehad met de cliënt omdat deze bijvoorbeeld al op vrije voeten is gesteld. Bij een brief met inhoud heeft de reclasseringswerker geen referenten gesproken. De Reclassering volstaat hierbij met het verschaffen van informatie verkregen uit slechts een gesprek met de cliënt en/of met informatie verkregen uit dossieronderzoek.

3.3. De bevindingen met betrekking tot voorlichting en advies

3.3.1. Vroeghulp na de eerste detentie

Een vroeghulprapport dient binnen vier dagen na ontvangst van de inverzekeringstelling door de reclasseringswerker te worden afgehandeld (dit is de vaste norm vastgelegd binnen de organisatie). De bedoeling van het rapport is om zowel de Rechter-Commissaris als de OvJ (OM) een gedegen en getrouw beeld te verschaffen van de verdachte als persoon. In het vroeghulprapport worden de volgende gegevens opgenomen:

- Achtergrondinformatie.
- Opleiding en Werk.
- Justitieel verleden.
- Huidig delict.

⁴⁸ Bron: schrijven d.d. 11 juni 2013 van de reclassering aan de Raad. briefnummer: 060/13-Ag.

- Ondernomen actie.
- Voortgang/afspraken.
- Vervolgrapportage.

Het rapport is een hulpmiddel om tot een juiste besluitvorming te kunnen komen rekening houdend met de persoonlijke belangen van de verdachte.

De Rechter-Commissaris heeft als voornaamste taak, de toetsing van de gronden voor de vordering van de voorlopige hechtenis. Wanneer een verdachte wordt aangehouden kan deze, indien nodig, in verzekering worden gesteld gedurende twee dagen. Na deze twee dagen zal hij voor een RC moeten verschijnen die dan bepaalt of hij langer (acht dagen) in voorarrest moet blijven. Het vroeghulprapport moet dus, los van de interne deadline van de reclassering, opgesteld en verzonden zijn naar het OM voordat de eerste acht dagen zijn verstreken en de verdachte voor de RC moet verschijnen⁴⁹.

De Vroeghulprapport procedure is als volgt:

- De ivs komt binnen via de fax bij de afdeling administratie van de reclassering;
- de administratieve afdeling registreert het stuk;
- teamchef wijst het stuk toe aan een medewerker;
- De medewerker gaat na of de cliënt al bekend is bij de reclassering;
- Indien ja, dan volgt er eerst een intern dossieronderzoek;
- vervolgens gaat de medewerker de cliënt opzoeken (vroeghulpbezoek)⁵⁰;
- Indien er sprake is van een nieuwe cliënt wordt die direct door de medewerker opgezocht (vroeghulpbezoek)⁵¹;
- Na het vroeghulpgesprek wordt telefonisch meer informatie vergaard bij thuisfront en referenten (werkgever, school of familieleden);

⁴⁹ Bron:interviews met medewerkers van de Stichting Reclassering Curacao.

⁵⁰ Een uitzondering hierop kan worden gemaakt, maar dat wordt per geval of situatie bekeken.

⁵¹ Uitzondering hierop zijn illegalen (dit wordt administratief afgesloten), jongeren onder de 18 jaar (worden doorverwezen naar en afgehandeld door de Voogdijraad) en cliënten die reeds zijn heengezonden (afhandeling d.m.v. brieven).

- de medewerker stelt vervolgens het vroeghulrapport op en biedt het rapport ter controle aan de teamchef;
- in het vroeghulrapport wordt melding gemaakt of er een uitgebreidere (voorlichtings)rapportage moet volgen (toezegging vervolgrapportage indien nodig op initiatief van de Reclassering);
- reclasseringswerker en teamchef tekenen het einddocument, het vroeghulrapport wordt naar het OM gefaxt en tenslotte gearhiveerd.

3.3.2. Voorlichting en advies aan de justitiële instellingen

Voorlichtingsrapport procedure

Een voorlichtingsrapport wordt in navolging van een vroeghulrapport opgesteld. Het voorlichtingsrapport wordt opgesteld ten behoeve van de rechtszaak. Een voorlichtingsrapport wordt normaliter op verzoek van het OM opgesteld. Indien de reclassering het nodig acht kan de reclassering ook op eigen initiatief een voorlichtingsrapport opstellen nadat een vroeghulrapport bij het OM is ingediend. Dit wordt dan reeds van tevoren in het vroeghulrapport van desbetreffende cliënt vermeld. Daarnaast kunnen zowel de rechter als de advocaat van de verdachte door tussenkomst van het OM om een voorlichtingsrapport vragen. In geval van illegalen, jongeren beneden de 18 jaar en verdachten die (al) op vrije voeten zijn gesteld wordt geen vroeghulrapport uitgebracht.

Een voorlichtingsrapport kan door zowel de medewerker die het vroeghulrapport heeft opgemaakt als een andere medewerker worden opgemaakt. Het besluit hieromtrent wordt door de leiding genomen rekening houdend met de caseload van de medewerkers.

Het standaardintakeformulier wordt wederom als basis gebruikt bij het opstellen van een voorlichtingsrapport. Het voorlichtingsrapport behelst meer details en uitgebreidere informatie die een maatschappelijk werker inwint tijdens een vervolgesprek met de cliënt en met referenten (b.v. werkgever, kennissen of familieleden). In de voorlichtingsrapporten wordt altijd een hulplan opgenomen. Het hulplan heeft twee doelstellingen: 1) voorkomen dat het delict wordt herhaald (recidive) en 2) in het kader van begeleiding vast te leggen en te beschrijven waarbinnen er met de cliënt verder moet worden gewerkt. In het voorlichtingsrapport wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- Aanleiding.
- Achtergrondinformatie.
- Opleiding en Werk.
- Sociaal milieu.
- Vrije tijdsbesteding.
- Gezinssituatie.
- Alcohol/Drugsgebruik.
- Gezondheid.
- Financiële situatie
- Emotioneel welzijn.
- Justitieel verleden.
- Ten aanzien van het delict.
- Relas van het slachtoffer.
- Reactie van de omgeving op het delict.
- Slachtofferhulp.
- Visie.
- Plan van aanpak.
- Recidivegevaar.
- Conclusie en advies.

Voorlichtingsrapporten omvatten een onderbouwd advies met betrekking tot de op te leggen straf(maat) betreffende begeleiding en reclasseringstrajecten en worden intern door de teamchef geaccordeerd en vervolgens ondertekend door de interim-directeur. Tenslotte wordt het voorlichtingsrapport aan het OM aangeboden.

3.3.3. Voorlichting aan derden

Milieuonderzoek

Op verzoek van derden voert de reclassering milieuonderzoeken uit. Deze onderzoeken resulteren in twee soorten rapporten, te weten Milieurapporten en LOTS rapporten.

A. Milieu rapporten

Dit is een rapport dat wordt gemaakt op verzoek van reclassering Nederland of van in Nederland gevestigde advocaten ten behoeve van een Curaçaoënaar die zich in Nederland in

voorlopige hechtenis bevindt. De reclassering kan ook op verzoek van diverse Nederlandse Ambassades een milieurapport opstellen ten behoeve van een Curaçaose ingezetene die in het buitenland is aangehouden⁵². Doel van het rapport is een beeld te geven van de persoon in kwestie en zijn omgeving. Dit milieuonderzoek kan dus ook worden aangevraagd in verband met een rechtszaak in het buitenland tegen een persoon die op Curaçao woonachtig was. Dit komt niet vaak voor.

B. LOTS⁵³-rapporten

Op verzoek van het parket PG (OM) wordt dit rapport uitgebracht over een in het buitenland gedetineerde ingezetenen. Het betreft een onderzoek ten behoeve van Curaçaoënaars die in het buitenland gedetineerd zijn, maar nadat ze een (groot) deel van hun straf hebben uitgezeten een verzoek doen om de rest van hun straf in Curaçao uit te zitten. Dezelfde informatie die de reclasseringsmedewerkers inwinnen ten behoeve van een voorlichtingsrapport, wordt bij dit soort onderzoek ook ingewonnen. De informatie wordt verzameld bij familieleden. Het rapport bevat een advies inzake overdrachtsmogelijkheden van desbetreffende gedetineerde naar Curaçao alsook de hulpverleningsmogelijkheden.

Gratie rapporten

Deze rapportage wordt opgemaakt op verzoek van de veroordeelde of diens vertegenwoordiger (advocaat of gemachtigde) of het Parket van de Procureur Generaal. Het rapport is ter begeleiding van een gratieverzoek en behelst een overzicht van de sociale en maatschappelijke achtergronden van de gedetineerde.

3.3.4. Aanwezigheid ter zitting

De Reclasseringsmedewerkers wonen normaliter geen zittingen bij. Als de Officier van Justitie nog vragen heeft omtrent de rapporten, dan wordt vòòr de zitting daaromtrent telefonisch contact opgenomen en overleg gevoerd met de SRC. Het kan geschieden dat een medewerker

⁵² Bron:interviews met medewerkers van de Stichting Reclassering Curacao.

⁵³ LOTS: Landsverordening overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (LANDSVERORDENING van de 28ste december 1995, houdende regels betreffende de overname van de tenuitvoerlegging van buitenlandse strafrechtelijke beslissingen en de overdracht van de tenuitvoerlegging van Nederlands-Antilliaanse strafrechtelijke beslissingen naar het buitenland).

van de SRC ter zitting een mondelinge toelichting moet geven. Dit is uitsluitend het geval in de gevallen waarbij een rapport niet op tijd klaar is of indien de OvJ of de rechter dit toch nodig acht.

3.3.5. Voorlichting en advies in het kader van verlof en VI met of zonder ET

De reclassering adviseert het Centrale College voor de Reclassering in de gevallen waarbij een verzoek is gedaan voor Elektronisch Toezicht en Voorwaardelijke Invrijheidsstelling.

Doel van het rapport met betrekking tot de Voorwaardelijke Invrijheidsstelling is het geven van een beeld van de gedetineerde en zijn toekomstperspectief. Op basis daarvan wordt een advies uitgebracht met betrekking tot de mogelijkheid en daaraan gekoppelde voorwaarden om vervroegd in vrijheid te worden gesteld.

Aan de hand van het Elektronisch Toezicht rapport kan een beslissing worden genomen omtrent de plaatsing van een verdachte / veroordeelde onder ET. De betrokken persoon wordt gescreend en het onderzoeksresultaat wordt opgenomen in een onderbouwd advies voor het wel/ niet toekennen van ET.

De procedures en werkzaamheden van de reclassering met betrekking tot Elektronisch toezicht (ET) en Voorwaardelijk invrijheidsstelling (VI) zijn vrijwel identiek.

VI en ET rapportage procedure in het kort

Beide procedures worden opgestart bij het huis van bewaring waarbij aan de hand van het vonnis van een gedetineerde door de gedetineerden administratie van het HvB de ET en VI datum wordt berekend. Aan de hand van de informatie van de gedetineerden administratie bespreken de maatschappelijk werkers binnen het HvB de situatie met de desbetreffende gedetineerde en wordt vervolgens een preselectie rapport met advies opgemaakt. Het preselectie rapport met advies van de gevangenis wordt doorgestuurd naar de reclassering waar de maatschappelijk werkers van de reclassering een eigen gesprek met gedetineerde en/of derden (b.v. het thuisfront middels een huisbezoek, werkgever, school) voeren en de thuissituatie nagaan. Aan de hand van het eigen onderzoek stellen de maatschappelijk werkers

van de reclassering een preselectierapport met een onderbouwd advies Elektronisch Toezicht op. In het preselectierapport van de reclassering worden bij eventuele onduidelijkheden de criminogene factoren (o.a. inkomen, werk, financiën, thuissituatie) belicht en worden ze gedegen gemotiveerd. Daarnaast wordt in alle gevallen waarbij ook een VI datum is aangegeven door de gevangenis ook een VI rapport opgemaakt. De preselectie ET en VI rapporten van het HvB en de Reclassering met alle adviezen worden door het Centraal College voor de Reclassering doorgenomen in de Monitorvergadering, waarbij de bijzondere gevallen nader worden besproken. Het CCvR geeft een eindadvies of de gedetineerde wel of niet in aanmerking komt voor ET en /of VI. Het CCvR brengt hierna advies uit aan de Minister van Justitie. De SRC ontvangt hierna een afschrift van de desbetreffende Ministeriële Beschikking

De hierboven beschreven procedure dient bij voorkeur ruim 6 maanden voor de ET en VI datum te worden opgestart. Een cliënt die onder ET is geplaatst wordt door de reclassering begeleid. De reclassering bewaakt daarnaast dat hij/zij de afspraken nakomt.

3.4. De bevindingen met betrekking tot reclasseringsbegeleiding

Het vierde hoofdstuk in het jaarplan 2012 van de reclassering is volledig gewijd aan plannen en voornemens betreffende het structureren van het resocialisatietraject. Speerpunten daarbij zijn: begeleiding en toezicht, resocialisatie in wisselwerking met naaste omgeving, begeleiding aan licht verstandelijke gehandicapten en begeleiding aan drugsverslaafden.

Begeleiding en toezicht

De reclassering heeft als voornemen om zich sterker te gaan richten op de begeleiding van delictplegers en ex-gedetineerden door middel van een gestructureerd resocialisatietraject. Het resocialisatietraject moet erop gericht zijn om de dader te begeleiden tot zijn terugkeer in de samenleving. Het is de bedoeling dat elke cliënt, rekening houdend met zijn profiel en op grond van diagnostiek, een op maat gesneden begeleidingsplan (activiteitenprogramma) krijgt aangeboden. Elke activiteit is gericht op het terugdringen van recidive bij de cliënt. De concrete activiteiten die daarbij worden geïdentificeerd zijn:

- Informatie en advies.
- Bemiddeling.
- Training.
- Onderwijs.
- Arbeid.
- Gezin en naaste omgeving.

- Verblijf.
- Dagbesteding.

Resocialisatie in wisselwerking met naaste omgeving

Resocialisatie van delictplegers en ex-gedetineerden kan slechts effectief zijn in wisselwerking met zijn naaste omgeving (familie, school, werk). De begeleiding door de reclassering van de cliënt dient gepaard te gaan met intensief contact en begeleiding van het thuisfront en naaste omgeving die als steun kunnen fungeren voor de cliënt. De concrete activiteiten die daarbij worden geïdentificeerd zijn:

- Meer huisbezoeken voor het gericht aanpakken van problemen bij de cliënt en zijn gezin/familie;
- Intensief contact onderhouden met werkgevers;
- Participatie in wijkbeleid om activiteiten te creëren voor de doelgroep;
- Samenwerking met wijkcentra om voorlichtingen te organiseren t.b.v. aanpak (preventie) van criminaliteit.

Begeleiding aan licht verstandelijke gehandicapten

Hulpverlening aan deze doelgroep vergt meer tijd en dient aangepast te worden om aan te sluiten op de belevingswereld van de persoon in kwestie. De SRC wil een speciale training organiseren voor alle medewerkers. Middels de training kunnen ze de nodige vaardigheden ontwikkelen om licht beperkt verstandelijke cliënten te herkennen en een op maat gesneden resocialisatieplan op te stellen.

Begeleiding aan drugsverslaafden

Voor de begeleiding van drugsverslaafden en psychisch gestoorde cliënten is nauwe samenwerking met de betrokken instanties vereist. Vaak is opname eerst nodig om te werken aan de hoofdproblematiek. Samenwerkingsafspraken zullen worden aangegaan met Brasami en het Capriles Kliniek.

Daarnaast maakt het plan ook melding van trainingen aan cliënten gericht op terugdringen / voorkomen van recidive en trainingen voor relatie van gedetineerden.

In het jaarplan 2013 van de reclassering staat als beleidsvoornemen opgenomen dat er een begeleidingsplan / activiteitenprogramma voor alle cliënten dient te worden opgemaakt. Hiermee is ook een aanvang gemaakt. Voor een aantal cliënten zijn er inmiddels een activiteitenprogramma opgesteld. Onderdeel van genoemd plan is het in kaart brengen van de

diverse problematieken van de cliënt en de daaraan verbonden trainingen (b.v.: seksualiteit, equip, konose bo mes, agressiebeheersing) die een onderdeel zijn van hun resocialisatietraject. Vele van deze trainingen worden door het personeel van de Reclassering zelf gegeven. Knelpunt hierbij is het tekort aan personeel om de cursussen te geven.

In 2012 zijn er twee trainingen agressiebeheersing gegeven voor ouders van relationeel geweldsdelicten. Deze trainingen werden bij Skuchami ingekocht. In het eerste kwartaal van 2013 hebben de trainingen echter geen doorgang kunnen vinden wegens onvoldoende financiële middelen en tekort aan personeel.

Ook het opstellen van samenwerkingsprotocollen met ketenpartners ten behoeve van resocialisatie wordt opgevoerd in de jaarplannen voor 2013. Een nieuwe activiteit die in het jaarplan 2013 is opgenomen zijn de speciale projecten ten behoeve van cliënten en hun relaties (opbouw sociaal netwerk voor cliënten). Dit is een samenvoeging van diverse speerpunten van het jaarplan 2012, geformuleerd als een nieuw beleidsvoornemen.

Vrijwillige kader van begeleiding en hulp

Zoals in de vorige alinea is uiteengezet geschiedt de begeleiding van cliënten meestal naar aanleiding van een vonnis, maar ook naar aanleiding van een beschikking, schorsing voorlopige hechtenis of een ministeriele beschikking, die de cliënten verplicht zich aan begeleiding van de reclassering te onderwerpen. Het komt ook voor dat gedetineerden die geen verplichte begeleiding hebben zelf naar de organisatie gaan met een hulpvraag of om begeleid te worden. Ouders van (ex)gedetineerden vragen in bepaalde gevallen ook om bemiddeling, verwijzing of preventiegesprekken. Dit traject van begeleiding is dus niet verbonden aan het brondocument (vonnis) van verplichte begeleiding.

3.5. De bevindingen met betrekking tot taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering)

Het (nieuwe) detentiebeleid is in grote lijnen gebaseerd op de in artikel 17 van de Landsverordening beginselen Gevangeniswezen opgenomen filosofie, dat de gedetineerde, naast het ondergaan van een straf tevens op zijn terugkeer in de maatschappij moet worden voorbereid. De visie en missie van de gevangenis streven naar een penitentiair stelsel waarin resocialisatie en rehabilitatie van de gedetineerden centraal staan. De gedetineerde moet door middel van een gestructureerd resocialisatieprogramma perspectieven worden geboden voor een succesvolle terugkeer in de samenleving (re-integratie).

De ondersteunende afdelingen die aan resocialisatie werken zijn:

- de afdeling onderwijs, vorming en training;
- de afdeling sociale dienst;
- het bureau geestelijke zorg;
- arbeidsvoering;
- Bureau Classificatie, Opname en Ontslag (de intakeafdeling).

De maatschappelijk werkers werkzaam op de afdeling Sociale dienst van de gevangenis zijn volgens de leiding belast met het primaire proces in de hulpverlening en welke bestaat uit: psychosociale hulpverlening, concrete en materiële hulpverlening, onderzoek, rapportage en advies, signaleren, belangenbehartiging en preventie. Hedendaags wordt er ook externe werkzaamheden verricht zoals het regelen van pro-deoadvocaten, huisbezoek bij zieke familieleden, ed.

De gevangenis beschikt over een aantal werkplaatsen waar de gedetineerden arbeid kunnen verrichten in het kader van hun resocialisatie. Het zijn de volgende:

- Stoffeerderij
- Autowerkplaats
- Productiekamer confectie
- Schoonmaak
- Buitenwerkers
- Censuur
- Landbouw /veeteelt
- Wasserette
- Kantine
- Uitdelen van goederen
- Bouwwerkzaamheden
- Bibliotheek

In 2010 bedroeg het percentage aan het werk gestelde gedetineerden 23.4%. Cijfers over de jaren 2011, 2012 en 2013 zijn als volgt:

2011: 30,76%

2012: 33,75%

2013: 41,97%

Sinds het jaar 2010 is er gestart met de bouw van de nieuwe autowerkplaats en timmerwerkplaats, aangezien de oude werkplaatsen al jaren aan een opknapbeurt toe waren.

Volgens respondenten kon het aantal gedetineerdenarbeiders werkzaam in de werkplaatsen ook niet verhoogd worden als gevolg van het nijpend tekort aan personeel binnen de huisdienst en de werkplaatsen.

De afdeling Sociale dienst van het gevangeniswezen werkt aan de normen en waardenoriëntatie van de gedetineerden en heeft als taak zorg te dragen dat de gedetineerden de nodige hulpverlening krijgen (PB 1969 No 73). De afdeling onderwijs, vorming en training (OVT) is verantwoordelijk voor de organisatie en planning van de opleiding, vorming en trainingsproces afgestemd op de gedetineerden ter ondersteuning van een resocialisatie- en rehabilitatiebeleid. De afdeling draagt ook zorg voor de uitvoering van opleidings- en trainingsprogramma. Gedetineerden kunnen zich vrijwillig inschrijven voor diverse interne cursussen.

Voor het jaar 2013 stonden de volgende onderwijsmogelijkheden in de planning:

Vorming en alfabetisering:	Karakter en zelfbeeld Attitudevorming Alfabetisering
Basiseducatie:	Taal Rekenen (Moderne) Communicatie Algemene ontwikkeling / Wereldoriëntatie
Vakopleiding:	Horeca (assistent kok / assistent keukenhulp) Cursus lasser en timmerman Cursus handyman Naaicursus Cursus kapster Cursus koeltechniek Tuinbouwproject

In het voorgaande jaar werd tevens de cursus sociale vormingsplicht aangeboden, maar deze optie is in november 2012 geëindigd en niet meer opgestart. De reden was dat USONA het niet meer financierde, aldus respondenten. In het verleden bestond de mogelijkheid voor de gedetineerden om via een speciaal project gefinancierd door USONA diverse opleidingen in de namiddag (tussen 17:00 en 19:00) te volgen. Het project was mogelijk als gevolg van een samenwerking tussen diverse organisaties (o.a. Fundashon ProAlfa en Feffik). Genoemd project is ook komen te vervallen. In de periode januari t/m april 2013 was er een cursus SoVa (sociale vaardigheden) op maat maar het dreigt te stoppen omdat de docenten niet werden uitbetaald.

In september 2011 werden in verband met veiligheidsmaatregelen alle onderwijsactiviteiten gestopt. Sindsdien kon het programma van de afdeling onderwijs geen normale doorgang vinden. Ten tijde van de inspectie bood de gevangenis de gedetineerden de beperkte mogelijkheid om deel te nemen aan de volgende deelcursussen: computerlessen, basiseducatie bestaande uit sociale vaardigheden en taalcursussen (Nederlands, Engels en Papiaments), muzieklessen, confectielessen. In de 1^e helft van 2013 is het project van veeteelt stopgezet omdat er sprake was van onregelmatigheden. Men misbruikte deze mogelijkheid om verboden goederen in de gevangenis te brengen volgens respondenten.

3.6. De bevindingen met betrekking tot coördineren van de uitvoering van de alternatieve straffen

Werkstraffen worden meestal opgelegd bij delictplegers van lichte vergrijpen. Het gaat daarbij om “first offenders”⁵⁴ of gevallen waarbij het niet opportuun is om de veroordeelde tot een gevangenisstraf te veroordelen (b.v. heling door een hoofdkostwinner). De delictplegers worden hiermee in de gelegenheid gesteld om een alternatieve straf uit te voeren in plaats van een gevangenisstraf.

Uit het vonnis blijkt of de taakstraf uit een werkstraf of een leerstraf of een combinatie van beide zal bestaan. Werkstraffen duren maximaal 240 uren. Het aantal taakstraffen per jaar is aanzienlijk. De cijfers over de afgelopen jaren zijn in de volgende tabel weergegeven.⁵⁵

⁵⁴ Personen die voor het eerst in hun leven in aanraking zijn gekomen met Justitie.

⁵⁵ Deze cijfers zullen in het volgend hoofdstuk worden geanalyseerd.

Ontvangen opgelegde alternatieve sancties en aantal plaatsingen en coördinaties

Jaar	Ontvangen	Plaatsingen en coördinatie
2010	105	69
2011	116	41
2012	125	64
Jan t/m juni 2013	82	52
Totaal	428 ⁵⁶	226

De reclassering draagt zorg voor de uitvoering van de alternatieve straffen in de vorm van werkstraf door de veroordeelden. Hierbij wordt gezocht naar projectplaatsen en onderhoudt de reclassering contact met de organisaties die de projectplaatsen ter beschikking stellen. De lokaliteiten voor het uitvoeren van de taakstraffen in de vorm van een werkstraf behoren meestal tot de organisaties welke door de overheid worden gesubsidieerd zoals buurtcentra, sportvelden, tehuizen, en scholen. Met enkele overkoepelende organisaties is hiervoor een samenwerkingsovereenkomst getekend (b.v. met Fesebako). In de meeste gevallen zijn de lokaliteiten al jaren ter beschikking gesteld op grond van de opgebouwde relatie.

Op het moment dat het vonnis danwel het verzoek van het OM binnen komt bij de reclassering wordt er van te voren gekeken naar de situatie van de cliënt en vervolgens wordt hij/zij uitgenodigd voor een gesprek. Gedurende het gesprek wordt de situatie met de cliënt besproken en besloten op welk project of locatie de cliënt geplaatst wordt om de taakstraf uit te voeren.

Bij het vrijwillig aanmelden voor taakstraffen wordt het intakeformulier voor de cliënt ingevuld in afwachting van het vonnis, maar de reclassering kan dergelijke cliënten niet plaatsen op een project voordat zij een rechterlijk vonnis hebben ontvangen. In de gevallen waarbij een vonnis naast een werkstraf of een leerstraf ook een begeleiding verplicht stelt dient een hulplan voor de cliënt te worden opgemaakt. In de meeste vonnissen staat dat de veroordeelde een training moet volgen en dat de nadere invulling daarvan door de reclassering zal geschieden.

⁵⁶ Soort alternatieve straf: * het betreft allemaal werkstraffen

Alle verplichtingen en afspraken worden vastgelegd. Indien de werkstraf naar behoren wordt verricht wordt het OM hierover geïnformeerd door middel van een afloopbericht, maar als de cliënt zich niet aan de opgelegde werkstraf houdt wordt het OM daaromtrent tussentijds bericht door middel van een afloopbericht. De taakstraf wordt dan omgezet in hechtenis.

De maatschappelijk werkers bij de reclassering zijn verantwoordelijk voor begeleiding en het aanwijzen van welke cursus een cliënt moet volgen in geval van een leerstraf. Cursussen die de reclassering gedurende kantooruren als leerstraffen geven zijn: Equip, Konose bo mes, Seksualiteit, Budgetteren, Kunstproject en Sollicitatie training.

3.7. Nieuwe ontwikkelingen

In april 2011 is er een concept-landsbesluit, houdende algemene maatregelen (LB HAM) tot wijziging van het Reclasseringsbesluit 1953 door het Ministerie van Justitie opgesteld. In genoemd concept-landsbesluit HAM wordt ook een nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curaçao geformaliseerd. Daarbij wordt vermeld dat de reclassering als uitvoeringsorganisatie binnen het Ministerie van Justitie zal ressorteren onder de sector rechtshandhaving en dat het verbeterplan voor de reclassering, opgesteld in oktober 2007, de basis zal vormen voor de nieuwe reclassering als uitvoeringsorganisatie binnen het Ministerie van Justitie. Het concept somt verder de nieuwe doestellingen, verantwoordelijkheden en taken van de nieuwe organisatie op. Ten tijde van het onderzoek was genoemd concept LB HAM dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie moest formaliseren nog niet door de regering vastgesteld.

4. De bevindingen met betrekking tot andere instellingen die worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering

Activiteiten binnen het reclasseringstraject zijn niet alleen voorbehouden aan de Stichting Reclassering Curaçao. Diverse andere instellingen worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering. Onderdeel van het onderzoek is ook om deze instellingen en hun werkzaamheden in kaart te brengen. De bevindingen met betrekking tot deze instellingen worden hierbij besproken.

4.1. De rol van Brasami binnen het reclasseringstraject

Algemeen

Brasami is een stichting waarbij de ministers van Justitie en Volksgezondheid een statutaire rol vervullen⁵⁷. De stichting Brasami ontvangt jaarlijks een subsidie van het Ministerie Volksgezondheid. Verantwoording wordt afgelegd aan de Raad van Toezicht, Ministerie Volksgezondheid en Justitie, de internationale commissie toezicht detentieplaatsen en de inspectie volksgezondheid. Hun taak is het gedwongen opnemen en rehabiliteren van personen met een drugs- of alcoholverslaving. Dit geschiedt naar aanleiding van een civiel of strafrechtelijk vonnis.

Voor opname en rehabilitatie van personen in het strafrechtelijk traject is er een samenwerking tussen Brasami en SRC. Deze personen worden de “OM cliënten” genoemd. Het betreft hierbij personen die een of meerdere malen in aanraking zijn gekomen met justitie als gevolg van hun verslaving.

De werkzaamheden

De reclassering is belast met het opmaken van de vroeghulprapporten van deze cliënten. Vervolgens meldt reclassering aan Brasami dat ze een cliënt hebben. Deze aanmelding bij

⁵⁷ Zie artikelen 10, 12, 13, 14 en 16 van de statuten.

Brasami geschiedt door middel van het opsturen van een vroeghulrapport of van een extract vonnis.

Na ontvangst van het vroeghulrapport legt Brasami een bezoek af aan de cliënt in de gevangenis om middels een gesprek / interview zijn motivatie voor opname te toetsen. Daarna volgt een rapport van Brasami met een advies aan de reclassering. Bij een positief advies betreffende opname (de zgn. Interne bereidheidsverklaring) wordt de rest van het traject tot en met het moment van opname van de cliënt bij Brasami verder door de reclassering afgehandeld. Er bestaat uiteraard ook de mogelijkheid dat er een negatief advies aan de reclassering wordt uitgebracht.

Een andere mogelijkheid is dat er een extract vonnis van de klant door de reclassering naar Brasami wordt opgestuurd. Daarin staat dat opname bij Brasami onderdeel is van de straf. Op dat moment wordt dan de procedure van bezoek aan de cliënt, toetsen van zijn motivatie, rapportage aan SRC doorlopen.

Sommige cliënten worden onder voorwaarden opgenomen. Indien de voorwaarden worden geschonden leidt dat tot terugsturen van de klant naar de gevangenis.

De meeste vonnissen bepalen dat opname zal geschieden “zolang Brasami het nodig acht”. Brasami streeft naar een periode van 8 tot 12 maanden, gelijk aan de periode die wordt opgelegd en gehandhaafd voor civiele cliënten. Binnen die periode dient het behandelingsplan van detoxificatie, rehabilitatie en resocialisatie van de cliënt te worden afgerond. Gedurende de opname is er periodiek overleg tussen Brasami en SRC om de voortgang van het traject van de cliënten te bespreken en indien nodig aan te passen. Indien het niet lukt om het gehele behandelingsplan binnen de afgesproken en vastgestelde periode succesvol af te ronden kan Brasami een verzoek doen voor het verlengen van de opnametermijn.

Aan het einde van de rehabilitatieperiode wordt een aflooproport opgemaakt en naar de reclassering toegestuurd. Vervolgens wordt de cliënt formeel overgedragen aan de reclassering waarbij in sommige gevallen met de cliënt voordat hij wordt heen gestuurd nog een eindgesprek wordt gehouden. Na de rehabilitatieperiode worden de cliënten in bepaalde gevallen ook overgedragen aan de FMA voor het verzorgen van ambulante hulp.

Nieuwe ontwikkelingen binnen Brasami

Bij Brasami bestaat ook de mogelijkheid voor cliënten van de reclassering om aldaar taakstraffen uit te voeren. Brasami stelt daarbij haar lokaliteit als projectplaatsen ter beschikking voor de uitvoering van de alternatieve straffen in de vorm van werkstraf door de veroordeelden. Het gaat dan om zowel mannelijke als vrouwelijke personen die hun taakstraf (b.v. schoonmaakwerkzaamheden) bij Brasami kunnen uitvoeren⁵⁸. Dit traject is formeel in 2010 gestart.

Per 13 februari 2013 is er een meer formele werkrelatie tot stand gekomen. De organisaties hebben afgesproken dat de instroom en screening van alle gevallen / cliënten centraal zal geschieden bij een centraal aanmeldingsloket bij FMA. Het centraal aanmeldingsloket wordt bemand door medewerkers van zowel FMA (3 personen) als van Brasami (1 persoon). Deze procedure wordt in de praktijk ook gevolgd.

4.2. De rol van de FMA binnen het reclasseringstraject

Algemeen

Fundashon Maneho di Adikshon (FMA) is een stichting en ontvangt subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid. De FMA heeft een pakket van werkzaamheden waarvoor zij zich bij eerdergenoemd Ministerie moet verantwoorden. Dit is allemaal volgens de FMA vastgelegd en geformaliseerd in een subsidiebeschikking. Het Ministerie van Volksgezondheid komt 2 à 3 keer per jaar de specifieke onderdelen van het werkpakket waar de FMA verantwoordelijk voor is controleren. Het bestuur van de FMA bestaat conform de statuten uit 7 leden en alle functies waren ten tijde van het onderzoek ingevuld.

In oktober 2012 hebben de FMA en Brasami een conceptsamenwerkingsovereenkomst opgemaakt. Het is echter nog niet getekend. De afspraken vermeld in de overeenkomst worden echter in de praktijk uitgevoerd ondanks dat de overeenkomst nog niet is geformaliseerd. De afspraken houden in dat de intake & screening voor Brasami gebeurt bij de FMA. Het centraal aanmeldingsloket wordt daarbij bemand door 3 FMA medewerkers en 1 medewerker van Brasami. Ten tijde van de inspectie was het aanmeldingsloket team gevormd door 4 FMA medewerkers. De FMA-medewerkers hebben hiervoor een opleiding / cursus gevolgd. Vanuit

⁵⁸ Voor meer informatie omtrent toezicht van de reclassering op de uitvoer van alternatieve straffen zie hoofdstuk 3.6.

de FMA is aangegeven dat het wenselijk is dat, conform afspraak tussen beide instanties, medewerkers van Brasami deel blijven uitmaken van het team.

De werkzaamheden

De werkzaamheden van de FMA in dit traject zijn als volgt. De coördinator intake krijgt per e-mail een verzoek van de Reclassering met de naam van de gedetineerde. De coördinator kijkt direct in hun bestand of gedetineerde een bekende is van de FMA, Brasami of de Capriles Kliniek⁵⁹. Vervolgens gaat de coördinator of een medewerker naar de gevangenis om de gedetineerde te bezoeken om te kunnen beoordelen of de gedetineerde geschikt is voor opname en behandeling in Brasami en daar geplaatst kan worden. Het kan ook gebeuren dat een huisbezoek wordt afgelegd om een beeld te kunnen vormen van de situatie thuis. Hieruit volgt een rapportage met advies die naar de reclassering gaat, waarna de reclassering een advies moet uitbrengen naar het OM. Na het uitbrengen van genoemde rapportage met het advies aan de reclassering zijn de werkzaamheden van de FMA in dit traject afgerond.

Nazorg

Het nazorgtraject voor Brasami-cliënten bij de FMA is op vrijwillige basis. De hulpverlening bij en door de FMA is vrijwillig en de cliënten kunnen niet tot deelname worden gedwongen. Brasami probeert de cliënten na de rehabilitatieperiode te motiveren om naar FMA te gaan.

Het komt voor dat cliënten die van de SRC als voorwaarde hebben meegekregen dat ze zich bij de FMA moeten melden dat ook doen, maar op het moment dat ze zich melden daarvan een schriftelijk bewijs vragen. Na ontvangst van het schriftelijk bewijs van melding keren de cliënten niet meer terug. De FMA geeft aan dat ambulante hulp het meest effectief is in de gevallen waarbij de cliënten ook een zinvolle indeling kunnen geven aan hun dagelijkse activiteiten. Indien zulks niet het geval is, is de kans groot dat ze weer terugvallen in hun verslavingsprobleem.

⁵⁹ De Capriles Kliniek is een psychiatrische inrichting.

4.3. De rol van de monitorgroep binnen het reclasseringstraject

Algemeen

De Monitorgroep was een initiatief van de voormalige voorzitter van het CCvR en het Openbaar Ministerie en bestaat nog steeds. Het overleg is niet formeel vastgelegd. De Monitorgroep bestaat uit één lid van het OM, drie vertegenwoordigers van de gevangenis (hoofd afdeling sociale dienst, unithoofd correctie en coördinator gedetineerde administratie), interim-directeur SRC de voorzitter CCvR samen met minimaal een lid van de CCvR (meestal de secretaris).

De werkzaamheden

In dit wekelijks overleg wordt de voortgang van Electronisch Toezicht (ET) en Voorwaardelijke invrijheidstelling (VI) zaken doorgenomen. Dit wordt gedaan aan de hand van een actielijst die wordt opgesteld door de coördinator gedetineerde administratie⁶⁰ van de gevangenis. Het betreft een lijst dat een overzicht geeft van de veroordeelden die al dan niet in aanmerking komen voor VI en/of ET.

Er wordt over inhoudelijke zaken betreffende gedetineerden die in aanmerking komen voor (of opheffing van) VI of ET gesproken en er is ook mogelijkheid om knelpunten tussen de verschillende instanties te bespreken. Alle instanties hebben als gezamenlijk doel en streven om de rechten van de gedetineerden te waarborgen zodat de gedetineerde die aan de voorwaarden voldoet met ET of VI kan zodra hij/zij daarvoor in aanmerking komt.

⁶⁰ Dit is de persoon die de administratie van de gedetineerden bij de gevangenis bijhoudt.

5. Analyse

5.1. Analyse met betrekking tot de organisatie en inrichting van de reclassering

5.1.1. Organisatie, formatie en structuur

Het Reclasseringsbesluit 1953 bepaalt dat het land de reclassering bevordert door: 1) steun aan particuliere bemoeiingen; 2) rechtstreekse overheidsbemoeiingen. De particuliere bemoeiingen kunnen alleen worden uitgevoerd door in de Nederlandse Antillen gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of stichting, wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen het aanwenden van reclasseringspogingen voorschrijven of gedogen voorzover zij een bereidverklaring overeenkomstig artikel 4 heeft afgelegd en deze door de Minister is aanvaard.

Ten tijde van het inspectieonderzoek was de Stichting Reclassering Curaçao de particuliere instelling die met de reclassering belast was. Met het besluit van de Raad van Ministers op 16 februari 2011 tot de geleidelijke overname van de reclasseringstaken van de Stichting Reclassering Curaçao door een nieuw op te richten uitvoeringsorganisatie, vallende onder het Ministerie van Justitie, is door de regering in feite besloten om de reclassering te bevorderen door rechtstreekse overheidsbemoeiingen.

In het eerste kwartaal van 2011 hebben diverse besluiten en handelingen elkaar snel opgevolgd. Het bestuur van de Stichting Reclassering Curaçao kreeg in april 2011 als taak voor de verantwoorde afbouw van de stichting zorg te dragen. Daarnaast werden in februari 2011 ook twee projectleiders door de regering aangewezen. Op 14 maart 2011 heeft het Ministerie van justitie een ambtenaar die eerst werkzaam was als projectleider ter beschikking gesteld aan de stichting. Deze ambtenaar werd belast met de leiding (interim directeur) bij de Stichting Reclassering Curaçao. De tweede projectleider werd toen benoemd als projectleider van het “project Afbouw Stichting Reclassering Curaçao en opbouw nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering”. Mitsdien waren zowel het bestuur van de stichting als de projectleider belast met de afbouw van de Stichting Reclassering Curaçao.

Hoewel het project “Afbouw Stichting Reclassering Curaçao en opbouw nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering” ten tijde van het onderzoek nog niet was afgerond en het

LB HAM⁶¹ dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie moet formaliseren nog niet was vastgesteld, worden *“de reclasseringstaken vooralsnog uitgevoerd door de Stichting Reclassering Curaçao onder leiding van een door het Ministerie van Justitie ter beschikking gestelde interim directeur van de stichting. Vooruitlopend op de formalisering van de nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering werd deze per 1 januari 2012 op de begroting van het land Curacao opgevoerd⁶²”*.

De interim directeur die belast is met de leiding en dagelijkse werkzaamheden van de stichting dient verantwoording af te leggen aan het bestuur. Daarnaast legt de interim directeur ook verantwoording af bij de minister met wie zij voor het jaar 2012 een management overeenkomst heeft getekend. Verantwoording aan het bestuur geschiedde ten tijde van het onderzoek gedurende maandelijkse vergaderingen waarbij voornamelijk “lopende zaken” zoals personeels- en financiële aangelegenheden werden besproken. Verantwoording van de (interim) directeur aan het bestuur geschiedt ook aan de hand van jaarverslagen. De statuten van de stichting biedt de volgende mogelijkheden:

- De directeur woont de vergaderingen van het bestuur bij en geeft aan het bestuur gevraagd of ongevraagd alle noodzakelijke informatie⁶³.
- Van het beheer van dit budget legt de directeur vier maal per jaar verantwoording af aan het bestuur⁶⁴.

Het concept jaarverslag wordt opgemaakt door de directie SRC en vervolgens vastgesteld door het bestuur. De geïnterviewden van het bestuur van de Stichting Reclassering Curaçao konden geen goedgekeurde jaarverslagen aan de inspecteurs overleggen. Het enige door het bestuur opgemaakte jaarverslag waarover de Raad kon beschikken was van 2009. Geen van de respondenten kon bevestigen dat het jaarverslag 2009 goedgekeurd was. Een jaarverslag over 2010 ontbrak. Van de daaropvolgende jaren waren de jaarverslagen van 2011 en 2012 in concept beschikbaar. Het opstellen van een concept jaarverslag 2011 was gedelegeerd aan de voormalige beleidsmedewerker van de Stichting. Dit concept is nimmer afgerond en hierdoor ook niet geaccordeerd door het bestuur van de stichting en door de minister. Het conceptjaarverslag 2011 was onvolledig en onvoldoende onderbouwd met betrouwbare cijfers. Het concept jaarverslag 2012 is door de interim directeur samengesteld door het samenvoegen

⁶¹ Dit is het concept landsbesluit, houdende algemene maatregelen tot wijziging van het Reclsseringsbesluit 1953.

⁶² Bron: brief van 16 januari 2014 (nr. 2013/072635) van de Minister van Justitie aan de Raad

⁶³ Artikel 10 lid 2.

⁶⁴ Artikel 10 lid 6.

van informatie uit de kwartaalrapportages van 2012. Ten tijde van het onderzoek was het nog onvolledig en ontbraken essentiële onderdelen.

Aangezien tijdens het onderzoek door de Raad niet kon worden vastgesteld dat de reclassering een bereidverklaring heeft afgelegd kon de Raad niet constateren of de stichting conform de toepasselijke regels haar taken uitvoert.

Ten tijde van het onderzoek werd in de praktijk bijna geen verantwoording afgelegd aan het bestuur van SRC. Volgens respondenten werd in steeds toenemende mate verantwoording afgelegd aan de Minister van Justitie en Secretaris-Generaal van Justitie.

De jaarplannen van 2012 en 2013 en bijbehorende begrotingen van de uitvoeringsorganisatie zijn aan de inspecteurs overlegd, maar noch de interim-directeur noch het bestuur konden bevestigen of ze goedgekeurd waren.

Het personeel werkzaam bij de SRC is sinds januari 2012 in dienst van het land. De interim-directeur is tegelijkertijd interim-directeur van de nieuwe uitvoeringsorganisatie en ter beschikking gesteld aan de stichting. Er is in feite sprake van een dubbele functie-invulling door de betrokken functionaris.

De SRC was al enige tijd bezig met een verbetertraject dat tot een nieuwe organisatiestructuur moest leiden. De organisatiestructuur die geruime tijd door de stichting werd gebruikt is een aangepaste en in 2009 door de Raad van Ministers geaccordeerde structuur. Deze organisatiestructuur wordt ook voor de uitvoeringsorganisatie toegepast.

In het businessplan van justitie werd de streefformatie van de Reclassering gesteld op 9 fte's. Dit kwam overeen met het aantal medewerkers dat op dat moment in dienst was van de overheid. De Reclassering had echter op 10/10/10 feitelijk een totaal van 16 personeelsleden in dienst namelijk 9 medewerkers in dienst van de overheid en 7 medewerkers die direct in dienst waren van de stichting. Toen de leiding van de Reclassering in maart 2011 door een ambtenaar van het Ministerie van Justitie werd overgenomen, telde de Reclassering in totaal 21 personeelsleden die bij de organisatie werkzaam waren.

De verklaring voor de sterke toename van de bezetting bij de Reclassering van 16 medewerkers op 10/10/10 naar 21 medewerkers, lag in het feit dat het toenmalig bestuur van de stichting bezig was met een verbetertraject. De formatie voor de Reclassering was op 21 gesteld. Op grond hiervan heeft de stichting in de periode tussen 10/10/10 en het moment van overname door justitie het aantal medewerkers (16) aangevuld tot een totaal van 21.

De reclassering had ten tijde van het onderzoek 9 reclasseringswerkers in vaste dienst. Eén reclasseringswerker is langdurig ziek en een andere reclasseringswerker was ter beschikking gesteld. Het overig personeel heeft in de afgelopen periode of zelf ontslag genomen na een negatieve evaluatie of hun overheidscontract werd niet omgezet in een vast dienstverband, na de aanwijzing van de Rijksministerraad juli 2012.

In het jaarplan 2013 staat dat de reclassering over 7 reclasseringswerkers beschikt, waarvan twee teamchefs zijn. Hierdoor zijn er 5 actieve reclasseringswerkers beschikbaar voor het daadwerkelijk uitvoeren van de wettelijke taken. Volgens het jaarplan 2013 is dit aantal niet toereikend. Er is volgens het jaarplan een minimum van 10 actieve reclasseringswerkers nodig om aan de wettelijk voorgeschreven taken te kunnen voldoen. Derhalve zijn volgens het jaarplan minimaal 5 extra reclasseringswerkers nodig. Het betreft hierbij minimaal een administratieve kracht, een beleidsfunctionaris reclassering / functionaris communicatie en 3 maatschappelijke werkers. De SRC is tot het genoemde aantal gekomen door berekening van de benodigde manuren dat per product benodigd is. Volgens respondenten en het concept jaarverslag 2012 zijn diverse brieven naar de Minister verstuurd voor opvulling van de vacatures, doch zonder resultaat. De reden die door respondenten hiervoor werd gegeven was de beperking met betrekking tot aannemen van nieuw personeel zoals opgenomen in de aanwijzing van de Rijksministerraad van juli 2012.

5.1.2. Doelstelling en activiteiten

Doelstelling

De doelstelling van de reclassering zijn vastgelegd in de statuten van de Stichting Reclassering Curaçao⁶⁵. Deze doelstellingen zijn in de loop der tijd aanzienlijk veranderd. Dit is duidelijk terug te zien in bewoordingen van de diverse jaarplannen die in der loop der jaren zijn opgemaakt. In de jaarplannen waarover de Raad beschikt staat dat de veiligheid van de samenleving voorop staat. De reclassering stelt zich namelijk ten doel om de veiligheid van de Curaçaose samenleving te vergroten door het actief het recidivisme te verminderen. Gesteld wordt dat de reclasseringsinterventies, preventief, verplicht of in een vrijwillig kader, gericht moeten zijn op het terugdringen van recidive en om een bijdrage te leveren aan een veiliger samenleving.

⁶⁵ Zie artikel 3 van de statuten en paragraaf 3.1.2.

In het regeerprogramma 2010 -2014 staat bij het Ministerie van justitie vermeld⁶⁶:

“Specifieke taken zijn:

- Een bijdrage leveren aan het algemeen gevoel van veiligheid van de burgers⁶⁷.”

Dit is een algemene doelstelling die de regering heeft en welke door de justitiële instellingen zoals de reclassering dient te worden uitgewerkt in hun programma's en werkzaamheden. Het aanpassen van de werkwijze van een instelling aan de veranderde inzichten van de regering is een positieve ontwikkeling. Wat dat betreft kan de Raad zich vinden in de veranderde doelstellingen van de reclassering in de loop der tijd in het licht van dezelfde accentverschuivingen van de (opeenvolgende) regeringen. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de activiteiten die worden ontplooid, welke hierna zullen worden besproken.

Activiteiten

De Raad heeft in hoofdstuk 1 de activiteiten genoemd die in het kader van dit onderzoek als zijnde de activiteiten van de reclassering. De activiteiten van de reclassering conform hun jaarplan zijn in paragraaf 3.1.2. aangehaald. Bij een analyse van de wettelijke verplichtingen van de reclassering blijkt dat alle verplichtingen en werkzaamheden opgedragen aan de reclassering in het reclasseringsbesluit 1953, Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering en Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht door de activiteiten van de reclassering worden afgedekt.

Bij hoofdstuk 3.1.2. is reeds gesteld dat de reclassering de accentverschuiving van beleidsprioriteiten van de Minister van Justitie als activiteiten in haar jaarplan 2013 heeft opgenomen. In de praktijk kwam het erop neer dat voor alle cliënten die onder verplichte begeleiding van de reclassering werden gesteld een hulplan werd opgesteld en vervolgens begeleiding op maat werd verleend

⁶⁶ Zie pagina 55 van het regeerprogramma.

⁶⁷ Vrij vertaald van het originele tekst in het papiaments.

5.1.3. De Administratieve Organisatie

Orgaan- en Functiebeschrijvingen

Bij de bevindingen is melding gemaakt dat volgens het conceptjaarverslag 2012 van de reclassering het in 2009 door de Raad van Ministers geaccordeerd functieboek van de Stichting Reclassering Curaçao en bijbehorende functieprofielen en organogram niet meer als zodanig bruikbaar zijn binnen de nieuwe organisatie. Genoemde situatie heeft tot gevolg dat met de huidige (verouderde) functieprofielen niet de juiste professionelen kunnen worden aangetrokken. De functies moeten worden herbeschreven en gewaardeerd.

Beschrijvingen van werkprocessen en kwaliteitseisen

Alle werkprocessen, procedures en producten zijn aangepast en herschreven in lijn met de methodiek van “werken in gedwongen kader”⁶⁸. Dit is gedaan om een minimale kwaliteit van de werkzaamheden, processen en diensten aan de cliënten te kunnen garanderen. Daarnaast moest het gehele personeel worden omgeschoold / opgeleid in de methodiek. Deze twee fases waren nodig om het gehele traject volledig af te kunnen ronden. De eerste fase van aanpassen en herschrijven is inmiddels succesvol afgerond. De tweede fase van opleidingen is echter blijven “hangen”. Er zijn maar 2 tot 3 medewerkers die de cursus “werken in gedwongen kader” in 2008 hebben gevolgd. De Stichting Reclassering Curaçao had daarvoor een trainer uit Nederland laten overkomen om de cursus te geven. Alle resterende medewerkers dienen op termijn alsnog de cursus “werken in gedwongen kader” te volgen. Volgens de respondenten belemmert het feit dat zij de cursus niet hebben gevolgd hen echter niet in hun dagelijkse werkzaamheden, omdat zij zich houden aan de nieuwe werkprocessen en procedures. De werkprocessen, procedures en producten worden met de nieuwe methodiek regelmatig met veranderde omstandigheden gereviseerd en indien nodig aangepast.

Opleidingen en trainingen voor medewerkers

In het jaarplan 2012 waren trainingen opgenomen ter bevordering van het functioneren van de medewerkers. De trainingen konden geen doorgang vinden vanwege het korten op de post

⁶⁸ Werken in gedwongen kader is een werkmethode waarbij om de recidive te minimaliseren alle verdachten en daders op Curaçao worden aangesproken op hun gedrag en wordt hen op basis van een inschatting van de risico's een traject van passende reclasseringsinterventies aangeboden.

“deskundigheidsbevordering” door de regering. Tevens werd de continuïteit van het werk als prioriteit gezien boven het volgen van cursussen. Genoemde factoren samen met een hoge werkdruk en tekort aan personeel werden als reden aangegeven voor het niet doorgaan of volgen van de trainingen voor de werknemers.

Het conceptjaarverslag 2012 vermeldt ook dat de personeelsbezetting van de reclassering niet compleet en dat het verder niet zinvol en effectief is om bepaalde trainingen te geven met een onvolledige personeelsbezetting. Hiermee wordt gewacht tot de personeelsbezetting voltallig is. Tijdens het jaar 2012 hebben 3 reclasseringsmedewerkers wel een workshop herstelrecht bijgewoond.

In dit kader dient ook te worden opgemerkt dat de cursus “werken in gedwongen kader” voor de medewerkers alsnog dient te worden gevolgd.

5.2. Verwerking digitale gegevens

Uit de analyse van de digitale registratie van de ontvangen verzoeken en de totaal afgehandelde brieven en rapporten, blijkt dat het verschil tussen het totaal ontvangen verzoeken en het totaal afgehandelde brieven en rapporten in de productiecijfers deels te wijten is aan de afhandelingstermijn. Hierdoor worden bepaalde verzoeken die in een bepaalde maand zijn binnengekomen pas later afgehandeld. Dit komt ook tot uiting in de digitale registratie.

Ook als gevolg van achterstanden kan voorkomen dat er een verschil in de registratie ontstaat tussen het totaal ontvangen verzoeken en het totaal afgehandelde producten in betreffende maand.

De Raad heeft het aantal verzoeken afgezet tegen de daadwerkelijk afgehandelde zaken verwerkt in de volgende tabel, waarbij percentagegewijs wordt aangegeven hoeveel zaken daadwerkelijk zijn afgehandeld.

Product	2011	2012	2013
Vroeghulp	79%	77%	91%
RG Rapporten	99%	95%	100%
Voorlichting	97%	97%	92%
Briefrapport	⁶⁹	100%	⁷⁰
Aanvullend	95%	100%	100%
VI	93%	95%	⁷¹
VI/ET	98%	100%	⁷¹
Milieurapport	100%	100%	⁷²
Totaal	87%	84%	90%

⁶⁹ Voor dit product waren geen verzoeken binnengekomen

⁷⁰ Voor dit product waren ten tijde van het onderzoek nog geen verzoeken binnengekomen.

⁷¹ Voor dit product waren ten tijde van het onderzoek nog geen verzoeken binnengekomen.

⁷² Voor dit product waren ten tijde van het onderzoek nog geen verzoeken binnengekomen.

Het aantal verzoeken om vroeghulrapporten en de daadwerkelijk afgeronde rapporten kunnen schematisch als volgt worden weergegeven:

Jaar:	Ontvangen:	Afgehandeld:	Verschil /niet afgehandeld:
2011	735	584	151
2012	904	699	205
2013	247	226	21

5.3. Analyse met betrekking tot voorlichting en advies

5.3.1. Vroeghulp na de eerste detentie

De producten die onder de vroeghulp na eerste detentie vallen zijn de vroeghulrapporten en de Relationeel Geweld rapporten (RG rapporten). De cijfers met betrekking tot de ontvangen verzoeken en de afgehandelde zaken zijn door de SRC aan de Raad ter hand gesteld. Deze zijn in de hiernavolgende tabel verwerkt.

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:	% afgehandeld:
Vroeghulp 2011	735	584	79%
Vroeghulp 2012	904	699	77%
Vroeghulp 2013	247	226	91%

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:	% afgehandeld:
RG Rapporten 2011	162	161	99%
RG Rapporten 2012	95	90	95%
RG Rapporten 2013	16	16	100%

Uit de analyse van de beschikbare cijfers door de Raad is gebleken dat het grootste verschil betrekking heeft op de afhandeling van de verzoeken om vroeghulp. De Raad constateert dat de norm voor het opmaken van een vroeghulprapport 4,5 werkuren is en de maximale termijn voor het afronden van een vroeghulprapport 4 werkdagen bedraagt⁷³. Deze normen en deadlines zijn voor een groot percentage van de vroeghulprapporten aanzienlijk overschreden. Elk cliënt dient een vroeghulprapport te hebben voor zijn voorgeleiding en de cijfers bevestigen dat voor een groot percentage van deze cliënten dat niet het geval was. De SRC heeft aangegeven dat berichten van inverzekeringsstelling die niet met een vroeghulprapport worden afgehandeld als volgt worden afgehandeld: a) door middel van een brief naar het OM of b) door middel van een speciaal daarvoor ontworpen formulier. De volgende tabel dient ter verduidelijking:

⁷³ Bron: werkprocesbeschrijving "vroeghulp" van Stichting Reclassering Curaçao.

Vorm afhandeling:	2011	2012	2013
Administratief ⁷⁴ (interne afhandeling)	207 (176 adm afh., 31 geen)	236 (209, 6, 21)	104 (2, 102)
Brief naar OM ⁷⁵ (met inhoud over verdachte)	67	21	11
Standaardbrief ⁷⁶ (omdat betrokkene werd heen gezonden)	67	223	182

Analyse van beide tabellen laat zien dat de ontvangen verzoeken voor vroeghulp in elk van de doorgelichte jaren veel minder is dan de totaal afgegeven vroeghulprapporten gecombineerd met administratieve afhandelingen. Ter illustratie: in 2011 zijn 735 verzoeken ontvangen waarvan 584 zijn afgerond met een vroeghulprapport. Vervolgens zijn in datzelfde jaar 207 verzoeken administratief afgehandeld, 67 met een brief naar het OM en 67 door middel van een standaardbrief. Dus 735 verzoeken tegenover 925 producten. De Raad heeft geen uitleg gekregen voor deze discrepantie. De Raad kan dan ook geen conclusies trekken uit de verstrekte cijfers.

Voor wat betreft de vroeghulp rapporten in het kader van Relationeel Geweld (RG rapporten) is het afhandelingspercentage relatief hoog. Dit is in overeenstemming met de prioriteit die door zowel het OM als de SRC hieraan wordt gegeven.

Het jaarplan 2013 van de SRC gaat uit van het opmaken en afleveren van 400 vroeghulprapporten voor het lopende jaar. Gezien het verloop van het aantal verzoeken op jaarbasis de voorgaande jaren en het aantal verzoeken die in 2013 reeds zijn ingediend is de kans groot dat deze doestelling gehaald zal worden.

⁷⁴ Administratief / interne afhandeling betreft de gevallen waarbij: a) als gevolg van personeelstekort geen rapporten konden worden opgesteld; b) door prioriteitsstellingen binnen de SRC en / of gemaakte afspraken met het OM bepaalde groepen uitgesloten werden van vroeghulp; c) vroeghulpfase is verstreken zonder dat het vroeghulprapport werd afgehandeld.

⁷⁵ Brief: betreft gevallen waarbij geen rapport werd opgesteld, maar in plaats daarvan toch enige informatie over betrokkene aan het OM wordt verstrekt.

⁷⁶ Standaard brief: betreft gevallen waarbij de verdachte op vrije voeten wordt gesteld waardoor rapport niet meer zinvol is.

5.3.2. Voorlichting en advies aan de justitiële instellingen

Volgens het jaarplan 2013 zou de SRC 150 voorlichtingsrapporten per jaar uitbrengen. Tevens is er sinds 2009 een vaste afspraak met het OM dat in alle gevallen van relationeel (huiselijk) geweld na het gesprek in het kader van vroeghulp een voorlichtingsrapport wordt opgemaakt en binnen vier werk dagen uitgebracht. Het vorenstaande kan schematisch als volgt worden weergegeven:

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:	% afgehandeld:
Voorlichting 2011	205	198	97%
Voorlichting 2012	230	222	97%
Voorlichting 2013	48	44	92%

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:	% afgehandeld:
Briefrapport 2011	0	0	0%
Briefrapport 2012	2	2	100%
Briefrapport 2013	0	0	0%

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:	% afgehandeld:
Aanvullend 2011	21	20	95%
Aanvullend 2012	9	9	100%
Aanvullend 2013	5	5	100%

De norm voor het opmaken van een voorlichtingsrapport is 13 werkuren en daarbij is de maximale termijn voor het afronden van een voorlichtingsrapport 4 weken⁷⁷. De Raad heeft met genoegen geconstateerd dat deze normen en deadlines worden gehaald. Het is een bevestiging van het belang dat door de SRC wordt gehecht aan het belang van het voorlichtingsrapport.

Gezien het verloop van het aantal verzoeken op jaarbasis de voorgaande jaren en het aantal verzoeken die in 2013 reeds zijn ingediend is de kans groot dat de doelstelling van 150 voorlichtingsrapporten per jaar gerealiseerd zal worden.

⁷⁷ Bron: werkprocesbeschrijving "voorlichting" van Stichting Reclassering Curaçao.

5.3.3. Voorlichting aan derden

In de jaarplannen 2012 en 2013 waren er geen doelstellingen of acties voor deze werkzaamheden geformuleerd. Van de drie producten (milieurapporten, LOTS rapporten en gratierapporten) waren alleen de cijfers voor milieurapporten beschikbaar gesteld ten tijde van het onderzoek. Deze waren als volgt:

Product:	Ontvangen:	Afgehandeld:	% afgehandeld:
Milieurapport 2011	9	9	100%
Milieurapport 2012	4	4	100%
Milieurapport 2013	0	0	0%

Voor wat betreft deze productie heeft de Raad geconstateerd dat er geen achterstanden bestaan. Volgens bekomen informatie van de SRC waren er in genoemde jaren geen verzoeken voor de andere twee producten ontvangen.

5.3.4. Aanwezigheid ter zitting

De geïnterviewde reclasseringsmedewerkers hebben gedurende het onderzoek aangegeven dat ze normaliter geen zittingen bijwonen. Als de Officier nog vragen heeft over de rapporten, dan neemt de officier telefonisch contact met de SRC. Het komt voor dat mondelinge toelichting moet worden gegeven wanneer een rapport niet op tijd klaar is of indien de OvJ of de rechter dit toch nodig acht.

Sinds april 2012 neemt de SRC deel aan de HURA zittingen⁷⁸. De medewerker doet dan ter zitting een intake om een beeld te vormen van de situatie en advies te formuleren inzake welke (taak)straf het beste kan worden aangeboden c.q. opgelegd. Dit traject verliep naar tevredenheid. Cijfers daarover waren niet beschikbaar gesteld, doch de SRC heeft de Raad medegedeeld dat in het jaar 2012 zij 24 HURA zittingen hebben bijgewoond en dat over het jaar 2013 tot het moment van het onderzoek 12 zittingen waren bijgewoond.

⁷⁸ Onlangs heeft het OM het HURA (Hustisia Rapido) concept geïntroduceerd waarbij eenvoudige strafzaken snel worden afgedaan. Deze zaken kunnen worden afgedaan met taakstraf, boete of sepot.

5.3.5. Voorlichting en advies in het kader van verlof en VI met of zonder ET;

De reclassering adviseert het Centrale College voor de Reclassering in de gevallen waarbij een verzoek is gedaan voor Elektronisch Toezicht en Voorwaardelijke Invrijheidsstelling. Advisering geschiedt in een rapport aan de hand waarvan het CCvR een beslissing kan nemen over de plaatsing van een veroordeelde onder ET en/ of verlenen van VI. Indien de hierboven beschreven procedure tijdig wordt opgestart kunnen alle verzoeken tijdig van een rapport en advies worden voorzien.

De beschikbare gegevens kunnen als volgt worden weergegeven:

Jaar	Totaal ontvangen	Totaal uitgebracht:
2011	129	147 waarvan: 122 van verzoeken die in 2011 zelf zijn ontvangen en 25 verzoeken die eerder in 2010 zijn ontvangen en later in 2011 zijn afgehandeld.
2012	100	100 waarvan: 93 van verzoeken die in 2012 zelf zijn ontvangen en 7 verzoeken die eerder in 2011 zijn ontvangen en later in 2012 zijn afgehandeld.
2013	79	86 waarvan: 7 verzoeken zijn in 2012 ontvangen en later in 2013 afgehandeld.

De verzoeken over 2011 en 2012 zijn allemaal afgehandeld met een rapport en advies. Voor wat betreft de VI/ET rapporten over 2013 kan worden gezegd dat ten tijde van het onderzoek diverse rapporten in behandeling waren.

In het jaarplan 2013 is als voornemen opgenomen dat 75 rapporten per jaar zullen worden uitgebracht, waarvan overgroot gedeelte VI/ET rapporten betreft. Gezien de voorlopige cijfers van 2013 gedurende de periode van het onderzoek was er voldoende indicatie om aan te nemen dat het geplande aantal verzoeken wel gehaald zou worden. Over de haalbaarheid van de voorgenomen rapportages kon de Raad ten tijde van het onderzoek geen concrete uitspraken doen.

5.4. Analyse met betrekking tot de reclasseringsbegeleiding

Reclasseringsbegeleiding is een doorlopend proces. Het is een van de belangrijkste taken en tevens middel van de reclassering ter voorkoming van recidive. De reclassering heeft volgens haar concept jaarverslag in 2012 een totaal van 440 gevallen van verplichte begeleiding ontvangen. De verdeling is in de volgende tabel weergegeven.

Begeleiding in het kader van:	Aantal:
Vonnis	167
Schorsing	77
VI	193
Sepot	3
Totaal aantal verplichte begeleiding:	440

Volgens het concept jaarverslag zijn er achterstanden geboekt met betrekking tot opstellen van de hulplannen voor de cliënten. Voor het overgrote deel van de cliënten is er nog geen activiteitenprogramma opgesteld.

Volgens het jaarplan 2013 dient voor alle ex-gedetineerden een hulplan te worden opgesteld en uitgevoerd. Tevens dienen de ex-gedetineerden een begeleidingstraject te volgen in het kader van resocialisatie en begeleiding op maat. Als concreet resultaat wordt genoemd dat 300 lopende begeleidingszaken per jaar moeten worden opgepakt. Het jaarplan volgt dat: “begeleiding / resocialisatie is een van de belangrijkste taken van de reclassering in het kader van voorkoming van recidive en terugdringen van criminaliteit welke ook een prioriteit is in het justitieel beleidsplan 2010 – 2014”. Volgens hetzelfde jaarplan is dit taakgebied echter in de afgelopen jaren onderbelicht vanwege andere activiteiten, te weten het uitbrengen van rapporten aan het OM en aan derden.

De geplande trainingen voor de medewerkers in het kader van begeleiding aan licht verstandelijke gehandicapten hebben geen doorgang gevonden, er zijn door de reclassering geen samenwerkingsafspraken aangegaan met Brasami en de Capriles Kliniek ten behoeve van een betere hulp aan begeleiding van drugsverslaafden en psychisch gestoorde cliënten, trainingen aan cliënten gericht op terugdringen / voorkomen van recidive en trainingen voor relatie van gedetineerden hebben geen doorgang gevonden. Er is ook geen invulling gegeven

aan speciale projecten ten behoeve van cliënten en hun relaties. Van de onderwerpen / thema's die gepland stonden om trainingen te verzorgen (het gaat hierbij om 15 trainingen voor 5 verschillende thema's) zijn in 2012 in totaal 6 trainingen voor 2 verschillende thema's verzorgd.

Reden die hiervoor zijn aangegeven is het tekort aan personeel om interne trainingen te verzorgen en onvoldoende financiële middelen om externe cursussen te betalen. Voor 2013 waren 13 trainingen voor (ex) gedetineerden en delictplegers gepland. Ook in 2013 hebben de trainingen echter geen doorgang kunnen vinden wegens onvoldoende financiële middelen en tekort aan personeel.

In zijn brief d.d. 15 februari 2013 waarin de nieuwe Minister van Justitie de accentverschuiving in de beleidsprioriteiten aan zijn Ministerie bekend heeft gemaakt staat vermeld dat er een algemene bewustwording campagne dient te worden opgezet voor een betere acceptatie van ex-gedetineerden in onze samenleving. Voor de betrokken diensten was het duidelijk dat deze taak vanwege het feit dat het om ex-gedetineerden gaat, toekomt aan de SRC. Dit is tevens in een mail d.d. 6 maart 2013 van de waarnemend sector directeur Justitiële zorg, Executie en Resocialisatie (JER) aan de betrokken diensten bevestigd. In dit kader heeft de reclassering het afgelopen jaar 8 voorlichtingssessies gehouden in de diverse wijken (o.a. Suffisant) en verschillende scholen (o.a. Colegio Alejandro Paula). Er vond ook een voorlichtingssessie plaats binnen de SDKK gericht op gedetineerden die binnen korte periode weer deel zouden uitmaken van de samenleving. Tevens zijn er twee interviews voor kranten afgegeven en was de SRC aanwezig tijdens drie informatieve televisie uitzendingen. Vermeldenswaardig is ook de deelname van de reclassering aan een tweedaagse conferentie in samenwerking met het OM en Stichting Geestelijke Gezondheidszorg.

De bedoeling was om in het jaar 2013 naast deze reguliere activiteiten ook een grote campagne op te starten in het kader van de beleidsprioriteit van de Minister. Genoemde campagne zou gelijk zijn aan de campagne voor delictpreventie die in 2011 werd uitgevoerd. Achterliggende gedachte was om de perceptie te veranderen over de gedachte: "eenmaal een dief, altijd een dief". Er is echter wegens gebrek aan financiële middelen en tekort aan personeel geen concrete stappen ondernomen om de campagne verder te ontwikkelen en uit te voeren. De plannen zijn om deze campagne gericht op de acceptatie van ex-gevangenen in 2014 verder te ontwikkelen.

5.5. Analyse met betrekking tot taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering)

In het regeerprogramma 2010 - 2014 staat als taak van het Ministerie van Justitie: bijdrage te leveren aan het algemeen gevoel van veiligheid van de burgers. Voor wat betreft de gevangenis staat specifiek vermeld⁷⁹:

In het implementatieplan van de gevangenis dient rekening te worden gehouden met

- Nadruk op resocialisatie - vorming – verbeteren van de infrastructuur zodat het voldoet aan de internationale normen⁸⁰.

Bij brief d.d. 15 februari 2013 heeft de Minister van Justitie zijn accentverschuiving van beleidsprioriteiten aan zijn Ministerie bekend gemaakt. Voor wat betreft de gevangenisreclassering is het volgende opgenomen:

- De lokale gevangenis dient samenwerkingsverbanden aan te gaan met gevangenissen in de regio waar succesvolle resocialisatieprogramma's worden toegepast.
- Speciale aandacht dient te worden besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden.
- Er dient een algemene bewustwording campagne te worden opgezet voor een betere acceptatie van ex-gedetineerden in onze samenleving.

Voor wat betreft acties voor het uitvoeren van het algemeen beleid van het Ministerie van Justitie staat vermeld⁸¹:

8. Uitvoeren van het implementatieplan gevangenis / verbeteren van de kwaliteit van de detentie.

- Uitbreiden van het vormingsplan voor gedetineerden en bewakers.

⁷⁹ Dit is vrij vertaald uit het originele tekst in het papiaments.

⁸⁰ Zie pagina 56 van het Regeerprogramma.

⁸¹ Zie pagina 58 van het Regeerprogramma.

- Mogelijkheid voor de gedetineerden om buiten de gevangenis werkzaamheden te doen ten behoeve van de gemeenschap.

Ten tijde van het onderzoek waren er 349 gedetineerden ondergebracht in de SDDK waarvan 274 van het mannelijk geslacht en 75 vrouwen. De Raad heeft de volgende informatie verkregen met betrekking tot het aantal gedetineerden dat werkzaam was in het kader van hun resocialisatie.

Aantal gedetineerden die in 2013 in de verschillende projecten te werk waren gesteld

Stoffeerderij	10
Autowerkplaats	2
Productiekamer confectie	4
Schoonmaak	3
Buitenwerkers	49
Censuur	1
Landbouw /veeteelt	0
Wasserette	5
Kantine	5
Uitdelen van goederen	2
Bouwwerkzaamheden	12
Bibliotheek	5
Totaal	98

Analyse van deze cijfers geeft aan dat van de in totaal 349 gedetineerden er 28 % werkzaam waren in het kader van hun resocialisatietraject. De grootste groep betrof de buitenwerkers en de groep belast met bouwwerkzaamheden⁸². Volgens de laatste beschikbare cijfers van 2010

⁸² Een buitenwerker verricht schoonmaakwerkzaamheden in de werkplaatsen of binnen de verschillende huisblokken. Tevens zijn ze belast met het rondbrengen van eten en ijs.

waarbij er 23,4% van de gedetineerden (of 129 personen) in dat jaar tewerk gesteld. De cijfers van de daarop volgende jaren laten een verbetering zien ten opzichte van de cijfers van 2010.

Cijfers over de jaren 2010, 2011, 2012 en 2013 zijn als volgt:

2010: 23,4%

2011: 30,76%

2012: 33,75%

2013: 41,97%

De Raad heeft de volgende informatie verkregen met betrekking tot het aantal gedetineerden die in de periode 2010 – 2012 aan diverse cursussen hebben deelgenomen.

Jaarevaluatie 2010.

Periode /jaar	Opleiding/cursus/training	Doelgroep/Blok	Aantal	Opmerking
2009-2010	Sociale vormings plicht 2	Jeugdigen	20	Afgerond.
2010	Sociale vormings plicht 1	Jeugdigen	40	Zie jaar evaluatie 2011
Januari-november 2010	Muziekles	Volwassenen en jeugd	20	Afgerond.
Januari-november 2010	Naailles	Volwassenen	15	Afgerond.

Februari- november 2010	Alfabetisering / papiaments	Volwassenen en jeugd	20	Afgerond.
Maart-juni 2010	Computer	Volwassenen	60	Afgerond.
	Equal skills / I-citizens / ICDL			
Maart-oktober 2010	Engels	Volwassenen	30	Afgerond.

Jaarevaluatie 2011

Periode /jaar	Opleiding / cursus / training	Doelgroep/Blok	Aantal	Opmerking
2010-2011	Sociale vormings plicht	Jeugdigen	38	Op 13-09-2011 werden alle activiteiten gestopt vanwege veiligheidsmaatregelen. Dit in verband met een schietpartij waarbij twee gedetineerden werden verwond.
	Kanstraject			
Januari-april 2011	Computer	Volwassenen	36	
	Equal skills+ICDL			
Januari- november 2011	Alfabetisering / papiaments	Volwassenen en jeugd	30	
Januari- november	Muziekles	Volwassenen en	30	Op 05-11-2011 werd alleen toestemming

2011		jeugd		gekregen voor de voortgang van het sociale vormingsplicht traject i.v.m. hun stageperiode in SDKK. De cursussen waren: "Confectie-stofferen en schilder".
Januari-november 2011	Naailles	Volwassenen	15	
Februari-augustus 2011	Engels	Volwassenen	30	
Mei-juli 2011	New Horizon	Jeugdigen	15	Niet afgerond.
	Kanstraject / sociale vormingsplicht -2			
Maart-september 2011	Receptioniste/telefoniste	Vrouwen	15	Afgerond

Jaarevaluatie 2012.

Periode /jaar	Opleiding / cursus / training	Doelgroep/Blok	Aantal	Opmerking
2011-2012	Sociale vormingsplicht 2	Jeugdigen	36	Op 31-07-2012 werden alle activiteiten gestopt vanwege
	Kanstraject			

				veiligheidsmaatregelen. Dit i.v.m. een schietpartij waarbij een gedetineerde dodelijk werd verwond.
2010	Computer	Volwassenen en jeugd	36	
				Op 01-10-2012 werd toestemming gegeven om de activiteiten te hervatten. Gezien de korte duur werd besloten om alleen de sociale vormingsplicht te laten beëindigen en de andere cursussen per 2013 te starten.
Januari – november 2012	Alfabetisering / Papiaments	Volwassenen en jeugd	20	
Januari – november 2012	Muziekles	Volwassenen en jeugd	20	
Januari – november 2012	Naailes	Volwassenen	10	
Januari – november 2012	Nederlands /Engels/papiamentu	Volwassenen en jeugd	30	

Analyse van de cijfers laat zien dat in 2010 in totaal 165 gedetineerden een cursus hebben afgerond. Over het jaar 2011 hebben 15 gedetineerden de cursus Receptioniste/telefoniste afgerond. In de jaren 2011 en 2012 zijn de volgende vakopleidingen in het kader van het traject sociale vormingsplicht gedraaid: de schildersopleiding, de stoffeerderopleiding en de industriële confectie. In 2012 was het aantal gedetineerden die hebben deelgenomen aan de sociale vormingsplicht in totaal 36 personen. Reden voor het beperkte aanbod van cursussen is gelegen in veiligheidsmaatregelen die zijn genomen nadat diverse schietincidenten zich hebben voorgedaan in de SDKK.

Van het beschikbare programma afdeling Onderwijs, Vorming en Training voor het jaar 2013 geeft een overzicht van de lessen een aantal gedetineerden(cursisten) het volgende beeld.

Aantal gedetineerden die in 2013 aan de verschillende cursussen deelnamen

Periode	Opleiding / cursus / training	Doelgroep/Blok	Aantal	Opmerking
Januari-augustus 2013	Sociale vaardigheden	7-8+vrouwen	70 ged'n	Afgerond met certificaat- uitreiking d.d. 20-09-2013
Januari-september 2013	Talenpakket	7+8	24 ged'n	
Januari-november 2013	Confectie	7+8	16 ged'n	Op 11-09-2013 werden de activiteiten afgelast i.v.m. veiligheidsmaatregelen t/m 23-09-2013.
Januari-november 2013	Cultureel artistieke vorming	3-4+8	30 ged'n	
Januari-november 2013	Muziekles / therapie	3-7-8+Foba	34 ged'n	Op 23-09-2013 werd een grote schoonmaakactie gehouden op de huisblokken.
September – oktober 2013	Computer	3+4	24 ged'n	
Oktober 2013-maart 2014	Sociale vaardigheden	E.T.+V.I.	24 ged'n	Per 07-10-2013 zouden de activiteiten worden hervat.
Oktober 2013-maart 2014	Agressie regulatie training	Vrouwen	10 ged'n	
Totaal			232 ged'n	

Ten tijde van de inspectie door de Raad waren diverse lopende cursussen (sociale vormingsplicht en sociale vaardigheden) en opleidingen om diverse redenen nog steeds stopgezet. Als gevolg van de sinds september 2011 genomen veiligheidsmaatregelen waren alle andere reguliere onderwijsmogelijkheden van de afdeling onderwijs gestopt. Uitsluitend de

deelnemers: computerlessen, taal cursus Nederlands, Engels en Papiaments konden door de gedetineerden worden gevolgd. Vervolgens zijn de afgelopen maanden enkele onderwijsmogelijkheden wederom opgestart. Van de zeven (7) geplande vakopleidingen werd uitsluitend de opleiding confectie / naailes verzorgd. Hieruit blijkt dat de programma's voor de resocialisatie van de gedetineerden niet met de nodige spoed werden aangepakt en ingevuld zoals de regering dat had voorgenomen. Veiligheid dient uiteraard voorop te worden gesteld, maar de vraag kan worden gesteld of met dit beperkte aanbod van cursussen en opleidingen de gedetineerden voldoende worden voorbereid op hun terugkeer in de maatschappij.

Additionele informatie van de SDK geeft verder aan dat de geplande vakopleidingen geen doorgang konden vinden omdat de werkplaatsen niet operationeel waren en omdat er niet voldoende financiële middelen beschikbaar was om de vakopleidingen uit te besteden. Per 1 november 2013 is door de SDKK als streefdatum gepland voor operationalisering van de nieuwe werkplaatsen. In de begroting van 2013 heeft de SDKK tevens de nodige fondsen opgenomen om een degelijke resocialisatie te draaien.

Voor wat betreft de mogelijkheid voor de gedetineerden om buiten de gevangenis werkzaamheden te doen ten behoeve van de gemeenschap heeft de Raad de volgende informatie ontvangen.

Tijdens de laatste detentiefase van de gedetineerde worden gedetineerden geplaatst op de mannenbarak van waar er werkzaamheden buiten de gevangenis worden verricht. Enkele projecten waren: de muren van de Sentro Deportivo Kòrsou zijn door de gedetineerden van het SDKK opgetrokken, de kerkbanken van de katholieke kerk Pietermaai zijn door de gedetineerden opgeknapt en de dranghekken die tijdens het carnaval worden gebruikt zijn in 2011 door de gedetineerden geleverd. In 2013 zijn de gedetineerden van de SDKK bezig met het opknappen van kleuterstoelen en tafels van de verschillende internaten zoals Villa Maria en Casa Cuna. De buitenprojecten die gaande waren ten tijde van het onderzoek waren: bouw- en opknopwerkzaamheden bij de L.P.O, de G.O.G. en bij het Ministerie van Justitie.

5.6. Analyse met betrekking tot coördineren van de uitvoering van de alternatieve straffen

In het jaarplan 2012 van de SRC staat dat de reclassering, afhankelijk van de opgelegde straffen, uitgaat van ongeveer 60 alternatieve straffen die zal worden ontvangen om te coördineren. Het jaarplan 2013 maakt melding van 100 werkstraffen per jaar en 30 leerstraffen per jaar. De volgende cijfers van de afgelopen drie jaren zijn door de organisatie aangeleverd.

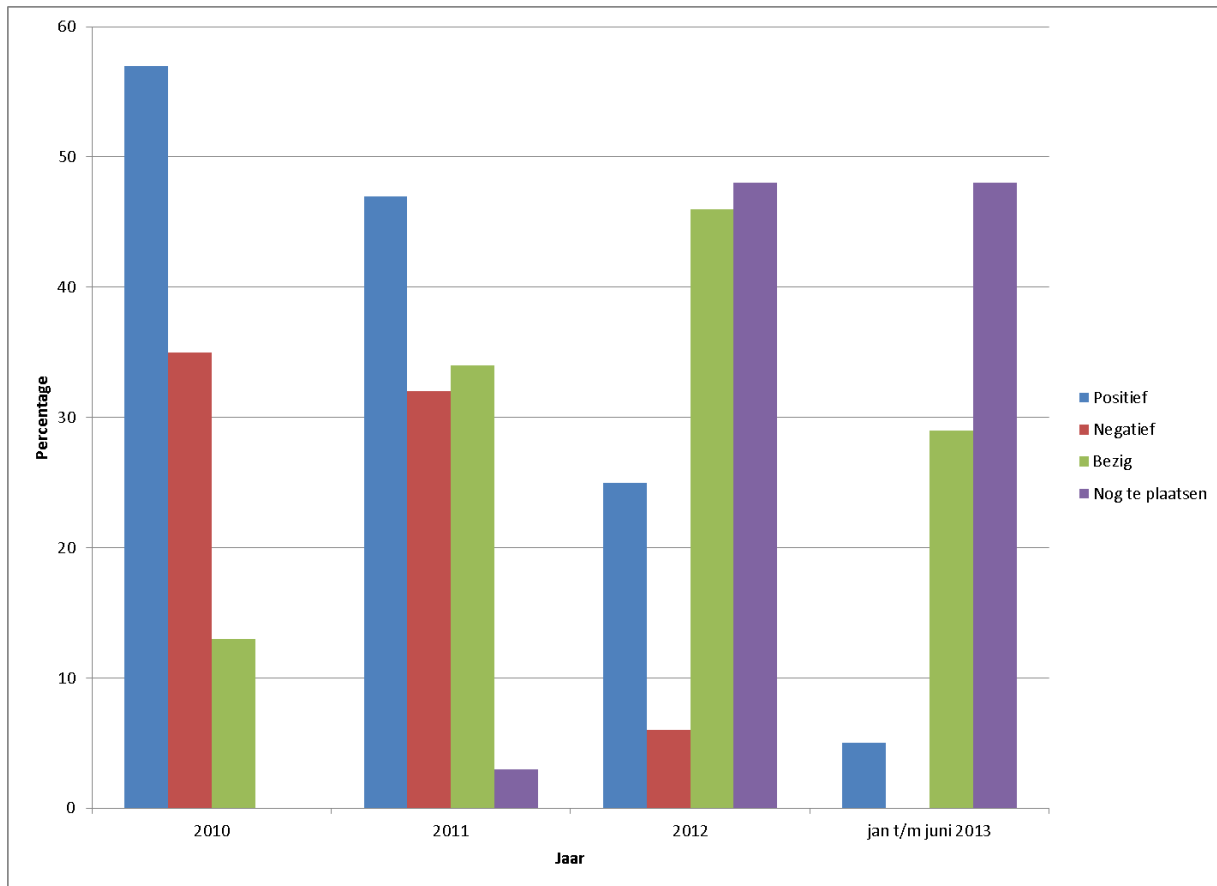
Ontvangen alternatieve sanctie en resultaat

Jaar	Ontvangen	Positief	Negatief	Bezig	Nog te plaatsen
2010	105	57	35	13	0
2011	116	47	32	34	3
2012	125	25	6	46	48
Jan t/m juni 2013	82	5	0	29	48
Totaal	428 ⁸³	134	73	122	99

Analyse van de cijfers laat zien dat er geen leerstraffen ten uitvoer zijn gelegd in de afgelopen jaren. Tevens is komen vast te staan dat er onvoldoende fondsen zijn om de cursussen uit te besteden en dat er een gebrek aan tijd en personeel is bij de SRC om gedurende kantooruren cursussen als leerstraffen aan de cliënten te geven.

Voor wat betreft het aantal opgelegde werkstraffen geeft de volgende tabel een overzicht van de afhandeling in %

⁸³ Soort alternatieve straf: * het betreft allemaal werkstraffen

De tabel laat duidelijk zien dat er een grote groep is over de jaren 2012 en 2013 die nog geplaatst dient te worden. Dit bevestigt dat er een tekort is aan locaties voor de uitvoering van de werkstraffen. De cijfers over de jaren 2010 en 2011 maken duidelijk dat de meerderheid van de opgelegde straffen positief worden afgerond, maar dat er tevens een groot aantal personen (meer dan 30%) hun taakstraf met negatieve beoordeling afronden.

5.7. Analyse met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen

Ten tijde van het onderzoek was het concept LB HAM dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie moest formaliseren nog niet door de regering vastgesteld. De reclasseringstaken werden echter uitgevoerd binnen het Ministerie van Justitie onder leiding van een interim-directeur.

Tevens heeft de situatie tot gevolg gehad dat de opgesomde doelstellingen en taken van de reclassering zoals opgenomen in het concept LB HAM in de afgelopen jaren zijn geïncorporeerd in de diverse plannen, stukken, nota's en rapportages van de SRC en het Ministerie van Justitie.

Bij de bovengeschetste situatie en ontwikkelingen kunnen zowel juridisch als bestuurlijk de volgende kanttekeningen worden geplaatst. Ten tijde het onderzoek ontbrak er een formele grondslag voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie en de reclasseringstaken uitgevoerd werden door een niet geformaliseerde organisatie-onderdeel.

6. Analyse met betrekking tot andere instellingen die worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering

6.1. Algemeen: de samenwerking

De Raad heeft geconstateerd dat er een goede samenwerking is tussen de diverse instellingen die worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering. De overlegmomenten en samenwerkingsafspraken zijn echter niet geformaliseerd. De meeste overlegmomenten zijn niet-structureel. De Raad heeft geconstateerd dat de meeste samenwerkingsafspraken in de praktijk wel degelijk worden nagekomen.

6.2. Het Centraal College voor de Reclassering

Het CCvR adviseert de Minister met betrekking tot de verzoeken om VI en ET. Het CCvR is ook bevoegd om de Minister te adviseren om de voorwaardelijke invrijheidstelling te schorsen of te herroepen. Het CCvR is een belangrijke spil in het geheel van de reclasseringswerkzaamheden en is de facto de ogen en oren van de Minister in het veld. De leden zijn professionelen met gedegen kennis van het werkgebied. Als gevolg van de werkzaamheden van het CCvR is het aantal bezwaren tegen VI en ET besluiten zeer gering. Door het college zijn enkele aandachtspunten aangegeven die hun werkzaamheden beïnvloeden. Het betreft 1) onduidelijkheid over de allocatie en hoogte van aan het college toegewezen financiële middelen 2) onduidelijkheid over het beheer van de financiële middelen 3) afhankelijkheid van het Ministerie van Justitie met betrekking tot het beheer van financiële middelen en 4) het ontbreken van een volwaardige huisvesting met de daarbij benodigde faciliteiten zoals een vergader- en archiefruimte.

6.3. Het gevangeniswezen

De werkzaamheden die door de gevangenis in het reclasseringstraject worden uitgevoerd zijn in hoofdstuk 5.5. geanalyseerd⁸⁴.

6.4. Brasami

De taak van Brasami is het gedwongen opnemen en rehabiliteren van personen met een drugs- of alcoholverslaving. Hiervoor legt Brasami een bezoek af aan de cliënt in de gevangenis om middels een interview zijn motivatie voor opname te kunnen beoordelen. Deze taak is in 2013 aan de FMA overgedragen. Brasami beschikt niet over cijfers betreffende het aantal cliënten die door de reclassering in 2010, 2011 en 2012 zijn doorverwezen. Voor wat betreft de jaren 2010, 2011 en 2012 waren de volgende cijfers beschikbaar met betrekking tot het aantal behandelde cliënten van SRC. Volgens informatie van Brasami hebben ze in 2010 een totaal van 10 cliënten van SRC opgenomen. Daarvan hebben 6 cliënten het traject afgerond. In 2011 zijn er geen cliënten van de SRC opgenomen. Voor het jaar 2012 zijn er 4 cliënten van de SRC opgenomen voor behandeling waarvan 1 cliënt de behandeling met succes heeft afgerond. 1 persoon is nog in behandeling en de 2 andere cliënten hebben het traject niet afgerond.

Brasami heeft over de periode januari t/m juli 2013 in totaal 10 cliënten van SRC opgenomen. Daarvan waren er 7 nog in behandeling, voor 1 cliënt was de behandeling al afgerond en 2 cliënten hebben het traject niet afgerond.

Nadat de cliënten hun behandeling bij Brasami met succes hebben afgerond worden de betrokken cliënten overgedragen aan SRC. Brasami heeft verder geen inzicht hoe het nazorgtraject door de SRC is geregeld.

6.5. De FMA

In hoofdstuk 4 is vastgesteld dat per 13 februari 2013 tussen de verschillende diensten een meer formelere werkrelatie tot stand is gekomen. Daarbij is afgesproken dat de instroom en

⁸⁴ Zie hoofdstuk 5.5. Analyse met betrekking tot taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering).

screening van alle Brasami cliënten centraal zal geschieden bij een centraal aanmeldingsloket bij FMA. Na een onderzoek door de FMA volgt een rapportage met advies die naar de reclassering gaat. Uit de overgelegde gegevens van de FMA blijkt dat door de reclassering in de eerste helft van 2013 in totaal 27 cliënten doorverwezen zijn naar de FMA.

Zeventien intakegesprekken hebben plaatsgevonden bij de FMA op kantoor, die hebben geresulteerd in de volgende adviezen: 4 adviezen voor opname in Sentro Speransa (vrijwillige opname voor rehabilitatie), 3 cliënten willen niet geholpen worden waardoor er een negatief advies is uitgebracht voor hun opname en 10 cliënten kregen het advies voor ambulante behandeling.

Er hebben tevens 10 intakegesprekken plaatsgevonden in de gevangenis (ter evaluatie of een cliënt in aanmerking zou komen voor opname in Brasami). De resultaten daarvan waren als volgt: 3 positieve adviezen voor cliënten die in aanmerking kwamen voor opname in Brasami, voor 3 cliënten werd geadviseerd dat ze zouden kunnen rehabiliteren in Sentro Speransa en 4 cliënten kregen een negatief advies en komen mitsdien niet in aanmerking voor opname in Brasami of Sentro Speransa en moesten in de gevangenis blijven.

Van de cliënten die in aanmerking konden komen voor een traject in Sentro Speransa zijn er inmiddels 2 opgenomen, met tot op het moment van de inspectie goede resultaten.

Cijfers eerste helft 2013	
	Aantal
Cliënten door SRC doorverwezen naar FMA	27
Intake gesprekken bij FMA	17
Opname in Sentro Speransa	4
Hulp geweigerd	3
Ambulante behandeling	10
Intake gesprekken in de gevangenis	10
Opname in Brasami	3
Opname in Sentro Speransa	3
Niet in aanmerking voor opname (blijven in de gevangenis)	4

De Raad concludeert dat het centraal aanmeldingsloket bij FMA conform afspraak en naar behoren functioneert. Met alle aangemelde cliënten is een intakegesprek gevoerd en is een advies uitgebracht.

6.6. De monitorgroep

De Raad heeft gedurende het onderzoek een overleg van de monitorgroep bijgewoond. Het overleg was intensief en goed voorbereid. De leden waren goed op de hoogte van de te behandelen dossiers en de communicatie was open, ter zake en professioneel. Hoewel het overleg van de monitorgroep niet formeel is vastgelegd heeft het zich ontwikkeld tot een efficiënt en nuttig (informeel) overlegorgaan. Consequentie is dat er weinig tot geen knelpunten zijn tussen de verschillende instanties die betrokken zijn bij de VI of ET verzoeken. Tevens worden eventuele knelpunten bij een VI of ET verzoek in een vroeg stadium geïdentificeerd en opgelost.

7. Conclusies en aanbevelingen

Inleiding

De Raad heeft dit onderzoek toegespitst op het beantwoorden van de vraag in hoeverre en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de (volwassenen)reclassering in Curaçao. Daarbij zijn diverse deelvragen geformuleerd en activiteiten geïdentificeerd. De Raad heeft vervolgens de activiteiten als onderdeel van het toetsingskader gehanteerd bij de beoordeling op welke wijze invulling wordt gegeven aan de reclassering voor volwassenen in Curaçao en wat de kwaliteit daarvan is. De Raad heeft vervolgens de bevindingen beschreven en geanalyseerd. In dit hoofdstuk zullen aan de hand van alle hiervoor genoemde bevindingen en analyses de conclusies worden geformuleerd.

7.1. Algemeen

Ten tijde van het inspectieonderzoek was de Stichting Reclassering Curaçao de particuliere instelling die met de reclassering belast was. De Raad concludeert dat met het besluit van de RvM in februari 2011 tot de geleidelijke overname van de reclasseringstaken van de Stichting Reclassering Curaçao door een nieuw op te richten uitvoeringsorganisatie, vallende onder het Ministerie van Justitie door de regering in feite besloten is om de reclassering te bevorderen door rechtstreekse overheidsbemoeiingen.

Er is een concept-landsbesluit, houdende algemene maatregelen (LB HAM) tot wijziging van het Reclasseringsbesluit 1953 dat een nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curaçao als uitvoeringsorganisatie binnen het Ministerie van Justitie moet formaliseren. De reclasseringstaken werden uitgevoerd door de Stichting Reclassering Curaçao onder leiding van een door het Ministerie van Justitie ter beschikking gestelde interim directeur van de stichting. Vooruitlopend op de formalisering van de nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering werd deze per 1 januari 2012 op de begroting van het land Curacao opgevoerd. De waarnemend Sector Directeur Jeugdbescherming heeft de situatie als volgt omschreven: *“de reclasseringstaken worden op dit moment in de overbruggingsfase strikt formeel nog uitgevoerd door de Stichting Reclassering Curacao op grond van een bereidverklaring op grond van het Reclasseringsbesluit 1953 weliswaar onder aansturing van het ministerie, tot het moment dat het instellingsbesluit van de nieuwe uitvoeringsorganisatie in oprichting is geformaliseerd⁸⁵”*.

⁸⁵ Bron: mail van het Wnd. Sector Directeur Jeugdbescherming d.d. 24 februari 2014 aan de Raad

Bij de bovengeschetste situatie en ontwikkelingen kunnen zowel juridisch als bestuurlijk kanttekeningen worden geplaatst. De Raad concludeert dat deze constructie tot onduidelijkheden leidt aangezien de facto de reclassering wordt gereorganiseerd zonder dat de regels terzake in acht worden genomen. Dit heeft invloed op de verantwoordingslijnen aangezien de facto de taken verdeeld zijn tussen een niet geformaliseerd organisatie-onderdeel van het Ministerie van Justitie en de Stichting Reclassering.

De Raad heeft alleen van 2009 een goedgekeurd jaarverslag aangetroffen. Over de jaren 2010 tot en met 2012 zijn er nog geen goedgekeurde jaarverslagen. De Raad heeft tijdens het onderzoek niet geconstateerd dat de reclassering een bereidverklaring heeft afgelegd. Aan de hand van deze bevindingen concludeert de Raad dat de verantwoording van de SRC naar zowel het bestuur als de regering over de periode 2010 -2012 niet conform regels is geschied

Jaarplannen en begroting van 2011 konden ten tijde van het onderzoek niet aan de Raad worden overgelegd. De jaarplannen van 2012 en 2013 en bijbehorende begrotingen van de uitvoeringsorganisatie zijn aan de Raad overlegd, maar de respondenten konden niet bevestigen dat ze goedgekeurd waren. De Raad komt mitsdien tot de conclusie dat er geen goedgekeurde jaarplannen en begroting over de periode van 2011 tot en met 2013 zijn.

De Raad heeft moeten constateren dat de opgenomen en geplande trainingen ten behoeve van de medewerkers de afgelopen twee jaren geen doorgang konden vinden vanwege het korten op desbetreffende post door de regering, een hoge werkdruk en tekort aan personeel. Hierdoor is geen invulling gegeven aan speciale projecten ten behoeve van cliënten en hun relaties.

De regering heeft voor wat betreft de gevangenis aangegeven dat in het implementatieplan van de gevangenis rekening dient te worden gehouden met de gewenste nadruk op resocialisatie en vorming. Tevens diende de infrastructuur van de gevangenis te worden verbeterd zodat wordt voldaan aan de internationale normen. Ook de huidige Minister van Justitie heeft door middel van zijn accentverschuiving van beleidsprioriteiten aangegeven dat voor wat betreft de reguliere reclassering en gevangenisreclassering nadruk zal worden gelegd op: 1) programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden; 2) het opzetten van een algemene bewustwording campagne voor een betere acceptatie van ex-gedetineerden in onze samenleving en 3) de lokale gevangenis dient samenwerkingsverbanden aan te gaan met gevangnissen in de regio waar succesvolle resocialisatieprogramma's worden toegepast. De Raad concludeert dat er weinig programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden zijn ontwikkeld en uitgevoerd. Tevens concludeert de Raad dat de SRC de nodige inspanningen moet verrichten ten behoeve van een betere acceptatie van ex-gedetineerden in

onze samenleving en dat wegens gebrek aan financiële middelen en tekort aan personeel geen concrete stappen op dit gebied zijn ondernomen.

Tenslotte komt de Raad tot de conclusie dat de lokale gevangenis geen samenwerkingsverbanden is aangegaan met gevangnissen in de regio op het gebied van resocialisatieprogramma's.

De eindconclusie is dat ten tijde van het onderzoek geen van de door de regering gestelde beleidsprioriteiten in onvoldoende mate zijn uitgevoerd.

Voor wat betreft de aanbevelingen van de commissie Camelia Römer concludeert de Raad het volgende. De Minister heeft in de loop der jaren op herkenbare wijze zijn verantwoordelijkheid voor het reclasseringswezen aanvaard. Het Reclasseringsbesluit 1953 is echter nog niet conform het advies gereviseerd en aangepast aan de eisen des tijds en er is geen uitvoering gegeven aan de uitvoeringsregelingen van artikel 7 en 8 van genoemd besluit. De Raad heeft kunnen constateren dat er een evaluatie van de reclasseringsinstellingen en CCvR is geschied. De Raad concludeert tevens dat er een reclasseringsbeleid is geformuleerd waarbij het accent is komen te liggen op resocialisatie. De Raad stelt vast dat, ondanks de uitbreiding van de alternatieve straffen deze straffen in de praktijk niet effectief worden uitgevoerd wegens een tekort aan locaties voor de uitvoering van de straffen. De Raad concludeert op basis van de bevindingen van dit onderzoek dat er niet in is geslaagd om de gevangnissen voldoende te equiperen met de voor hun taken op het gebied van de resocialisering adequate middelen (zowel met betrekking tot infrastructuur als met betrekking tot resocialisatieprogramma's). De Raad stelt hierbij ook vast dat dit mede het gevolg is van de genomen veiligheidsmaatregelen en tekort aan personeel.

7.2. De bij de reclassering van volwassenen betrokken organisatie(s) en de samenwerkingsafspraken

De Raad concludeert dat er een goede samenwerking is tussen de instellingen die betrokken zijn bij de uitvoering van de reclassering. De overlegmomenten en samenwerkingsafspraken zijn echter niet-structureel en niet geformaliseerd. De Raad komt tevens tot de conclusie dat betrokken partijen (SRC en SDKK) zo snel mogelijk tot concrete samenwerkingsafspraken dienen te komen met betrekking tot de resocialisatie van (ex) gedetineerden.

7.3. De deelactiviteiten in het kader van de reclassering

7.3.1. Vroeghulp na de eerste detentie

Mede gelet op de vastgestelde normen en deadlines komt de Raad tot de conclusie dat een onacceptabel percentage van het aantal verzoeken om vroeghulp niet worden afgerond met een vroeghulprapport. Het aantal vroeghulp-rapporten in het kader van Relatieve Geweld (RG rapporten) scoort echter ruim voldoende. De Raad komt tenslotte tot de conclusie dat de door de SRC voorgenomen doelstelling om jaarlijks een minimum aantal aan vroeghulprapporten uit te brengen ruim wordt gehaald. De Raad heeft geen uitleg van de SRC ontvangen met betrekking tot de verschillen tussen het aantal ontvangen verzoeken versus de totaal uitgebrachte rapporten en de administratief of per brief afgehandelde zaken.

7.3.2. Voorlichting en advies aan de justitiële instellingen

De Raad komt tot de conclusie dat op grond van de vastgestelde normen en deadlines voor het overgrote deel van de cliënten een voorlichtingsrapport wordt opgemaakt. De jaarlijkse doelstelling van SRC met betrekking tot het totaal aantal uit te brengen voorlichtingsrapporten wordt gehaald.

7.3.3. Voorlichting aan derden

De Raad concludeert dat, ondanks het gegeven dat er geen doelstellingen of acties voor deze werkzaamheden zijn geformuleerd, alle verzoeken betreffende voorlichting aan derden volledig zijn afgehandeld.

7.3.4. Aanwezigheid ter zitting

De Raad heeft geconstateerd dat de SRC in de meeste gevallen niet aanwezig is ter zitting bij de behandeling van zaken betreffende hun cliënten. In de praktijk blijkt dat SRC aanwezig is ter zitting wanneer er behoefte daartoe bestaat. De Raad concludeert dat het OM tevreden is over de opzet, inhoud en adviezen van de rapporten die door de SRC worden geleverd ten behoeve van de zittingen.

7.3.5. Voorlichting en advies in het kader van verlof en VI met of zonder ET

De Raad concludeert dat nagenoeg alle adviezen betreffende Elektronisch Toezicht en Voorwaardelijke Invrijheidsstelling binnen de vastgestelde termijnen worden uitgebracht. Tevens concludeert de Raad dat zowel het Centrale College voor de Reclassering als de monitorgroep tevreden zijn met de inhoud en kwaliteit van de door de SRC uitgebrachte adviezen.

7.3.6. Reclasseringsbegeleiding

Reclasseringsbegeleiding en resocialisatie van de cliënten vormen de belangrijkste taken van de SRC. De Raad komt tot de algemene conclusie dat daaraan onvoldoende invulling wordt gegeven. Tevens heeft de Raad geconstateerd dat er achterstanden zijn met betrekking tot opstellen van de hulpplannen en het verzorgen van trainingen voor de cliënten. Voor het overgrote deel van de cliënten is er nog geen activiteitenprogramma opgesteld. De Raad concludeert dat dit taakgebied mede door onvoldoende financiële middelen, een tekort aan personeel en uitblijven van adequate trainingen voor de medewerkers niet kon worden ingevuld. Tot slot komt de Raad tot de conclusie dat wegens gebrek aan financiële middelen en tekort aan personeel geen concrete stappen zijn ondernomen om een algemene bewustwordings campagne voor een betere acceptatie van ex-gedetineerden in de samenleving te bevorderen verder te ontwikkelen en uit te voeren.

7.3.7. Taken binnen de gevangenis (gevangenisreclassering)

Zowel wat betreft de implementatie van actiepunten opgenomen in het regeerprogramma als de accentverschuiving van beleidsprioriteiten van de Minister van Justitie constateert de Raad dat daaraan weinig tot geen invulling is gegeven. De redenen daarvoor zijn: 1) er is geen nadruk op de resocialisatie en vorming van de gedetineerden 2) er is geen samenwerkingsverbanden aangegaan met gevangenis in de regio waar succesvolle resocialisatieprogramma's worden toegepast 3) er wordt onvoldoende aandacht besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden 4) er zijn onvoldoende inspanningen verricht om via algemene bewustwordings campagne een betere acceptatie van ex-gedetineerden in de samenleving te bevorderen. De Raad dient hier wel te vermelden dat de SRC (en niet de SDKK)

verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging van de bewustwordingscampagne⁸⁶. Tevens concludeert de Raad dat er sprake is van een inkrimping / afname van het vormingsplan voor gedetineerden en dat er geen sprake is van (voldoende) mogelijkheden voor de gedetineerden om buiten de gevangenis werkzaamheden te doen ten behoeve van de gemeenschap. De Raad heeft echter begrip voor de hiervoor geconstateerde tekortkomingen in het licht van de genomen veiligheidsmaatregelen, beperkte financiële middelen en tekort aan personeel.

De Raad concludeert dat een groter percentage gedetineerden werkzaam was in het kader van hun resocialisatietraject gedurende de inspectieperiode in vergelijking met de jaren daarvoor. De Raad komt tot de conclusie dat de mogelijkheden voor de gedetineerden voor het volgen van cursussen of (vak)opleidingen in het kader van hun resocialisatietraject zeer beperkt zijn en dat het aanbod de afgelopen jaren tevens is afgenomen.

De Raad komt tot de eindconclusie dat met het huidige beperkte aanbod van cursussen en opleidingen de gedetineerden onvoldoende worden voorbereid op hun terugkeer naar de maatschappij.

7.3.8. Coördineren van de uitvoering van alternatieve straffen

De Raad concludeert aan de hand van de beschikbare informatie en op basis van interviews met de respondenten dat in beperkte mate invulling werd gegeven aan de coördinatie van de uitvoering van alternatieve straffen. Er werd uitsluitend invulling gegeven aan de coördinatie van werkstraffen. Er vond geen coördinatie van de leerstraffen plaats. Tevens concludeert de Raad dat er een vertraging is in de uitvoering van de werkstraffen als gevolg van een tekort aan locaties ter uitvoering van de werkstraffen. De Raad heeft in dit kader ook moeten constateren dat er onvoldoende fondsen zijn om de cursussen uit te besteden en dat sprake is van gebrek aan tijd en personeel bij de SRC om gedurende kantooruren cursussen als leerstraffen aan de cliënten te geven. De Raad komt tevens tot de conclusie dat een groot percentage van de werkstraffen met een negatieve beoordeling worden afgesloten.

⁸⁶ Zie voor meer informatie hoofdstuk 5.4.

7.4. Geldende nadere voorschriften / richtlijnen ten aanzien van de te onderscheiden deelactiviteiten en hun uitvoering

De Raad concludeert dat de meeste activiteiten van de Stichting Reclassering Curaçao beschreven en vastgelegd zijn in passende werkprocesbeschrijvingen. De Raad tot het oordeel dat de kwaliteitseisen zoals beschreven in de werkprocessen toereikend zijn. De Raad kan geen conclusies trekken uit voorschriften of richtlijnen met betrekking tot de gevangenisreclassering omdat door de SDKK geen informatie op dat gebied is aangeleverd.

7.5. Andere instellingen die worden ingeschakeld in het kader van de uitvoering van de reclassering en de samenwerking

De Raad komt tot de algemene conclusie dat de samenwerking tussen de verschillende instellingen goed is. De reeds gemaakte afspraken of reeds in de praktijk toegepaste werkprocedures dienen in samenwerkingsprotocollen te worden vastgelegd.

De Raad concludeert dat Brasami in het kader van de uitvoering van de reclassering uitsluitend belast is met het gedwongen opnemen en rehabiliteren van personen met een drugs- of alcoholverslaving.

De Raad concludeert dat in het kader van het reclasseringstraject de FMA per februari 2013 op grond van gemaakte afspraken met Brasami belast is met de screening van alle Brasami cliënten via het centraal aanmeldingsloket bij de FMA.

Ondanks het gebrek aan een formele of wettelijk grondslag levert de monitorgroep een belangrijke en waardevolle bijdrage binnen het adviserings- en besluitvormingstraject van VI of ET verzoeken.

7.6. Aanbevelingen

Algemene aanbevelingen aan de Minister

- Stel op korte termijn het (concept)landsbesluit, houdende algemene maatregelen tot wijziging van het Reclasseringsbesluit 1953, dat tevens een nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curaçao als uitvoeringsorganisatie binnen het Ministerie van Justitie moet formaliseren, vast.

- Draag er op korte termijn zorg voor dat de organisaties, verantwoordelijk voor de uitvoering van de reclassering beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel voor het uitvoeren van de taken.
- Stel op de financiële middelen beschikbaar voor de opleidingsplannen van de organisaties verantwoordelijk voor de uitvoering van de reclassering.

Aanbevelingen aan de Minister met betrekking tot de reclassering

- De betrokken instanties in het reclasseringstraject moeten zo snel mogelijk tot concrete samenwerkingsafspraken komen.
- De jaarverslagen over de jaren 2010 tot en met 2012 dienen te worden vastgesteld en door de verantwoordelijke organen c.q. instanties te worden goedgekeurd.
- Draag zorg voor voldoende locaties voor het tenuitvoerleggen van de alternatieve straffen.
- Stel op de financiële middelen beschikbaar voor het uitvoeren van leerstraffen in de vorm van cursussen en trainingen.
- Zie erop toe dat de achterstanden met betrekking tot opstellen van de hulpplannen voor de cliënten worden weggewerkt. Zie er tevens op toe dat voor alle cliënten een activiteitenprogramma wordt opgesteld.
- Draag er zorg voor dat op middellange termijn daadwerkelijk via een algemene bewustwordings campagne een betere acceptatie van ex-gedetineerden in de samenleving wordt bevorderd.
- De vastgestelde normen en deadlines voor het afronden van verzoeken om vroeghulp met een vroeghulprapport moeten worden aangescherpt.

Aanbevelingen aan de Minister met betrekking tot de gevangenisreclassering

- Stel de financiële middelen beschikbaar voor de resocialisatietrajecten binnen de SDKK.
- De betrokken partijen moeten ertoe werken om zo snel mogelijk tot concrete samenwerkingsafspraken te komen tussen de SRC en SDKK met betrekking tot de resocialisatie van (ex) gedetineerden.

- Zie erop toe dat de mogelijkheden voor de gedetineerden voor het volgen van cursussen of (vak)opleidingen in het kader van hun resocialisatietraject worden uitgebreid en daadwerkelijk worden geïmplementeerd.
- Zie erop toe dat meer aandacht wordt gegeven aan het vormingsplan voor gedetineerden en creëer binnen aanvaardbare veiligheidsnormen meer mogelijkheden voor de gedetineerden om buiten de gevangenis werkzaamheden te doen ten behoeve van de gemeenschap.
- Zie erop toe dat daadwerkelijk invulling wordt gegeven aan de implementatie van zowel de actiepunten opgenomen in het regeerprogramma als aan de (accentverschuiving in) beleidsprioriteiten van de Minister van Justitie, met name:
 - d) Zie erop toe dat er in de praktijk nadruk wordt gelegd op de resocialisatie en vorming van de gedetineerden
 - e) Zie erop toe dat er samenwerkingsverbanden worden aangegaan met gevangenis in de regio waar succesvolle resocialisatieprogramma's worden toegepast
 - f) Zie erop toe dat er voldoende aandacht wordt besteed aan programma's en projecten voor de resocialisatie van gedetineerden

Aanbevelingen met aan de Minister betrekking tot het Centraal College voor de Reclassering

- Draag op korte termijn zorg voor een geschikt onderkomen met bijbehorende werk-, vergader- en archiveringsfaciliteiten voor het Centraal College voor de Reclassering.
- Draag er zorg voor dat het Centraal College voor de Reclassering zelfstandig over de aan haar toebedeelde fondsen kan beschikken.

Bijlage I: Artikelen van het Wetboek van Strafrecht betreffende het wettelijk kader van de Reclassering

Artikel 1:21

- 1. Toepassing van artikel 1:19 geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit.*
- 2. Bij toepassing van artikel 1:19 kunnen voorts de volgende bijzondere voorwaarden worden gesteld, waaraan de veroordeelde gedurende de proeftijd, of een bij de veroordeling te bepalen gedeelte daarvan, dan wel binnen een door de rechter te bepalen termijn, ten hoogste gelijk aan de proeftijd, heeft te voldoen:*
 - a. gehele of gedeeltelijke vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade;*
 - b. geheel of gedeeltelijk herstel van de door het strafbare feit veroorzaakte schade;*
 - c. een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;*
 - d. een verplichting op bepaalde tijdstippen of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn;*
 - e. een verplichting zich op bepaalde tijdstippen te melden bij een bepaalde instantie;*
 - f. een verbod op het gebruik van verdovende middelen of alcohol en de verplichting ten behoeve van de naleving van dit verbod mee te werken aan bloedonderzoek of urineonderzoek;*
 - g. opneming van de veroordeelde in een inrichting ter verpleging;*
 - h. een verplichting zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling;*
 - i. het verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang;*
 - j. het voldoen aan de verplichting het Land te verlaten en niet in het Land terug te keren;*
 - k. andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende.*

3. De bijzondere voorwaarden kunnen tevens beperkingen betreffende het gedrag en de bewegingsvrijheid van de veroordeelde omvatten. Aan een bijzondere voorwaarde kan elektronisch toezicht worden verbonden.

4. De bijzondere voorwaarden mogen de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.

Artikel 1:32

1. De voorwaardelijke invrijheidstelling geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit.

2. De Minister van Justitie kan aan de voorwaardelijke invrijheidstelling bijzondere voorwaarden betreffende het gedrag van de veroordeelde verbinden met inachtneming van een daartoe strekkend advies van het Centraal College voor de Reclassering.

3. De bijzondere voorwaarden, waaraan de veroordeelde gedurende de proeftijd, of een te bepalen gedeelte daarvan, dan wel binnen een te bepalen termijn, ten hoogste gelijk aan de proeftijd, heeft te voldoen, kunnen inhouden:

a. een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;

b. een verbod zich op of in de directe omgeving van een bepaalde locatie te bevinden;

c. een verplichting op bepaalde tijdstippen of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn;

d. een verplichting zich op bepaalde tijdstippen te melden bij een bepaalde instantie;

e. een verbod op het gebruik van verdovende middelen of alcohol en de verplichting ten behoeve van de naleving van dit verbod mee te werken aan bloedonderzoek of urineonderzoek;

f. opneming van de veroordeelde in een inrichting ter verpleging;

g. een verplichting zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling;

h. het verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang;

i. het deelnemen aan een of meer cursussen betreffende gedragsinterventie;

j. andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende.

Aan een bijzondere voorwaarde kan elektronisch toezicht worden verbonden.

- 4. De Minister van Justitie kan de gestelde bijzondere voorwaarden niet dan na daartoe strekkend advies van het Centraal College voor de Reclassering aanvullen, wijzigen of opheffen.*
- 5. De bijzondere voorwaarden mogen de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.*
- 6. De Minister van Justitie kan zijn bevoegdheid uitsluitend mandateren aan het openbaar ministerie of het Centraal College voor de Reclassering.*
- 7. Bij landbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van de procedure die leidt tot de in dit artikel bedoelde beslissingen.*

Bijlage II: Artikelen van de Landsverordening beginselen gevangeniswezen betreffende het wettelijk kader van de Reclassering

HOOFDSTUK XI Onderbreking van de straf Verlaten van het gesticht

Artikel 39

- 1. Een gedetineerde kan, naar door de minister te stellen nadere regels, vergund worden tijdelijk het gesticht te verlaten.*
- 2. De in het eerste lid bedoelde nadere regels betreffen in elk geval de criteria waaraan een gedetineerde moet voldoen om voor het verlof in aanmerking te komen, de bevoegdheid tot en de wijze van verlening, weigering, beperking en intrekking alsmede de duur en frequentie van het verlof en de voorwaarden die aan het verlof kunnen worden verbonden.*
- 3. Het verlaten van het gesticht, bedoeld in het eerste lid, schort de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel niet op.*

Bijlage III: Artikelen van het Reclasseringsbesluit 1953 betreffende het wettelijk kader van de Reclassering

Artikel 2

Reclassering wordt van landswege bevorderd door:

- 1. steun aan particuliere bemoeiingen;*
- 2. rechtstreekse overheidsbemoeiingen.*

HOOFDSTUK II De Particuliere bemoeiingen

Artikel 3

1. De steun aan particuliere bemoeiingen bestaat in:

- a. het treffen van maatregelen ter bevordering van de reclassering;*
- b. het verlenen van subsidies ter tegemoetkoming in de kosten van de reclassering.*

2. Voor deze steun komen uitsluitend instellingen in aanmerking.

Artikel 6

1. Voorzover de instelling voor haar reclasseringswerk de beschikking heeft of verkrijgt over een verplegingsinrichting, wordt haar bereidverklaring eerst aanvaard of de aanvaarding gehandhaafd, nadat de inrichting door of vanwege de Minister is goedgekeurd.

Artikel 7

1. De instelling is verplicht aan de Minister of aan door deze aan te wijzen ambtenaren of aan het College alle gewenste inlichtingen omtrent haar werkzaamheid en de daarmee bereikte resultaten te geven.

HOOFDSTUK III Het Centraal College voor de Reclassering

Artikel 9

1. Het Centraal College voor de Reclassering is gevestigd te Willemstad op Curaçao.

2. Het bestaat uit ten hoogste zeven en ten minste drie leden, die door de Minister worden benoemd en ontslagen en van wie door de Minister een als voorzitter en een als plaatsvervangend voorzitter wordt aangewezen.

3. De leden van het College kunnen niet zijn bestuurslid van een instelling of algemene of bijzondere patroon als bedoeld in artikel 24.

4. Aan het College wordt door de Minister een secretaris toegevoegd.

Artikel 23

1. Op de naleving van algemene voorwaarde aan een voorwaardelijk veroordeelde opgelegd, wordt geen verder toezicht gehouden, dan uit de bepalingen der artikelen

2. Bij de uitoefening van het toezicht op de bijzondere voorwaarden aan een voorwaardelijk veroordeelde opgelegd, wordt buiten noodzaak alles vermeden, wat deze in zijn vrijheid zou kunnen beperken of maatschappelijk zou kunnen benadelen.

3. Indien de rechter ingevolge artikel 17c van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen als bijzondere voorwaarde heeft gesteld, dat de veroordeelde zich ter verpleging zal laten opnemen in een bij zijn bevel aan te wijzen inrichting of, ingevolge artikel 17d van genoemd Wetboek, een opdracht heeft gegeven om aan de veroordeelde terzake van de naleving van bijzondere voorwaarden bijstand te verlenen, wint het openbaar ministerie, alvorens in de gevallen bedoeld bij de artikelen 17g en 17h van genoemd Wetboek, de zaak aan te brengen, het advies in van het hoofd der inrichting onderscheidenlijk van de instelling, inrichting of bijzondere ambtenaar, die met het verlenen van bijstand aan de voorwaardelijk veroordeelde is, belast.

Artikel 24

- 1. De instellingen met het verlenen van bijstand aan een voorwaardelijk veroordeelde belast, zijn bevoegd zulks onder haar verantwoordelijkheid te doen plaatsvinden door bepaald aangewezen vertegenwoordigers (algemene of bijzondere patroons).*
- 2. Zij geven van zodanige aanwijzing vooraf kennis aan de Minister om aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat de voorwaardelijke veroordeling heeft uitgesproken.*
- 3. De Minister kan bepalen, gehoord het College, dat aan een aanwijzing geen gevolg zal worden gegeven.*

Artikel 26

- 1. De persoon die de bijstand verleent, tracht een op vertrouwen gegronde persoonlijke band met de veroordeelde te leggen en die in het belang van de nakoming van de aan deze opgelegde voorwaarden en van diens reclassering, te benutten.*
- 2. Bij het verlenen van de bijstand wordt zoveel mogelijk alles vermeden, wat de veroordeelde in zijn vrijheid zou kunnen beperken of maatschappelijk zou kunnen benadelen.*

HOOFDSTUK V Uitvoeringsbepalingen voorwaardelijke invrijheidstelling

Artikel 27

- 1. Tenminste twee maanden voor de dag waarop een tot gevangenisstraf veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid kan worden gesteld, zendt het gestichtshoofd te zijnen aanzien aan de Minister hetzij een gemotiveerd voorstel tot voorwaardelijke invrijheidsstelling, hetzij een gemotiveerd bericht, dat niet tot voorwaardelijke invrijheidstelling behoort te worden overgegaan, hetzij een gemotiveerd bericht, dat nog niet tot voorwaardelijke invrijheidstelling behoort te worden overgegaan.*
- 2. Onverminderd de bepaling van het eerste lid, dient het gestichtshoofd de Minister van bericht en raad inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling van een veroordeelde zo dikwijls de Minister zulks vraagt of het gestichtshoofd het gewenst acht.*

Artikel 28

1. Alvorens een voorstel tot voorwaardelijke invrijheidstelling te doen, wint het gestichtshoofd bericht en raad in van reclasseringsinstellingen omtrent de persoon en de vooruitzichten van de veroordeelde. Bij het verzoek om bericht en raad, dat schriftelijk wordt gedaan, wordt een staat van inlichtingen overgelegd.

2. Het voorstel tot voorwaardelijke invrijheidstelling gaat vergezeld van:

a. de beschrijving van persoonlijkheid, omstandigheden en vooruitzichten van de veroordeelde;

b. de vermelding van de rechterlijke uitspraak of uitspraken uit kracht waarvan op de veroordeelde straf wordt ten uitvoer gelegd of nog zal worden ten uitvoer gelegd, van de daarbij opgelegde straffen, van de dag waarop de werkelijke straftijd is ingegaan en van die, waarop deze zal eindigen;

c. advies omtrent het al dan niet uitkeren van gelden uit de uitgaanskas;

d. advies omtrent de bijzondere voorwaarden die aan de invrijheidsstelling zouden behoren te worden verbonden;

e. advies omtrent het al dan niet in het leven roepen van een bijzonder toezicht op de naleving der voorwaarden.

3. Het voorstel tot voorwaardelijke invrijheidstelling, alsmede het gemotiveerd bericht, dat niet of nog niet tot voorwaardelijke invrijheidstelling behoort te worden overgegaan, zoals bedoeld in artikel 27, lid 1 en het rapport van de reclasseringsinstellingen zoals bedoeld in artikel 29, lid 2, zijn samen vervat in een bij dit landsbesluit vastgesteld model.

Artikel 29

1. Indien het gestichtshoofd van mening is, dat ten aanzien van een veroordeelde niet of nog niet tot voorwaardelijke invrijheidstelling behoort te worden overgegaan, deelt hij zulks, met vermelding van redenen, schriftelijk mede aan de in het eerste lid van artikel 28 bedoelde reclasseringsinstellingen. In geval hij van mening is, dat nog niet tot voorwaardelijke invrijheidstelling behoort te worden overgegaan, deelt hij tevens mede, wanneer de mogelijkheid ener voorwaardelijke invrijheidstelling opnieuw zou dienen te worden overwogen.

2. Indien de reclasseringsinstellingen van mening zijn, dat omtrent de veroordeelde in voor deze gunstiger zin dient te worden geadviseerd, voegen zij bij hun advies aan het gestichtshoofd een rapport omtrent de persoon en de vooruitzichten van de veroordeelde, alsmede, indien zij van mening zijn, dat tot voorwaardelijke invrijheidstelling dient te worden overgegaan, een conceptvoorstel, ingericht volgens het in het derde lid van artikel 28 bedoelde model.

3. Het gestichtshoofd voorziet de stukken van zijn nader advies, en zendt deze aan de Minister.

Artikel 31

Aan het gestichtshoofd worden op zijn verzoek door alle besturen of hoofden van andere strafgestichten, door alle ambtenaren van justitie en de reclasseringsinstellingen de inlichtingen verstrekt, die hij nodig heeft ter uitvoering van de voorschriften van de artikelen 27 en 28.

Artikel 32

1. *De Minister stelt het voorstel of bericht met de bijlagen in handen van het College voor de Reclassering tot het uitbrengen van zijn advies.*

2. *Aan het College worden op zijn verzoek door de besturen en hoofden van andere strafgestichten, door alle ambtenaren van justitie en reclasseringsinstellingen de inlichtingen verstrekt die het tot het vormen van zijn oordeel behoeft.*

Artikel 39

1. *Indien een bijzonder toezicht op de naleving der voorwaarden, als bedoeld in artikel 18a, vierde lid, Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, in het leven is geroepen, geschiedt de uitoefening van het toezicht door tussenkomst van degene, die met het bijzonder toezicht is belast.*

2. *Worden aldus, naar het oordeel van het openbaar ministerie niet voldoende waarborgen verkregen voor een behoorlijk toezicht, dan geschiedt de uitoefening mede door tussenkomst van de politie.*

3. *Bij de uitoefening van het toezicht evenals van het bijzonder toezicht wordt zoveel mogelijk alles vermeden dat de voorwaardelijk in vrijheid gestelde in zijn vrijheid zou kunnen beperken of maatschappelijk zou kunnen benadelen.*

Artikel 40

- 1. Degene, die met het bijzonder toezicht is belast, brengt omtrent het gedrag van de voorwaardelijk in vrijheid gestelde rapporten uit aan het betrokken openbaar ministerie, op de wijze en tijdstippen door de officier nader te bepalen.*
- 2. Van elke gewichtige overtreding van voorwaarden, die te zijner kennis komt, zomede van andere buitengewone voorvallen, wier kennis hij voor de Minister van belang acht, zal degene, die met het bijzonder toezicht is belast onverwijld mededeling doen aan het betrokken openbaar ministerie.*
- 3. Het betrokken openbaar ministerie zendt de rapporten en mededeling bedoeld in dit artikel ten spoedigste aan de Minister.*

Artikel 41

- 1. De instellingen, door de Minister met het bijzonder toezicht belast, zijn bevoegd dat onder haar verantwoordelijkheid te doen uitoefenen door bepaalde aangewezen vertegenwoordigers (algemene of bijzondere patrouns)*
- 2. Zij geven van zodanige aanwijzing vooraf kennis aan de Minister en aan het openbaar ministerie met het toezicht belast.*
- 3. De Minister kan bepalen, gehoord het College, dat aan een aanwijzing geen gevolg zal worden gegeven.*
- 4. De aanwijzing wordt overigens zo spoedig mogelijk op de verlofpas aangetekend.*

Artikel 42

Het College kan, nadat degene die met het bijzonder toezicht is belast, in de gelegenheid is gesteld zijn gevoelen ter zake kenbaar te maken, aan de Minister voorstellen:

in de gestelde bijzonder voorwaarden wijziging te brengen, alsnog bijzondere voorwaarden te stellen, alsnog een bijzonder toezicht in het leven te roepen,

het bijzonder toezicht aan een ander dan degene die daarmede tevoren was belast, op te dragen, of de voorwaardelijke invrijheidstelling te schorsen of te herroepen.

Artikel 43

- 1. Zo spoedig mogelijk na een beschikking tot schorsing, beslist de Minister of de voorwaardelijke invrijheidstelling zal worden herroepen.*
- 2. Blijkt niet voldoende grond tot herroeping aanwezig, dan beveelt de Minister opheffing van de schorsing.*
- 3. Het College wordt vóór de beslissing gehoord.*

Bijlage IV: Artikelen van de Ministeriële Beschikking Elektronisch Toezicht betreffende het wettelijk kader van de Reclassering

Artikel 4

1. In aanmerking voor verlof komen gedetineerden ten aanzien van wie een gunstige beslissing inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling is te verwachten en gedetineerden, aan wie ingevolge artikel 18, eerste en derde lid, van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen geen voorwaardelijke invrijheidstelling kan worden toegekend, maar over wie de prognose met betrekking tot hun succesvolle terugkeer in de maatschappij gunstig is.

2. Tevens komen in aanmerking gedetineerden ten aanzien van wie de voorwaardelijke invrijheidstelling is afgewezen, maar over wie de prognose met betrekking tot hun succesvolle terugkeer in de maatschappij na verloop van tijd zo gunstig is geworden, dat in geval voorwaardelijke invrijheidstelling nog aan de orde had kunnen komen, een gunstig advies te verwachten zou zijn.

3. Heeft het college, voordat zij advies uitbrengt over voorwaardelijke invrijheidstelling, bedenkingen over het verlenen van voorwaardelijke invrijheidstelling, dan kan het college de minister adviseren om de vroegste datum voor verlof uit te stellen.

Artikel 5

Het verlof bedoeld in artikel 3, eerste lid, is voorts slechts mogelijk indien:

- a. het strafrestant niet meer bedraagt dan achttien maanden,*
- b. het strafrestant bij aanvang van de deelname aan het programma ten minste èèn maand bedraagt,*
- c. er geen omstandigheden zijn die zich tegen zijn deelname verzetten, en*
- d. ten aanzien van de gedetineerde geen uitleveringsprocedure loopt dan wel ten aanzien van de gedetineerde niet vaststaat dat hij zal worden uitgeleverd.*

Paragraaf 3. Gevallen waarin het verlof wordt geweigerd

Artikel 6

Het verlof wordt geweigerd in geval van:

- a. vermoeden dat de gedetineerde zal proberen zich aan de detentie te onttrekken;*
- b. gevaar voor verstoring van de openbare orde of het plegen van strafbare feiten;*
- c. vermoeden dat het verlof zal leiden tot alcoholmisbruik, drugsgebruik of een poging tot binnen het gesticht brengen van wapens, verdovende middelen en andere door de directeur verboden voorwerpen;*
- d. gebleken onbetrouwbaarheid met betrekking tot het nakomen van afspraken;*
- e. risico voor een ongestoord verlof als gevolg van de gestoorde of agressieve persoonlijkheid van de gedetineerde;*
- f. risico voor een ongestoord verlof als gevolg van ernstige spanningen in de woon- of leef sfeer van de te bezoeken persoon;*
- g. het risico van ongewenste confrontatie met slachtoffers van of anderszins betrokkenen bij het door de gedetineerde gepleegde misdrijf;*
- h. gevaar voor de gedetineerde zelf;*
- i. het risico van maatschappelijke onrust;*
- j. het ontbreken van een voor het college aanvaardbaar verlofadres;*
- k. een gedetineerde die niet beschikt over een geldige titel tot verblijf in de Nederlandse Antillen of daarover niet meer zal beschikken ten tijde van de aanvang van het verlof; dit laatste geldt eveneens voor een niet in de Nederlandse Antillen ingezetene Europese Nederlander en Arubaan, tenzij deze over een vaste woon- of verblijfplaats binnen het koninkrijk beschikt, zich bereid verklaart aldaar te wonen dan wel te verblijven, veranderingen van adres door te geven aan de betrokken reclasseringsinstelling hier te lande en zich te houden aan de aanwijzingen, hem door een reclasseringsinstelling in het land Nederland dan wel het land Aruba namens de betrokken reclasseringsinstelling hier te lande te geven;*
- l. een gedetineerde ten aanzien van wie, ongeacht of deze beschikt over een titel tot verblijf als hierboven bedoeld:*

m. een uitleveringsprocedure loopt dan wel ten aanzien van wie vaststaat dat hij zal worden uitgeleverd;

n. na afloop van de detentie uitzetting dan wel verwijdering in de zin van de Landsverordening Toelating en Uitzetting (P.B. 1966, no. 17) dreigt.

o. weigering door de betrokkene – ter beoordeling van het college – om de hem door of namens de directeur opgedragen arbeid te verrichten of de voor hem geschikte opleidingen of cursussen te volgen.

Artikel 7

Het verlof wordt geweigerd of uitgesteld in geval van:

a. agressief gedrag tegen het gevangenis personeel en/of andere personen, die ter uitoefening van hun beroep, taak of functie in het gevangeniscomplex aanwezig zijn en/of andere gedetineerden, voor welk gedrag opsluiting in de strafcel is opgelegd, of

b. ontsnapping en het verlenen van hulp bij ontsnapping of poging tot een en ander, of

c. het binnen de gevangenis brengen of laten brengen van verdovende middelen, wapens en/of ander voorwerpen wier bezit door de directeur is verboden, of

d. bezit van verdovende middelen, wapens en/of andere door de directeur verboden voorwerpen.

Paragraaf 5. Voorwaarden voor verblijf buiten het gesticht in het kader van verlof en duur elektronisch toezicht

Artikel 8

1. Als algemene voorwaarden voor verlof worden gesteld:

a. dat betrokkene gedurende de periode waarvoor het verlof is gegeven geen strafbaar feit zal begaan noch zich op enige andere wijze zal misdragen; dit houdt uiteraard in dat betrokkene geen hard- of softdrugs zal gebruiken;

b. dat betrokkene zich vanaf 19.00 uur tot 06.00 uur zal ophouden op of in de onmiddellijke nabijheid van een tevoren in overleg met betrokkene door de reclassering vastgesteld adres.

2. Als bijzondere voorwaarden voor verlof kunnen onder meer worden gesteld:

a. dat betrokkene zich zal gedragen naar de aanwijzingen hem door een reclasseringsinstelling te geven, ook indien deze inhouden

1°. dat betrokkene zich zal laten behandelen in, dan wel zal laten begeleiden door of vanwege een instelling voor verslavingszorg of gedragsdeskundige een behandeling dan wel begeleiding zal ondergaan;

2°. dat betrokkene een door een reclasseringsinstelling te bepalen opleiding, cursus of stage zal volgen;

3°. dat betrokkene een door een reclasseringsinstelling met inspraak van betrokkene geselecteerde baan zal aannemen en de in het kader van die baan gebruikelijke werkzaamheden naar behoren zal uitvoeren; dit houdt in voorkomende gevallen, ter beoordeling van het college, in dat betrokkene voor eigen rekening in loondienst of anderszins arbeid kan verrichten;

b. dat betrokkene gedurende de periode van het verlof geen alcoholhoudende drank zal gebruiken;

c. dat betrokkene de hem opgedragen dan wel toegestane werkzaamheden buiten het gesticht naar behoren zal verrichten;

d. dat betrokkene zich op aangeven van een reclasseringsinstelling zal onderwerpen aan een drugtest en/of alcoholtest.

Artikel 9

1. De periode van verlof in de zin van artikel 3, eerste lid, gaat onmiddellijk vooraf aan de periode van voorwaardelijke invrijheidstelling dan wel, indien ingevolge artikel 18, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, geen voorwaardelijke invrijheidstelling kan worden toegekend, de datum van ommekomst van de door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

2. De duur van het verlof, in de zin van artikel 3, bedraagt vijftien procent van de hoogte van de door de rechter opgelegde vrijheidstraf.

3. Het gedeelte van verlof onder elektronisch toezicht zal in haar geheel de termijn van zes maanden niet overschrijden.

4. De duur van de hechtenis of gevangenisstraf loopt door tijdens het verblijf buiten het gesticht in de zin van dit artikel.

Het verlof eindigt op de datum van de voorwaardelijke invrijheidstelling of bij ommekomst van de vrijheidstraf.

Artikel 10

Het verlof kan door de minister worden ingetrokken bij niet nakoming van een of meer van de algemene of bijzondere voorwaarden. In voorkomende gevallen kan door de minister, gehoord het Centraal College voor de Reclassering, op verzoek van het openbaar ministerie, een reclasseringsinstelling of de veroordeelde zelf dan wel ambtshalve een of meer voorwaarden worden toegevoegd, vervallen verklaard of gewijzigd.

Bijlage V: Lijst van geïnterviewden

Bestuur Stichting Reclassering	Voorzitter
Centraal College voor de Reclassering	Voorzitter
Stichting Reclassering Curaçao	Waarnemend directrice
Stichting Reclassering Curaçao	Maatschappelijk werker (Sociaal Juridisch)
Stichting Reclassering Curaçao	Maatschappelijk werker (Sociaal Pedagogisch)
Ministerie van Justitie	Secretaris-Generaal
Ministerie van Justitie	Sectordirecteur JER
Sentro di Detenshon I Korekshon Kòrsou	Waarnemend directeur
Sentro di Detenshon I Korekshon Kòrsou	Hoofd afdeling Sociale Dienst
Sentro di Detenshon I Korekshon Kòrsou	Coördinator gedetineerde administratie
Sentro di Detenshon I Korekshon Kòrsou	Unithoofd correctie
Openbare Ministerie	Hoofdofficier van Justitie
Brasami	Waarnemend directeur
Stichting FMA	Waarnemend directrice
Stichting Slachtofferhulp Curaçao	Directrice

Bijlage VI: Lijst van Geraadpleegde Documenten

1. Wetboek van Strafvordering van Curaçao.
2. Wetboek van Strafrecht van Curaçao.
3. Het Europees verdrag inzake de rechten van de mens (EVRM)⁸⁷.
4. Het Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (Bupo verdrag)⁸⁸.
5. The European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment⁸⁹.
6. Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners van de Verenigde Naties⁹⁰.
7. European Rules on Community Sanctions and Measures⁹¹.
8. European Prison Rules⁹².
9. Landsverordening beginselen Gevangniswezen (PB 1996, no. 73).
10. Het Reclasseringsbesluit 1953.
11. Beschikking Elektronisch Toezicht (PB. 2007, no.76).
12. Jaarplan 2012 Reclassering Curacao.

⁸⁷ Het Europees verdrag inzake de rechten van de mens is door een artikel 56 EVRM-verklaring van Nederland ook op Sint Maarten van toepassing. Zie Trb. 1956, no. 5 Het verdrag is op 31 december 1955 voor de Nederlandse Antillen in werking getreden.

⁸⁸ Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten is op 11 december 1978, Trb.1978, no 177 voor de Nederlandse Antillen inwerkingtreden en op 10-10-10 overgegaan op land Sint Maarten. Dit verdrag is gebaseerd op de [Universele Verklaring van de Rechten van de Mens](#) uit 1966.

⁸⁹ European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. Dit verdrag is op 1 februari 1989 voor het gehele koninkrijk in werking getreden, Trb 1988, no. 152.

⁹⁰ Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners van de Verenigde Naties , opgesteld in 1955.

⁹¹ European Rules on Community Sanctions and Measures. Aanbeveling no. R (92) 16, d.d. 19 oktober 1992, van de Comité van ministers van de Raad van Europa.

⁹² Council of Europe Probation Rules. Aanbeveling R(2010)1, d.d. 20 januari 2010, van de Comité van ministers van de Raad van Europa.

13. jaarplan 2013 Reclassering Curacao.
14. Werkprocesbeschrijvingen Reclassering Curaçao (vroeghulp, voorlichting, celbezoek, delicten betreffende relationeel geweld, begeleiding, monitoren ET, werkstraf, reclassering en ET, schorsingscliënten, procedure ET-Piket, verwijzing verslaafde reclasseringscliënten).
15. Accentverschuiving beleidsprioriteiten minsiter mr. N. Navarro (brief d.d. 15 februari 2013).
16. Statuten Stichting Reclassering Curacao.
17. Tussentijdse rapportage project: Afbouw Stichting Reclassering Curacao en Opbouw Nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curacao (periode maart 2011 tot en met oktober 2011).
18. Tussentijdse rapportage projectleider Afbouw Stichting Reclassering Curacao en Opbouw Nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curacao (periode 28 oktober 2011 tot en met 15 februari 2012).
19. Rapportage project Afbouw Stichting Reclassering Curacao en Opbouw Nieuwe Uitvoeringsorganisatie Reclassering Curacao (periode 15 februari 2012 tot en met 15 augustus 2012).
20. Beleidsvisie unithoofd correctie SDKK: Resocialisatie; achter slot en grendel (oktober 2010).
21. LANDSVERORDENING van de 28ste december 1995, houdende regels betreffende de overname van de tenuitvoerlegging van buitenlandse strafrechtelijke beslissingen en de overdracht van de tenuitvoerlegging van Nederlands-Antilliaanse strafrechtelijke beslissingen naar het buitenland.
22. Beleidstukken.
23. Verslag Evaluatieonderzoek Rechtshandhaving. De keten is zo sterk als de zwakste schakel, Mr. S.F.C. Camelia-Römer et al.